

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂደምነትስ ቋንቋዎች ጥናት የጆርናሊዝም እና የኮሚኒካሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ ሥነ-ፅሁፍና ፎክሎር ክፍል ትምህርት ክፍል

በወላይታ ዞን በአረካ ከተማ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ

በ

ጳውሎስ ጋምቡራ አገቦ

ነሐሴ፣ 2015 ዓ.ም

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂደምኒትስ ቋንቋዎች ጥናት የጆርናሊዝም እና የኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ ሥነ-ፅሁፍና ፎክሎር ክፍል ትምህርት ክፍል

በወላይታ ዞን በአረካ ከተማ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ

በ

ጳውሎስ ጋምቡራ አገቦ

ሰ

አቶ ደረጀ ገብሬ

ነሐሴ፣ 2015 ዓ.ም

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

ማረጋገጫ

"በወላይታ ዞን በአረካ ከተማ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ" በሚል ርዕስ በጳውሎስ ጋምቡራ አገቦ በአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበው ጥናት በውጭና በውስጥ ፈታኞች ተገምግሞ ተቀባይነት አግኝቷል።

የፈታኞች ቦርድ አባላት

- አማካሪ _____ ፊርማ _____ ቀን _____
- ፈታኝ _____ ፊርማ _____ ቀን _____
- ፈታኝ _____ ፊርማ _____ ቀን _____

ማረጋገጫ

"በወላይታ ዞን በአረካ ከተማ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ" በሚል ርዕስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ሂዩማኒቲስ ፋኩሊቲ ድህረምረቃ መርሀግብር የኢትዮጵያ ቋንቋ(ዎች)ና ስነጽሁፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ያቀረብኩት ይህ ጥናት ከዚህ በፊት በማንኛውም አካል ያልተሰራ የራሴ ወጥ ስራ መሆኑንና የተጠቀምኳቸው ክለሳ ድርሳናትም በትክክል ዋቢዎች የተደረጉና አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲም የጥናቱ ህጋዊ የባለቤትነት መብት ያለው መሆኑን በፊርማዬ አረጋግጣለሁ።

ስም- _____

ፊርማ _____

ቀን _____

ማውጫ i

የሰንጠረዥ ማውጫ iii

የአባሪዎች ማውጫ iv

የምስል መውጫ v

ምስጋና vi

አጠቃሎ (Abstract) vii

ምዕራፍ አንድ 1

 መግቢያ 1

 1.1. የጥናቱ ዳራ 1

 1.2. የጥናቱ አነሳሽ ሚክንያት 2

 1.3. የጥናቱ ዓላማ 4

 1.4. የጥናቱ ጠቀሜታ 4

 1.5. የጥናቱ ወሰን 5

 1.6. የጥናቱ ዉስንነት 5

 1.7. የቁልፍ ጽንሰ ሀሳቦች ብያነዎች 5

ምዕራፍ ሁለት 6

 የተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት 6

 2.1. የማንበብ ምንነት 6

 2.2. የአንብቦ መረዳት ምንነትና ስልቶች 7

 2.3. የአንባቢያን ሁኔታ 8

 2.4. የአንብቦ መረዳት ደረጃዎች 9

 2.5. የንባብ ምንነት 11

 2.6. የንባብ ጥናት ማሳልቦቻ መንገዶች 11

 2.7. በንባብ ልምድ ላይ ተፅዕኖ ወይም የሚያጎትቱ ነጥቦች 13

ምዕራፍ ሦስት 16

 የአጠናን ዘዴ 16

 3.1. መግቢያ 16

 3.2. የምርምሩ ስልት 16

3.3	የናሙና አመራረጥ.....	16
3.3.1.	የጥናቱ አከባቢ አመራረጥ.....	16
3.3.2.	የትምህርት ቤት አመራረጥ.....	17
3.3.3.	የተጠኝ ተማሪዎች አመራረጥ.....	17
3.3.4.	የመምህራን አመራረጥ.....	18
3.4.	የመረጃ አሰባሰብ ዘዴ.....	18
3.4.1.	የጽሁፍ ፈተና.....	18
3.4.2.	የጽሁፍ መጠይቅ.....	19
3.5.	የአጠናን ሂደት.....	20
3.7.	የመረጃ አተናተን.....	23
ምዕራፍ አራት.....		24
	የውጤት ትንተና እና ማብራሪያ.....	24
4.1.	የጥናት ውጤት ትንተና.....	24
4.2.	ክፍል አንድ:- በጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ ውጤት ትንተና በተመለከተ.....	28
4.3.	ክፍል ሁለት በጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ ውጤት ትንተና በተመለከተ.....	40
4.4.	የጥናት ውጤት ማብራሪያ.....	48
ምዕራፍ አምስት.....		51
	ማጠቃለያና መደምደሚያ.....	51
5.1.	ማጠቃለያ.....	51
5.2.	መደምደሚያ.....	52
	ዋቢዎች.....	54

የሰንጠረዥ ማውጫ

የሰንጠረዥ መለያ ቁጥርና አርዕስት

ገጽ

ሠንጠረዥ 1:- የሙከራዎቹ ውጤት ትንተና ማሳያዎች/ፈተና ውጤት/The Pilot Study.....22

ሠንጠረዥ 2:- በትምህርት ቤት ሆነው ምላሽ የሰጡ ተማሪዎችን በጾታና በዕድሜ ክልል የመለየት፤ መረጃ ትንተና በተመለከተ..... 24

ሠንጠረዥ 3:- የአጠቃላይ ተጠኝዎች የአንብቦ መረዳት ምንባብ አንድ ፈተና ውጤት ትንተና.....26

ሠንጠረዥ 4:- የአጠቃላይ ተጠኝዎች የአንብቦ መረዳት ምንባብ ሁለት ፈተና ውጤት ትንተና..... 26

ሠንጠረዥ 5:- የተማሪዎች የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ውጤት ምንባብ አንድና ምንባብ ሁለት በተመለከተ 27

ሠንጠረዥ 6:- በጽሑፍ ፈተና የተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 28

ሠንጠረዥ 7:- በጽሑፍ ፈተና ተማሪዎች በሚያነቡበት ጊዜ የሚያሳዩአቸው ባህርያት በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 30

ሠንጠረዥ 8:- በጽሑፍ ፈተና ከትምህርት ሰዓት ውጭ የተማሪዎች የንባብ ልምድ የተሰጠ ምላሽ.... 33

ሠንጠረዥ 9:- በጽሑፍ ፈተና ተማሪዎች የማንበብ ልምድ በመጠቀም የተገኙ መረጃዎችን በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 35

ሠንጠረዥ 10:- በጽሑፍ ፈተና መምህራን የማንበብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 37

ሠንጠረዥ 11:- በጽሑፍ ፈተና በትምህርት ሰዓት ለተማሪዎች የማንበብ ልምድ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 39

ሠንጠረዥ 12:- ቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ የተሰጠ ምላሽ..... 41

ሠንጠረዥ 13:- በጽሑፍ ፈተና በንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 43

ሠንጠረዥ 14:- በጽሑፍ ፈተና በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ..... 45

ሠንጠረዥ 15:- የተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ተዛምዶ 47

የአባሪዎች ማውጫ

የአባሪዎች አርዕስትና መለያ ቁጥር	ገጽ
ሠንጠረዥ አባሪ 1: የምንባብ አንድ ወ.ጤት በተመለከተ	63
ሠንጠረዥ አባሪ 2: የምንባብ ሁለት ወ.ጤት በተመለከተ.....	65
ሠንጠረዥ አባሪ 3: የጽሁፍ መጠይቅ.....	68
ሠንጠረዥ አባሪ 4: ክፍል አንድ የጽሁፍ መጠይቅ እንገሊዘኛ ትርጉም	70
ሠንጠረዥ አባሪ 5: ተማሪዎች ለጽሁፍ መጠይቅ አንድ የሰጡትን ምላሽ የሚያሳይ ኮድ ሽት.....	71
ሠንጠረዥ አባሪ 6: የጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ.....	76
ሠንጠረዥ አባሪ 7: የጽሁፍ መጠይቅ የእንገሊዘኛ ትርጉም	77
ሠንጠረዥ አባሪ 8: ተማሪዎች ለጽሁፍ መጠይቅ ሁለት የሰጡትን ምላሽ የሚያሳይ ኮድ ሽት.....	78
ሠንጠረዥ አባሪ 9: የሙከራ ፈተና ጥያቄዎች/The Pilot Study/ using Cronobac's coefficient alpha spreadsheet.....	84

የምስል መጠጫ

የምስል አርዕስትና መለያቁጥር

ገጽ

ምስል 1:- የጥናቱ ስታትስቲክሳዊ ሞዴል የተማርዎች ብዛት በጾታና በዕድሜ ክልል ማሳያ በተመለከተ25

ምስጋና

በመጀመሪያ ይህን ትምህርት ጀምሮ እንዳጠናቁቅ ለረዳኝ እግዚአብሔር አምላኬ ምስጋና ይግባው!!!

በመቀጠል ይህ ጥናት ተጀምሮ ግቡን እስኪመታ ድረስ የሙያ እገዛቸው ያልተለዩኝና ጥናቱ አሁን የደረሰበት ደረጃ ቅርጽ እንዲይዝ ፈጣን ምላሽ በመስጠት፣ ግድፈቶችን በማረምና በማቃናት በብዙ ላገዙኝና ለተባበሩኝ ለተከበሩ ውድ መምህራና አማካሪዬ ደረጃ ገብሬ (አቶ) ምስጋናዬ ልባዊና ክፍ ያለ ነው።

ከዚህ በመተጨማሪ የመመረቂያ ጽሁፉን ለማክናወን የምያስፈልገኝ በጀት በመመደብ እገዛ ላደረገኝ ለአድስ አበባ ዩኒቨርሲቲ እና ለኢትዮጵያ ትምህርት ሚኒስቴር እንዲሁም ለአረካ ከተማ ካንትባ ምስጋናዬ የላቀ ነው።

እንዲሁም ጥናቴን ጀምሮ እስከ ማጠናቀቅ ድረስ ሀሳብ በማካፈል፣ ፈተና በመፈተንና በማረም አስፈላጊ ድጋፎችን በማድረግ ላልተለዩኝ የአረካ ከተማ ሙሉ አንደኛ ደረጃ የትምህርት ቤቱ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን እና የትምህርት ቤቱ አስተዳደር ምስጋናዬ ክፍ ያለ ነው።

ይህን ጥናት የተሳካ እንድሆን የትየባውን ስራ ለማቀላጠፍ ላፍቶፕ የሰጠኝ አ/ር ተመስገን በለጠን እና የተማሪዎች ፈተና እና የጽሁፍ መጠይቅ ወጤት የ“SPSS”ሶፍትዌር መለኪያዎችን በቅንነት የባለሙያ ድጋፍ ያደረገኝ መም/ር መቱሳል ግንጆን ላመሰግናችሁ እወዳለሁ።

እንዲሁም ጊዜያቸውን መስዋዕት በማድረግ ትምህርቴን ጀምሮ እስከጠናቀቅ ድረስ በጸሎትና በሀሳብ ያልተለዩችሁኝ ቤተሰቦቼ፣ የጸሎት ቡድን አባሎቼ እና ሌሎችም ስማችሁን ያልጠቀስኩት ወዳጆቼን ሁሉ አመሰግናለሁ።

በመጨረሻም ለዚህ ቁምነገር እንድበቃ ያሳደግከኝ ውድ እናቴ ወ/ሮ ጌጠ ጌሾ እና በገንዘብና በሀሳብ ያልተለዩኝ ደግ ባለቤቴ ወ/ሮ ዓይናለም በለጠ ላመሰግናችሁ እወዳለሁ።

አጠቃሎ (Abstract)

የዚህ ጥናት ዋና አላማ አድርጎ የተነሳው በወላይተኛ ቋንቋ በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የሆኑ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ላይ ያለውን ሚና መፈተሽ የሚል ነው። ተሳታፊዎች በደቡብ ክልል በወላይታ ዞን በአረካ ከተማ አስተዳደር አረካ ሙሉ አንደኛ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት በ2015 ዓ.ም ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ የሚገኙ በአጠቃላይ ከእያንዳንዱ ሰክሽን 0.5% በመውሰድ ከ264 ተማሪዎች መካከል በቀላል ወይም በተራ ንሞና አመራረጥ ሲልት አማካይነት 132 ተማሪዎችን በተጠኝነት ተመርጠዋል። ከተሳታፊዎች መረጃ የተሰበሰበው በሁለት የተለያዩ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች ነው። እነሱም የጽሁፍ ፈተናና የጽሁፍ መጠይቅ ናቸው። ፈተናዎቹ የአንብቦ መረዳት እና የማንባብ ልምድ ችሎታን ለመለካት ሲያገለግል የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴ በመሆን አገልግሏል። የተሰበሰቡት መረጃዎች አስተማማኝነት ተገቢነትና የውጤት ስርጭት ወጥነት ተሰልቶ ከተረጋገጠ በኋላ ሁሉም መረጃዎች በመጠናዊ ወይም ገላጭ እና ዓይነታዊ ምርምር ዘዴ አማካኝነት ስታትስቲክሶች ተተንትነው ተብራርተዋል።

በመሆኑም የተገኘው መረጃ በስታስቲካል ዘዴና በመቶኛ ፐርሰንት በመቀመር መለኪያ /አማራጮች / Likert scale የ“SPSS” ሶፍትዌር መለኪያዎችን በቅንነት የባለሙያ ድጋፍ አማካይነት እንደወጣ ተደርግዋል። መለኪያዎች /አማራጮች/ Likert scale የመፈተሻ ዘዴዎችን ለመጠቀም የሚያስችል በመሆኑ ተግባራዊ የተደረጉት በመተንተኛ ዘዴዎች ላይ Gray (2004) እና Karl Pearson, (1888) ናቸው። በትንተናው መሰረት በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታን በመጠኑ መካከለኛ ሆኖ ተገኝቷል። የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት አማካይ 62.18 ሲሆን የተማሪዎች የንባብ ልምድ አማካይ ወጤት ደግሞ 65.73 ነው። እንደሁም የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ 0.247487 ስሆን የተማሪዎች የማንባብ ልምድ ፈተና ወጤት የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ደግሞ 0.908818 ነው። በትንተናው መሰረት የተገኘ ወጤት የበርካታ ተማሪዎች በማኔስ ላይ ሲሆን ደግሞ ጥቂቶቹ በማደግ ላይ መሆኑን አስቀምጧል።

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የጥናቱ ዳራ፣ የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት፣ የጥናቱ አላማ፣ የጥናቱ ጠቀሜታ፣ የጥናቱ ወሰንና የቃላትና ሀረጎች ጽንሰ ሃሳቦች አጠቃቀም ብያኔዎች በቅድሜ ተከተል ቀርበዋል።

1.1. የጥናቱ ዳራ

መኮንን (2003) Nuttall (1982) እና (Huang. Qian (2009) ን በመጥቀስ እንደገለጹት አንብቦ መረዳት በቋንቋ ትምህርት ውስጥ ሰፍ ድርሻ አለው። አንብቦ መረዳት ሲባል ቋንቋን በአዕምሮ ውስጥ መገንዘብ ብቻ ሳይሆን ጽሁፉ የሚያስተላልፈውን መልዕክት መገንዘብ ነው ማለት ያስረዳሉ። ጽሁፉ ትርጉም የሚኖረው አንባቢው የቀደመ እውቀቱን ተጠቅሞ የነበረውን ጽሁፍ አንብቦ መረዳት ሲችል ነው። ከዚህ በፊት በአዕምሮ ውስጥ ተረድቶ የተቀመጠውና ከእይታ ውጭ የሆነውን እውቀት በጽሁፍ ታትሞ ከሰፈረውና በአይን ከሚታየው መረጃ ጋር በትክክል መቀናጀት ሲችል ነው። በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ለአንብቦ መረዳት ክህሎት የሚሰጠው ትኩረት ከሌሎች ክህሎች አንጻር ሲታይ ከፍ ያለ ነው። በመጀመሪያ መጻሕፍት ውስጥ ከሚቀርቡት ልዩ ልዩ መልመጃዎች መካከል ትልቁን ድርሻ የሚይዙትም አንብቦ መረዳት ጥያቄዎች ናቸው ። ይሁን እንጂ በአማርኛ ቋንቋ የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ከክፍል ደረጃቸው አንጻር ሲታይ ዝቅተኛ መሆኑን በዘርፉ የተሰማሩ ምሁራን በተደጋጋሚ የሚገለጹት ጉዳይ ነው። በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ ትምህርት ክፍል በአመርኛ ቋንቋ ማስተማር ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያነት በተለያዩ ጊዜያት በተማሪዎች አንብቦ መረዳት እና በንባብ ልምድ ችሎታ ላይ የተካሄዱ ጥናቶችም የሚያረጋግጡት በዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝ መሆኑን ነው ።

እንደሁም እንደ Pressley, M (2006) እና Alderson, J.C. (2005) አገላለፅ መምህራን በትምህርት ሰዓት ሆነ ከበትምህርት ሰዓት ውጭ ተማሪዎችን የአንብቦ የመረዳት ችሎታ የሚያዳብሩ ክፍለ ጊዜያት ከሌሎቹ የትምህርት ይዘቶች በተሻለና በበለጠ ዓላማ ባለው ሁኔታ ጊዜ መድበው የማንበብ ልምድን በጥራት ማስተማር እንዳለባቸው ይገልጻሉ። አብዛኛዎቹ የማንበብ ልምድ ተማሪዎችን ልዩ ፍላጎት ይዞ ተሳታፊ ስለማድረግ ሁነታ የሚተርኩ ምንባቦች አነስተኛ ነው። ነገር ግን ጥናቶች እንደሚያሳዩት አዎንታዊ ማበረታቻ የአንብቦ የመረዳት ችሎታን የሚያሻሽሉ ስለመሆናቸው ይጠቁማሉ። እንደ ጥናቶች ውጤት የአንብቦ የመረዳት ችሎታ እድገት፣ በመምህራንና በትምህርት ክፍል ቁርኝት ወይም አንድነት ከፍተኛ ሚና ይጫወታል። የተማሪዎች መነሳሳት ለማንበብ ልምድ ችሎታ ስኬታማነት በጣም አስፈላጊ እንደሆነ ገልጸዋል። መምህራን ተማሪዎቻቸውን ብዙ እንዲያነቡ ካነቃቋቸው ውጤታማ አንባቢዎች

ይሆናሉ። ተማሪዎች በትምህርት ቤትም ሆነ ከትምህርት ቤት ውጭ በሚኖሩበት ማህበረሰብ ውስጥ በቂ መረጃ እንዲኖራቸው ጥሩ አንባቢ መሆን ያስፈልጋቸዋል። የማንበብ ልምድ ችሎታ አዳዲስ መረጃዎችም የረዥም ጊዜ ትምህርትና የአንብቦ የመረዳት ችሎታ ውጤቶች ናቸው።

በቋንቋ ትምህርት መሰረታዊ ክሊሎች ክሊሎች አንዱ ማንበብ እንደሆነ ምሁራን ይገልጻሉ። እሱም የመመርመር፣ የማሰላሰል፣ ወደራስ ህይወት የመተርጎም፣ የመተንተን፣ ጋር የማስተሳሰር ሂደት የሚከናወንበት ክሊላ እንደሆነ ነው። የሁለተኛ ቋንቋ ማንበብ ከመጀመሪያ ቋንቋ ማንበብ በበለጠ ውስብስብ ነው። በዚህም ምክንያት ከመጀመሪያ ቋንቋ ይልቅ በሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ላይ አንብቦ የመረዳት ችሎታ የተለያየ መሆኑን ይስተዋላል። በተማሪዎች ዘንድ በታላሚው ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ዝቅተኛ መሆኑን ከዚህ በፊት የተሰሩ ጥናቶች አረጋግጠዋል። በተጨማሪም የዚህ ጥናት አቅራቢ በአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ባስተማረባቸው ጊዜያት በተማሪዎች ላይ አንብቦ የመረዳት ችሎታ አነስተኛ መሆኑን አስተውሏል። እንዲሁም በተለያዩ አጋጣሚ ከመምህራን ጋር በነበረው ውይይት ተመሳሳይ ሀሳብ አንጸባርቀዋል።

አስቴር (2010) Cox,KE,& Guthrie,J.T.(2001) እና Lau, K, and Chan, D.W. (2003) ን በመጥቀስ የማንበብ ተነሳሽነት ዝርዝር ተላውጦዎች ከማንበብ ክህል ጋር ያላቸውን ተዛምዶ በተመለከተ የተለያዩ ምርምሮች በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተካሂደው የተለያዩ ውጤቶች ታይተዋል። ውጫዊ ተነሳሽነት ያላቸውና ውስጣዊ ተነሳሽነት ያላቸው ተማሪዎች የማንበብ ኪህል ችሎታቸው ጋር ያለው ተዛምዶ ልዩነት እንዳለው ጥናቶች ያሳያሉ። የተዛምደው መኖርና አለመኖር እንዲሁም የጉልህነት ደረጃ በጾታ፣ በትምህርት ደረጃና በጽሁፍ አይነት የተለያዩ ሊሆን እንደሚችል ይገልጻሉ። ከዚህ በተጨማሪ የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታን በተነሳሽነት የመተንበይ ድርሻን የማንበብ ተነሳሽነት ተዛምዶን በአሜሪካ ተጠንቷል።

በአጠቃላይ ከነዚህ ጽንሰ ሀሳቦች በመነሳት የማንበብ ልምድ ችሎታ ተነሳሽነት አይነቶችን በሁለት ምድቦች ክፍለን እናገኛለን። እነዝህም ውጫዊ ተነሳሽነትና ውስጣዊ ተነሳሽነት ናቸው። በመሆኑም ከላይ የተዘረዘሩትን ክፍተቶች ለመሙላት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መመርመር የዚህ ጥናት ዋና ትኩረት ነው። ስለሆነም ጥናቱ በአረካ ከተማ አስተዳደር ስር ከሚገኙ ትምህርት ቤቶች መካከል አረካ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በስምንተኛ ክፍል ላይ እንደያተኩር የተደረገበት ሚክንያት ችሎታቸውን በምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለመገምገም ወይም ለመፈተሽ እንዲያስችል ታስቦ ነው። ጥናቱ ተማሪዎች ከክፍል ደረጃቸው አኳያ በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት እና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን ደረጃ የሚያመለክት ሲሆን ለዚህ አስተዋጽኦ ያደረጉ አበይት ምክንያቶችን ለማሳየት ጥረት ተደርገዋል።

1.2. የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት

ስለሆነም የማንበብ ኪህል የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታን የሚያፋጥኑ ናቸው። እንዲሁም ለማንበብ ተነሳሽነት ክፍተት እገዛ ስለሚያደርጉ መምህራን ልምዶችን ማሰልጠንና ተግባራዊ ማድረግ ይኖርባቸዋል። የማንበብ ልምዶችን መጠቀም ከማንበብ ተነሳሽነት ጋር ያላቸውን ተዛምዶ በተመለከተ ደግሞ ከዚህ ቀጥሎ ያሉ ጥናቶች ያመለክታሉ። የማንበብ ልምዶችን ለግንዛቤ በመጠቀም ሲፈትሹ ዝቅተኛ አንባቢዎች ከጥሩ አንባቢዎች በውጤት ያነሱ መሆኑን ደርሰውበታል። በተጨማሪም የተማሪዎቹ የማንበብ ልምዶች አጠቃቀም ከማንበብ ተነሳሽነት ጋር ቀጥተኛ ተዛምዶ ስላለው የማንበብ ችሎታን ሊያመጣ የሚችል መሆኑን ጥናቱ አሳይቷል።

በዚህም መሠረት አጥኚው የማንበብ ልምዶችን በመጠቀም ማለትም አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ የጥናቱ ዋና ዓላማ ነው። ስለሆነም ለዚህ ጥናት አነሳሽ የሆኑ ምክንያቶች አሉ። ይኸውም የመጀመሪያው፡- ከዚህ በፊት በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ዙሪያ የተካሄዱ ጥናቶች ዝቅተኛ በመሆኑ የሚያመለክቱ ሲሆን የአብዘኞቹ ትኩረት በአገርቱ ትላልቅ ከተሞች እና በሁለተኛ ደረጃ በሚገኙ ትምህርት ቤቶች በሚማሩ ተማሪዎች ላይ የተጠና መሆኑ ነው። በሪፎርም ከተማ ወይም አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች አካባቢ ጥናት የተደረጉና ከትላልቅ ከተማው አካባቢ ጥናቶች ጋር በንፅፅር ሲንመለከት የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ እኩል ስላልተጠኑ ነው። ሁለተኛው፡- አጥኚው በአረካ ከተማ አስተዳደር አረካ ሙሉ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በሰራበት በአስር ተከታታይ ዓመታት ውስጥ በስምንተኛ ክፍል የሚማሩ ተማሪዎች በየዓመቱ በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ማኔሱ ምክንያት ምን ይሁን የሚል አነሳሽ ሚክንያት በማነሳት ነው። በመሆኑ ቀጥሎ የቀረበውን መሠረታዊ ጥያቄዎች በጥናቱ መልስ እንድያገኙ ተደርገዋል። እነዚህም፡-

1. አማርኛ ቋንቋን በሁለተኛነት የሚማሩ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ በምን ደረጃ ላይ ይገኛል?
2. ለተማሪዎች አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ምክንያቱ ምንድን ነው?
3. መንስኤ መምህራን ለማንበብ የሚጠቀሙበት ስልቶች ይሁን? የሚሉ ናቸው።

1.3. የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ ነው።

የጥናቱ ዝርዝር ዓላማዎች፡-

1. ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸው በምን ደረጃ ላይ እንደምገኝ መመርመር፤
2. ለተማሪዎች አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ምክንያቱ ምንድን ነው?
3. በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን የአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ምን ያህል እገዛ እንደሚያደርግ መፈተሽ፤

1.4. የጥናቱ ጠቀሜታ

የዚህ ጥናት ጠቀሜታ ሰፊ ያለ ቢሆንም በአጭሩ የሚከተሉት ጥቅም ይኖሩታል ብዬ አምናለሁ።

1. ጥናቱ በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸው ከምን ደረጃ ላይ እንደምገኝ፤ ለማወቅ የሚያስችሉ መረጃዎችን ለማስገኘት የበኩሉን አስተዋጽኦ ተደርገዋል።
2. በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ሚክኒያቶችን መመልከት ለጥናቱ እገዛ ተደርገዋል።
3. አማርኛን በሁለተኛ ቋንቋነት በሚማሩ ተማሪዎች ላይ በማተኮር ለሚካሄዱ ሌሎች ጥናቶች ግባዓት የሚሆኑ ሀሳቦችን ጠቁመዋል።

1.5. የጥናቱ ወሰን

አማርኛን በሁለተኛ ቋንቋነት በሚማሩ ተማሪዎች ላይ በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦች ክልል በወላይታ ዞን ሲሆን በዚህ ዞን ውስጥ ከሚገኙ ሪፎርም ከተማዎች መካከል አረካ ውስጥ ሆነዋል። በዚህ ሪፎርም ከተማ ውስጥ ብዙ የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ብኖሩም ከእነዚህ ውስጥ አንዱን ብቻ በመምረጥ ጥናቱ በአማርኛ ቋንቋ የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ላይ እንደካሄደ ተደርገዋል። ይህንንም ያደረኩበት ሚክንያት ለጥናቱ በቂ እና ትክክለኛ መረጃ ለማግኘትና ጥናቱን ለማካሄድ ከሚያስፈልገው ጊዜ፣ ገንዘብና ጉልበት አቅም አኳያ ከዚህ በላይ የተጠኘ ትምህርት ቤቶችን ቁጥር ከፍ ማድረግ ስለሚያስቸግር ነው።

1.6. ጥናቱ ዉስንነት

ጥናቱ የሚከተሉት ውስንነቶች ታይተውበታል። ይኸውም ጥናቱን አከናውኖ በወቅቱ ለመጨረስ ወቅታዊና ፖለቲካዊ ሁኔታዎች መደራረባቸው ዋነኛ ውስንነት ነበር። ተሳታፊ ተማሪዎች አማርኛ ቋንቋን በሁለተኛ ቋንቋነት ስለሚማሩ ለቋንቋው ያላቸው አመለካከት ጥናቱ በሚካሄድበት ወቅት መሰላቸት፣ ቸልተኛነት፣ የማንበብ ፍላጎት እጥረት፣ አንብቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ ማነስ በዋናነት የሚጠቀሱ ናቸው። ሌላው ጥናቱ ሁሉንም የክህል አይነቶች ያላካተተ በመሆኑ ውስንነት ታይቶበታል።

1.7. የቁልፍ ጽንሰ ሀሳቦች ብያነዎች

የአንድን ጽሁፍ ተራ ሀሳቦች ከመረዳትና ከመተርጎም ባለፈ ጥልቅ ሀሳቦችን ጭምር መስጥሮ ማወጣት መቻል ስሆን በዚህ ጥናት ተማሪዎች በአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ችሎታ ፈተናዎች በሚያገኙት ዉጤት የሚለካ ሆነዋል።

1. የማንበብ ፍላጎት፡- ልዩ ልዩ የማንበብ ተግባራትን ሳይሰለጩና ሳያቋርጡ በዘላቅነት ለመከወን የመነቃቃት ባህር ስሆን በዚህ ጥናት ተማሪዎችን የማንበብ ፍላጎት መለኪያ የጽሁፍ ፈተና እና የጽሁፍ መጠይቅ በማስሞላት ተለክቶ የሚገኝ ሆነዋል።
2. የተማሪዎች ችሎታ፡- ተማሪዎች ስለ ማንበብ የሚኖራቸውን ችሎታቸው ወይም አቅማቸው የሚመለከት ሲሆን በዚህ ጥናት ተማሪዎችን የማንበብ ችሎታ መለኪያ የጽሁፍ ፈተና እና የጽሁፍ መጠይቅ በማስሞላት የሚገኝ ሆነዋል። ጠቅለል ብሎ ስታይ ከላይ በቀረበው ምዕራፍ የጥናቱ ዳራ፣ መነሻ ሚክንያት፣ ዓላማና ጥያቄዎች ጠቀሜታ፣ ወሰንና የቁልፍ ጽንሰ ሀሳቦች ብያነ ቀርበዋል።

ምዕራፍ ሁለት

የተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት

2.1. የማንበብ ምንነት

ማንበብ ቀለል ባለ ትርጉም አንድን ጽሁፍ አይቶ በጽሁፍ የቀረበውን ሀሳብ መረዳት መቻል እንደሆነ የምሁራን ሀሳብ ነው። አስቴር (2010) Campbell, et al (2001) ን በመጥቀስ የማንበብ ክህል ለፈጠራና ለግላዊ ዕድገት ፋይዳ እንዳለው በመጀመሪያዎቹ የትምህርት ደረጃዎች ከማንኛውም ክህል የተሻለ ትኩረት የሚፈልግ ነው። እንዲሁም ታዳጊ ልጆች በማህበረሰባቸው ውስጥ ወይም በሰፊ ህብረተሰብ ውስጥ የመሳተፍ ችሎታቸውን እንዲያጎለብቱ ያደርጋል፤ ተነሳሽነታቸውንም ይጨምራል። እንደሁም ድንቅነህ (2013)፣ ዘውዱ (2008) ዊግሬልድና ጉትሬ (1997) ን ጠቅሰው እንደሚገልጹትም የማንበብ ልምድ አስራ ሁለት አቅጣጫዎች አሉት። እነሱም፡- የማንበብ ተነሳሽነት፣ በማንበብ ተግባር ለራስ ያለ ግምት፣ የማንበብ ተግዳሮት፣ የማንበብ ጉጉት ወይም ፍላጎት፣ የማንበብ ተነሳሳት፣ የማንበብ ጠቃሚነት፣ የማንበብን ተግባር መሸሽ፣ በማንበብ መወዳደር፣ በማንበብ እውቅና ማግኘት፣ ለውጤት ወይም ለደረጃ የማንበብ፣ ማህበራዊ ምክንያቶች የማንበብ ክንውን ጥረት የሚባሉ ናቸው ።

እንደሁም Nutall (1987) እና Grelent (1990) ማንበብ በጽሁፍ አማካይነት ያልተጻፈውን ወይም ያልሰፈረውን ሀሳብ ወይም መልዕክት በተቻለ መጠን በእውነተኛነት ለመገንዘብ የሚደረግ ጥረት ነው በማለት ትርጉም ይሰጣል። ከዚህ ትርጉም ጋር ተያይዘው ከሰፈሩት ሀሳቦች መገንዘብ እንደሚቻለው በንባብ ሂደት ውስጥ አንባብ የጻፈውን ሀሳብ እንዳለ የሚቀበል ትርጉም ሚና ያለው ተደርጎ መወሰድ የለበትም። በአንጻሩ አንድን ጽሁፍ በሚያነበበት ወቅት ጸሐፊው ላቀረበው ሀሳብ የተለያዩ ጥያቄዎችን ያነሳል። የቀረበውን ሀሳብ ከቀደመ እውቀቱ ጋር ያገናዝበናል። በአነበበውና በቀደመ እውቀቱ ላይ በመመስረት ቀጥሎ የሚመኘውን ሀሳብ የመገመትና የማረጋገጥ ጥረቶችን ያደርጋል። እንደሁም በንባቡ ወቅት በቂ ሆነው ላገኛቸው ወይም ይበልጥ ሊገነዘብ ለሚፈልጋቸው ጉዳዮች ተጨማሪ መረጃዎችን ይፈልጋል። እንደሁም Wren (2001) እንደሚገልጹ አንብቦ መረዳት የሁለት መሰረታዊ ዕውቀቶች ውጤት ነው። እነዚህም ድምጽን ወይም ንባትን ወካይ በሆኑ ምልክቶች አማካይነት የሰፈረውን ጽሁፍ ወደ ወከሉት የንግግር ድምጾች ወይም ንባቶች መልሶ መተርጎም መቻል እና ጽሁፍ የሰፈረበትን ቋንቋ በአጥጋብ ሁኔታ የመረዳት ችሎታ ናቸው። ከሁለቱ አንደኛው ክፍተት የሚታይበት ከሆነ አንብቦ መረዳት አስቸጋር ልሆን ነው። አንብቦ መረዳት የሚያጠቃልላቸውን ንኡሳን ክህሎች በተመለከተ Greelet (1990) እና Haremer (1991) በዝርዝር ያስረዳሉ። በሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳት ችሎታ

ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ በርካታ ነገሮች አሉ። ከእነዚህ ነገሮች መካከል በዋናነት በተለያዩ የዘርፉ ምሁራን የጠቀሱትን ጠቅለል ባለ መልኩ ማየት ይቻላል።

የቋንቋ ዕውቀት ከአንብቦ መረዳት ጋር ቀጥተኛ ግንኙነትና ተጽዕኖ መኖሩን በመስኩ የተደረጉ ምርምሮች ይጠቁማሉ። (ጌትነት 1990 Horby vandam Brock and Flecher 1993) እነዚህ ምሁራን የተለያዩ ምርምሮችን በመጥቀስ በሁለተኛ ቋንቋ በቂ የቋንቋ ችሎታ ያላቸው አንባቢዎች ዝቅተኛ የቋንቋ ችሎታ ካላቸው በተሻለ ሁኔታ የማንበብና ያነበቡትንም የመረዳት ችሎታ እንዳላቸው አመልክተዋል። ከእነዚህም በተጨማሪ የቋንቋ ችሎታቸው ዝቅተኛ የሆኑ አንባቢዎች ትኩረታቸው በምንባቡ ውስጥ በሚያጋጥማቸው የቃላት ቡድን በዓረፍተ ነገሩ አሻሚነት ወይም ውስብስብነት ላይ ስለምሆን የምንባቡን መልዕክት ለመረዳት እንደሚያዳግታቸው፤ ቃላትን በተመሳሳይ ሁኔታ ዘገምተኛ ወይም አነስተኛ እንደምሆን ምሁራኑ በጥናት ተመልክቷል። Yorio (1971) ደግሞ ዝቅተኛ ወይም አነስተኛ የቋንቋ ችሎታ ያላቸው የሁለተኛ ቋንቋ አንባቢዎች በቋንቋው አፈ ፈት የሆኑ አንባቢዎችን ያህል ከአነበቡት ጽሁፍ ጠቃሚ ፍንጮችን ተጠቅመው ወይም ተረድተው ተከታይ የጽሁፉ ሀሳብ ምን ሊሆን እንደሚችል የመገመት ወይም የመወሰን ችሎታቸው አነስተኛ ወይም ዝቅተኛ መሆኑን ያመለክታል።

በሌላ በኩል ደግሞ እነ Pulido (2004) እንደሚለው ተማሪዎች ከእለት ተእለት በንባብ ተግባራቸው ወይም እንቅስቃሴያቸው ከህብረተሰቡ ጋር ከሚኖራቸው ግንኙነት በህይወት ልምዳቸው ከተመለከቱት ወይም ካዩት፤ ከተማሩት፤ ከተረዱት፤ ካነበቡት፤ ካጠኑት፤ ወዘተ በአዕምሯቸው ውስጥ በየጊዜው የሰበሰቡት ወይም የሚያካብቱት እውቀት አላቸው። ይህ የቀደመ ዕውቀት አንድን ጽሁፍ አንብቦ በመረዳት ሂደት ላይ የራሱ የሆነ ተጽዕኖ እንዳለ ይገልጻል። ለንባቢ በቀረበው ርዕስ ጉዳይ ላይ አንባቢዎች የቀደመ ዕውቀት መኖር የጽሁፉን ሀሳብ ወይም መልዕክት በሚገባ ለመረዳት የሚያስችል መሆኑን በርካታ ጥናቶችን ዋቢ በማድረግ ያስረዳል። በተመሳሳይ ሁኔታ አንብቦ መረዳት ወጤታማ ወይም ስከታማ ሊሆን የሚችለው አንባብ የቀረበለትን ጽሁፍ ከቀደመ ዕውቀቱ ጋር አገናዝቦ ማየት ሲችል ነው። Costantino (1999) አያይዘው እንደሚያስረዳው የቀደመ ዕውቀት መሰረት የሚያደረገው አንባቢውን የሚገኝበትን ማህበራዊና ባህላዊ ሁኔታዎችን በመሆኑ ይህንን ማህበራዊና ባህላዊ ሁኔታ በሚያወቁት የሁለተኛ ቋንቋ አንባቢያን ዘንድ ተጽዕኖው የጎላ ሊሆን ይችላል። ከዚህ በላይ በተለያዩ ምሁራን ከተሰጡት ፍቺዎች እንደሚንረዳው ማንበብ በወስጡ አንብቦ መረዳት እና ንባብ ልምድን ያካተተ ክህል መሆኑን ነው።

2.2. የአንብቦ መረዳት ምንነትና ስልቶች

መንግስት (2008) Texas education Agency (2002) ን ጠቅሶ ትምህርት ቤት በተማሪዎች ህይወት እለት በእለት ከሚኖረው የመማር ማስተማር ተግባር እንደሚንገነዘበው ማንበብ ወይም የንባብ ልምድ መሰረታዊ ተግባር ነው። የልዩ ልዩ ተግባራት ከንባብ ልምድ እና አንብቦ መረዳት ጋር የተያያዙ ናቸው።

ማንበብ የትምህርት ዋና ወይም ማዕከላዊ አካል ነው ማለት ይቻላል። በትምህርት ቤት፣ በስራ ቦታ፣ በአጠቃላይ በህይወት ውስጥ ለዛሬም ሆነ ለወደፊትም ህይወት ማንበብ አማራጭ የለለ ወሳኝ ነገር እንደሆነ ምሁራን ያስገነዝባሉ። አንብቦ መረዳት ማለት በጽሑፍ ከሰፈረው ውስጥ የተፈለገውን ሀሳብ ወይም መልዕክት በተቻለ መጠን በብቃት ማወጣት ማለት ነው ይላል። ይህም የሚያሳየው ተማሪዎች ምንጣቡን የሚያነቡበትን ዓላማ ተረድተው ወይም ተገናዝበው የተጠየቀውን ሀሳብ ካወጣ አንብቦ መረዳቱን ያመለክታል ማለት ነው። አክለውም አንባቢዎች በጽሁፍ ውስጥ የሚያገኙትን ቃላት አወዳዊ ፍቺ ወይም ትርጉም ሲረዳው ይገባል። ይሁን እንጂ የጽሁፉን ሀሳብ ወይም መልዕክት ለመረዳት ለእያንዳንዱን ቃል ፍቺ ወይም ትርጉም ማወቅ የግድ አስፈላጊ ስላልሆነ አንባቢው በጽሑፍ ውስጥ ያሉትን ቃላት ፍቺዎች ወይም ትርጉም አንድ በአንድ መመርመር አይጠበቅበትም። ማንበብ ለማንኛውም ትምህርታዊ ተግባር መሰረት ነው። እንደሁም አንብቦ መረዳት አድስ ጽንሰ ሀሳብ አንብቦ መረዳት ውስብስብና የሚከተሉትን ትርጉም የመገንባት ተግባራት እንደሚካተት አክለው ይገልጻል መንግስት (2008) Texas education Agency (2002) ን ጠቅሶ ።

- a) አንባቢው ከጽሁፍና አወዳ. ጋር የመሄድና የመመርመር ተግባር መፈጸም ይችላል።
- b) አንባቢ ለሚያነበው ነገር ዓላማ ሊኖረው ይገባል።
- c) ከሚያነበው ነገር ላይ ትርጉም ለማድረግ የተለያዩ የታቀዱ ስልቶችን ሊጠቀም ይችላል
- d) አንባቢ በአንድ ተግባር ላይ የተጠቀመበትን የመረዳት ስልት በሌላ በተለየ ምንጣብ ላይ ሊተገብረው ይችላል።

እንደሁም ጥሩ አንባቢዎች ቃላትን በትክክልና በፍጥነት ያነባሉ፤ የቃላትንና የሀረጎችን ትርጉም ይረዳሉ፤ የአንድን ዓራፍተ ነገር ትርጉም ከሌሎች ዓራፍተ ነገሮች መልዕክት ጋር በማስተሳሰር መልዕክት ይገነዘባሉ፤ ዳራዊ እውቀታቸውን ተጠቅመው የጽሁፉን መልዕክት ያብራራሉ፤ ራሳቸውን ከጽሑፍ ጋር በማዋሄድ ጥያቄ በመጠየቅ የወደፊቱን በመተንበይ ስለ ጽሁፉ ሀሳብ በመሰንዘር መስተጋብር በመፈጠር ያለማቋረጥ ጽሁፉን ይመረምራሉ። ጥሩ አንባቢዎች ከራሳቸው ዓላማ ጋር የተሳሰረውን መርጠው ያነባሉ። ብዙ ጊዜ በምንጣቡ ላይ ተጨማሪ ትርጉም ይሰጣሉ፤ የማንበብ ስልቶችን ይጠቀማሉ በማለት ያስረዳል። በአንጻሩ ደግሞ ጥሩ ያልሆኑ አንባቢዎች ለንባባቸው ስልት የላቸውም፤ የአዕምሮአዊ ተግባር እውቂያና ስለሚያነቡት ነገር የተደራጀ ግብ ወይም ዓላማ የላቸውም፤ ባልቀለጠፈ ፍጥነት ያነባሉ፤ በዚህ የተነሳ ሀሳብን የመያዝና የመገንዘብ ችሎታ ይፈጥርባቸዋል በማለት ያስረዳል መንግስት ።

2.3. የአንባቢያን ሁኔታ

Millan (1991) እና Niles (1972) በትምህርት ሰዓትና ከትምህርት ሰዓት ውጭ የተማሪዎችን ባህርያቸውን ስንመለከት ከንባብ ልምድ አንጻር ብቁ የሆኑ አንባቢያን እና ብቁ ያልሆኑ አንባቢያን እንደምኖሩ በንጽጽር ይገልጻሉ። ብቁ የሆኑ አንባቢያን ሃሳባቸውን በራሳቸው አባባል በመግለፅ

ይሞክራሉ። በጽሁፍ ውስጥ ውጭ የሆኑ ጥያቄዎችን ይጠይቃሉ። ይህም ማለት አንባቢያው ከጽሁፍ አወዳዊ ፍቺ ውስጥ ያለው ትርጉምን እንደሚያስተውሉ ያስረዳል። ብቁ አንባቢያን በጽሁፍ ላይ የተገለጸውን ፍሬ ሀሳብ ወይም ቁም ነገር መገንዘብና ዋናውን ሀሳብ ለመዘርዘር የተገለጸውን ዝርዝር አራፍተ ነገሮች በደንብ መረዳት የሚችሉ እንደሆኑ ያስረዳል። በአንጻሩ ብቁ ያልሆኑ አንባቢያን በጭክታ በሚያነቡበት ጊዜ ፍጥነታቸውን ከመግታቱም በተጨማሪ መልዕክቱን ለመረዳት እንቅፋት ይሆንባቸዋል። በሚያነቡበት ጊዜ ጭንቀት እና ፍርሀት ይመጣባቸዋል። እንደሁም የአንብቦ መረዳት ፈተናዎችን ሲፈተኑ አነስተኛ ወይም ዝቅተኛ ወጤት ያስመዘግባሉ። እንደሁም (Badraw 1992) የንባብ ልምድ ማለት የሰዋሳወ ችሎታን፣ የቃላትን ፍቺ ማወቅ የአርፍተ ነገሮች የቃላትንና ድምፆችን በትክክል ማንበብ መቻል እንደሆነ ገልጸዋል። ከላይ የተለያዩ ምሁራን በአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ዙርያ ያቀረቡት ሀሳብ ብዙ ሲሆን በብዙ መንገድ ተመሳሳይ ነው። በዚህ መሰረት የጥናቱ ወጤት ምን እንደሚመስል ለመግለጽ ተሞክረዋል።

2.4. የአንብቦ መረዳት ደረጃዎች

የተለያዩ ሰዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ደረጃን በተለያዩ መንገድ ሲከፍሉት ቆይተዋል። እመቤት (2011) Green wood (1989) እና (Lindsay and knight 2006) ን ጠቅላላ አብዛኞቹ ጥናቶች የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ብቃት የሚለኩት ምንባብ መሳሪያ አንጻር አዘጋጅተው ከምንባብ ጋር በተገናኙ የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎች ነው። እነዚህ ጥያቄዎች በአብዛኛው በምርጫ የጥያቄ አቀራረብ ስልት የሚዘጋጁ ናቸው። ጥያቄዎቹ በተመራማሪው/ዋ/ ሊዘጋጁ ይችላሉ ወይም በሀገር አቀፍ ደረጃ የተዘጋጁ መደበኛ ጥያቄዎች ሊሆኑ ይችላሉ። ሌሎች ጥናቶች ደግሞ የቃላትን ቀጥተኛ ትርጉም እንዲሁም የቃላት አወዳዊ ፍችንም ጭምር ያካተቱ ሊሆኑ ይችላሉ። ቀሪዎቹ ደግሞ መሰረታዊ የአንብቦ መረዳት ክህሎትን (ፈደል መለየት፣ ቃላትን መለየት፣ ንባት፣ ለተመሳሳይ ቃላት ትርጉም መስጠትን) ያካትታሉ። በሁሉም ጥናቶች ቃላትን መለየትና መረዳት የአንብቦ መረዳት አንዱ አካል ተደርገው እንደሚወሰድ ምሁራን ይገልጻሉ። የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ደረጃዎችን በአምስት ሲከፍለዋቸው እናያለን። እነዚህም መምህራኑ ስለ ምንባቡ የሚያስተዋውቁበት ቅድመ ንባብ ተግባራት፣ ምንባቡን የሚያነብብበት ጊዜ ንባብ ተግባራት፣ ተማሪዎች ምንባቡን ምን ያህል እንደተረዱት የሚፈተሽበት ድህረ ንባብ ተግባራት፣ ያከሰቡትን ጽሁፍ ተማሪዎች በራሳቸው እንደገና የሚያቀናብሩበት እና ያከሰቡትን ጽሁፍ የሚጽፉበት ጊዜ በማለት ያስቀረጠዋቸዋል። ይሁን እንጅ በደረጃ አራት እና አምስት ስር የቀረቡት ተግባራት በአብዛኛው በደረጃ ሦስት ስር ስለሚጠቃለል ይመስላል። አንብቦ መረዳትን በሦስት ደረጃዎች ከፋፍሎ እንደሚከወን ገልጸዋል። ወጤታማ የቋንቋ ትምህርት የንባብ ክንፍዎችን ቅድመ ንባብ፣ የንባብ ጊዜና ድህረ ንባብ ክንፍዎችን ያካተተ ቋንቋ

ትምህርት እንደሆነ አስፈላጊነትን ገልጸዋል እመቤት (2011) Green wood (1989) እና (Lindsay and knight 2006)::

1. የቅድመ ንባብ ተግባራት:- የቅድመ ንባብ ጥያቄዎች ጽሁፍ አስመልክተው ያላቸው ጠቀሜታዎች
 - a. ተማሪዎች በርዕስ ጉዳይ ዙሪያ ያላቸውን የቀደመ ዕውቀት ለማረጋገጥ፤
 - b. የንባብ ፍላጎት እንዲኖራቸው ለማድረግ እና ለሌሎችም ጠቀሜታቸው አላቸው።
 - c. ተማሪዎች ቀድመው የገመቱትን ወይም የሚጠበቁትን ከሚያነቡት ጋር እያነጻጸሩ እንዲያነቡ ያግዛል።
 - d. የተማሪዎችን ቋንቋ በጥልቀት የመማር ፍላጎት ይጨምራሉ። ነገሮችን በጥልቀትና በስፋት የማየትና የመረዳት ችሎታን ያሳድጋል።
 - e. ተማሪዎች ወደ ዋናው ምንባብ በሚገቡበት ጊዜ ምን መስራት እንደሚጠበቅባቸው ያውቃሉ።
 - f. ተማሪዎች የጋራ ግንዛቤ እንድኖራቸው ያግዛል። የንባብ ልምዳቸውን፤ ሀሳባቸውንና ጽሁፍን ከማንበባቸው በፍት የተሻለ ግንዛቤ ይዘው ያነባሉ።
 - g. ተማሪዎቹ ጽሁፉን እንዴት እንደሚያነቡ ወይም እንደምረዱት የሚያመለክቱ በመሆናቸው ለራሳቸው የንባብ ልምድ ስራ ሀላፊነት እንዳለባቸው ግንዛብያቸውን ያጎለበትላቸዋል።
 - h. የመገመት ተግባራቱ በጣም ጠቃምና አስፈላጊ ሲሆን ከምነበበው ጽሁፍ ምን እንደሚጠበቅ በማመልከት ጽሁፉን የማንበብ ፍላጎትን ይጨምራል።
 - i. በምንባብ ጽሁፍ ውስጥ አድስና ያልታወቀ ወይም እንግዳ ነገር ሲያጋጥም እንደት መፈታት እንደሚቻል መንገድ ያመለክታል።
2. የንባብ ጊዜ ተግባራት:- የንባብ ጊዜ ተግባራትን በሶስት ደረጃ ገልጸዋል። አነዚህም:- ተማሪና የመምህር ጥምረት፤ ተማሪ ከተማሪ ጋር ጥምረትና የጽሁፍ ተግባራት ናቸው በማለት ገልጸዋል ። ስለሆነም ተማሪዎች ምንባቡን አንብበው በሙሉ ንቃተ ህሊና በመገንዘብና ከምንባቡ ውስጥ አዳዲስ መረጃዎችን፤ አዳዲስ ቃላትና የሰዋሰው አጠቃቀሞችን ይገነዘባሉ። በተለይ አንደኛ ደረጃ ሁለተኛ እርከን ወይም ሳይክል እና ከዚያ በላይ የሆኑ ተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት ተግባራት ጊዜ ተማሪዎች ምንባቡን እያነበቡ ከምንባቡ ማስታወሻ እንድወስዱ ማድረግ ይበልጥ ማስፈር እንድችሉ ይረዳቸዋል።
3. ድህረ ንባብ ተግባራት:- ድህረ ንባብ ተግባራት ተማሪዎች ምንባቡን ሙሉ በሙሉ መረዳታቸውን ለማወቅ፤ የምባቡን ግልጽነት እንድገመገሙ ለማበረታታት እና ከተማሪዎች ገጠመኝ ጋር እንድያያዙ ለማድረግ የሚጠቀም ነው። በዚህ ደረጃ ተማሪዎች ከተነሱባቸው

የቅድመ ንባብና በንባብ ጊዜ ከተሳተፉባቸው አንብቦ መረዳት ጥያቄዎች በተረዷቸው ሃሳቦች መረዳት የሚመልሷቸውን ተግባራዊ ክንውንን ይይዛል። በአብዛኛው የግምገማ ስራዎችን የሚይዝ ስሆን ምንባቡን መነሻ በማድረግ ከክፍል ውጭ ባለው አለም ጋር በማዛመድ ሃሳብ እንደሚቀርቡላቸው ጥያቄዎች የሚካተቱበት ነው። በተጨማሪም ተማሪዎቹ ከራሳቸው ከህይወት ልምድና እውቀት አኳያ የአስተሳሰብ አድማሳቸውን ተጠቅመው ሃሳብ የሚሰነዘሩበት ነው። ለትምህርት የቀረበው ምንባብ በቋንቋ ትምህርት ትርጉም የሚያገኙበት ጊዜ ነው። ሚክንያቱም ተማሪዎች ምንባቡን ካነበቡ በኋላ ከዚህ በፊት የማያውቋቸውን አድስ ቃላት፣ ዓራፍተ ነገሮች፣ ሰዋሰዋዊ አጠቃቀሞችን በጥልቀት የሚገመገሙበት እና የሚፈተሹበት ጊዜ ስለሆነ ነው። ከቃላት ፍቺን ከመጠየቅ ጀምሮ አጠቃላይ በጽሁፍ ሊተላለፍ የሚፈለገውን ፍሬ ሀሳብ እና የጸሐፊውን አመለካከት እስከመጠየቅ ይደርሳሉ። ከተግባራቱ መካከል ተማሪዎች ከምንባብ ምን እንደተረዱ፣ የምንባቡ አጠቃላይ ይዘት ከተማሪዎች እውቀትና ችሎታ ጋር ማዛመድ፣ የማያውቋቸው ቃላት ካሉ እንድያውቋቸው እና የጽሁፉን ዓላማ ካልተረዱ ማስረዳት ተጠቃሽ ተግባራት ናቸው።

ከላይ የተለያዩ ምሁራን በአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ዙርያ ያቀረቡት ሀሳብ ብዙ ሲሆን በብዙ መንገድ ተመሳሳይ ነው። በዚህ መሰረት የጥናቱን ውጤት ምን እንደምመስል ለመግለጽ ተሞክረዋል። በአጠቃላይ ተማሪዎች በዚህ ተግባራት ማድረግ ያለበት ጉዳዮች የጽሁፉን ዓላማ መረዳት፣ የጽሁፉን ምንባብ አጻጻፍ ስርዓት ማወቅ፣ የጽሁፉን ይዘት መረዳት፣ በተወሰነ ሰዓት ወይም ደቂቃ አንብቦ መጨረስ፣ በየአንቀጹ ጠቃሚ ነገሮችን መለየት፣ የምንባቡን ዋና ዋና ነጥቦችን በአዕምሯቸው መያዝ፣ አንብበው ሲጨርሱ ያልተረዱት ሀሳብ ካለ ዝርዝር ሀሳቦችን መመርመር ናቸው።

2.5. የንባብ ምንነት

ንባብ ልምድ በእቅድ የሚደረግ አላማዊና አዕምሮአዊ ተግባር ወይም ድርግት ሲሆን በጊዜና በቦታ ከአካባቢ ርቆ ከሚገኝ ጽሁፍ ጋር የሚደረግ የሀሳብ ግንኙነት ወይም መስተጋብር ነው። ንባብ ልምድ በእቅድ የሚደረግ ዓላማዊና አዕምሯዊ ከመሆኑ የተነሳ አንባቢው የሚያደርገውን የንባብ ሂደት ክንውን እንደ መናገርና እንደ መጻፍ ለሌላው ወገን በግልጽ የሚታይ አለመሆኑን ያስረዳል። የንባብ ፍቺ ላይ ትኩረት ያደረገላቸው ሁለት አበይት ጉዳዮች እንዳለ ይገልጻሉ። የመጀመሪያው ጽሁፍን መመልከት ሲሆን ይህም አንባቢ በቀረበለት ጽሁፍ ላይ የሚያደርገውን እይታ የሚመለከት ነው። ጥሩ አንባቢ በሚያነበው ጽሁፍ ውስጥ ያሉ ፍደላት በስርዓት ተቀናጅተው የመሰረቷቸውን ቃላት በቡድን በአንድ ላይ አያይዘው በመመልከት የሚያነብ መሆን ይኖርበታል። የሁለተኛው ከንባብ ጋር ተያይዞ መታየት የሚገባው ዓብይ ጉዳይ የጽሁፉን ሀሳብ መረዳት ነው። ይህም አንባብ በጽሁፍ ውስጥ የቀረበውን መልዕክት ወይም ሀሳብ በተቻለ መጠን ለማወቅ የሚደረገውን ጥረት የሚያመለክት ነው። ድምጽን ከፍ አድርጎ የጽሁፉን

መልዕክት ሳይረዱ ማኅበብን የንብት ልምምድ እንጅ ማንበብ ነው ተብለው ሊወሰድ አይገባም። ተማሪዎች በንብብ ወቅት ስላነበቡት ነገር መረዳት ወይም ማስታወስ የመቻል ችሎታቸውን ወይም አቅማቸውን በየጊዜው እያሳለቡ ወይም እያሻሻሉ መሔዱን መዘንጋት እንደሚያስፈልግ ያስረዳሉ አቡሽ (1998) እና Davies (1995) ።

2.6. የንብብ ፍጥነት ማጎልበቻ መንገዶች

አቡሽ (1998) የንብብ ፍጥነት ከአንዱ ተማሪ ወደ ሌላው ይለያያል። ነገር ግን ጊዜን ባማከለ መልኩ አንድን ጽሁፍ በፍጥነት ጨርሶ ለማንበብ ራሱን የቻለ የንብብ ልምምድ መጠየቁ አይካድም። ፈጥኖ ማንበብና መጨረስ ብቻ ዋጋ ላይኖረው ይችላል። ተማሪዎች በፍጥነት አንብበውም ያነበበውን ነገር ሊረዱና ሊገናዘቡ ይገባል። በመሆኑም ተማሪዎች የንብብ ፍጥነትን ውጤታማ ለማድረግ አነባበቡን ከመረዳት ጋር አጣምሮ ማስከድ የግድ ነው። አንድም ተማሪ አንድን ጽሁፍ በፍጥነት አንብቦ ከጨረሰ ቡኃላ ራሱን "ምን ተረዳሁ?" ብሎ መጠየቅ ይኖርበታል። የንብብን ፍጥነት ለማዳበር የሚጠቀሙ ስልቶች የልምምድ መሰረታዊና አስፈላጊ ነገሮችን የሚለካውና ዝቅተኛ ፍጥነት ካለው ማሻሻል ስሆን የንብብ ማጎልበቻ መንገዶች እንደሚከተለው ገልጸዋል አቡሽ (1998)።

- a) **ፍጥነት፡-** የንብብ ልምድ "በትብብር ወይም በቡድን" የስነ ልቦናዊ ጥናቶች እንደሚያሳዩት በግል ወይም ቢቻውን የሚያነቡ ተማሪዎች ንባባቸውን ዝግ ባለ ፍጥነት እያነበቡ እንኳ ጥሩ እየፈጠኑ እንደሆነ ለራሳቸው ነግረው የመቀበል ዕድላቸው የላቀ ነው። ምንም እንኳ ወትሮውም ለንብብ ፈጣን የሆነ ተማሪ ከሌሎች ጋር ቢያነብና ፍጥነቱ የሚጓተት ወይም ዝቅተኛ ቢመስልም ለአብዛኞቹ ተማሪዎች ግን በፍጥነት ረዘም ያለ የንብብ ደረጃን ለመወጣት አብሮ ማንበቡ ይመክራል።
- b) **ሰዓት፡-** ይህ ሰዓት በተሞላበት ደቂቃ ላይ ድምጽ የሚያሰማ ብሆን ይመረጣል። ወይም አጠገብ ያለ ሌላ ተማሪ ሰዓቱን ሊይዝና የተወሰነው ደቂቃ ሲያበቃ የሚናገር ሊሆን ይችላል።
- c) **ቦታ፡-** ለተማሪዎች በትምህርት ቤት ውስጥ ወይም ከትምህርት ቤት ውጭ የማንበብያ ቦታው ምንም ዓይነት ረብሻ ወይም አሰናካይ ወይም ተጽዕኖ የሌለበት ፀጥ ያለ ስፍራ ወይም ቦታ መሆን አለበት።
- d) **አነባበቡ፡-** ተማሪዎች በሚያነበቡበት ወቅት እንደወትሮው አይነት አነባበብ እንጅ መፍጠን ወይም ከወትሮው ዝግ ማለት አያስፈልግም። ይህ የንብብ ልምምድ ነውና የንብብ ልምምዱን ሲጀምሩ እንደወትሮው በመከወን ከዚያም በሂደት እየፈጠኑ መምጣት ይቻላል።

የሚነበበውን ጽሁፍ ወይም መጽሐፍ ለተማሪዎች፣ ለመምህራን ወይም ለወላጆች በግዥ ውይም በተወሰኑ ማዘጋጀት እንደሚያስፈልግ፣ ሌላው ተማሪዎች ንብብ ልምምድ የጀመሩበትና የደረሱበትን ሰዓት ማወቅ እና የወሰዱበትን ወይም የጨረሱበትን ጊዜ ከእነሱኮንዱ መዝግቦ መያዝ አስፈላጊ መሆኑን እና

ለማንበብ የተወሰነውን ወይም የተመረጠውን ጽሁፍ አንዴ ብቻ አንብበው መረዳት እንዳለባቸው ይገልጻል አቡሽ (1998)።

እነዚህ ከላይ የንባብ ፍጥነትን ለማዳበር የተዘረዘሩ መሰረታዊ ነገሮች ለተማሪዎች ከተሟላ ቡኃላ ሰዓት በመያዝ የመረጠነውን የጽሁፉን ወይም የመጽሐፉን ርዕስ ጉዳይ ማንበብ እና እንደጨረሱም የጨረሱበትን ደቂቃና ሰከንድ ተመዝግቦ መያዝ እንዳለበት ያስረዳል። ተማሪዎች በምያነቡበት ጊዜ በጽሁፉ ላይ ሙሉ ትኩረት ማድረግ እንዳለባቸው ይገልጻል። ይህ ካልሆነ የንባብ ፍጥነት ሊገታ ወይም ያነበቡት ስለምን ጉዳይ እንደምያወራ ለመረዳት ያስቸግራል።

የንባብ ልምድ የሚመሠረተው የንባቡን ተግባራት በተደጋጋም በማከናወን ነው። ይህ ማለት ተግባራቱ በተደጋገሙ ቁጥር በአእምሮ ውስጥ ስርፀው የመግባት ዕድል ያገኛሉ። በዚህ ዓይነት መንገድ ማንበብ የጀመረ አንባብ የተዋጣለት አንባቢ እንደሚሆን አያጠራጠርም ። እንድህ አይነት የተዋጣለት አንባቢ ደግሞ የሚከተሉት ሁኔታዎች ይታይባቸዋል አቡሽ (1998) እና Charles (1983) ።

- a. የንባብ ዘዴን መቀያየር :- የአንብቦ መረዳት ልምድ ያዳበረ ተማሪ በሚያነብበት ወቅት እንደንባቡ ዓላማና እንደሚያነበው ቁም ነገር የአንባብን ዘዴን መቀያየር የሚችል ነው። በመሆኑ በቀላሉ ከግርፍ ወደ አሰላ ጎባብ፣ ከሰፊ ወደ ጥልቅ ጎባብ ወይም በተቃራኒ እንደየአስፈላጊነቱ እየቀያየረ ማንበብ ይችላል። በዚህ አይነት መንገድ የሚያነብ ተማሪ የማንበብ ችሎታው የላቀ ነው ።
- b. ድምጽን ከፍ አድርጎ በእርጋታ ማንበብ :- የማንበብ ልምድ ተነሳሽነት ያዳበረ ተማሪ በሌላ ሆላስ ከሚደረገው ጎባብ በተጨማሪ በከፍታ የማንበብ ጥሩ አቀራረብ ያሳያል። እንድህ አይነት አንባቢ ድምጹን መጥኖና አድማጩን አልፎ አልፎ እየተመለከተ በእርጋት ማንበብ ይችላል ።
- c. ከፍተኛ የንባብ ፍላጎት :- ማንበብን ያዳበረ ተማሪ በእጆቹ የሚገቡት ለደረጃውና ለዕድሜው የሚመጥኑትን መፅሐፎች፣ ጋዜጦች፣ መጽሔቶች ወዘተ የማንበብ ጉጉት ያድርጋል። በመሆኑ እነዚህንና የመሳሰሉትን የሚነበቡ ነገሮች ገዝቶም ሆነ ተወሶ ሲያነብ ማየት የተለመደ ነው። ካነበበን በኋላ ያነበበውን ቁም ነገር ለንጹህነት ወይም ለወላጆቹ ለማጋራት ፍላጎት ይኖረዋል ።
- d. ዘና ያለ ጎባብ :- የማንበብ ልምድ ያዳበረ አንባቢ በሚያነብበት ጊዜ ፊቱ ላይ የመጨነቅ ስሜት አይታይበትም። በየአይነቱ አንባቢ በሌላ ሆላስ የንባብ ወቅትም ሆነ በጮክታ የንባብ ወቅት ስሜቱ ዘና ብሎ ይታያል። ከፍ ሲል የተዘረዘሩ ነገሮች የማንበብ ልምድ ያዳበረ ተማሪ ወይም የተሳካለት አንባቢ የሚያሳያቸው ባህሪያት ያመልክታል ።

2.7. በንባብ ልምድ ላይ ተፅዕኖ ያላቸው ነጥቦች

አቡሽ (1998) እና አለም (2001) እንደገለፁት የንባብ ልምድ ከሰው ሰው የተለያየ ልዩነት መፍጠር መነሻ የሚሆኑትና አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ሁኔታዎች እንዳሉ ይገልጻል። የንባብ ልምድ ተጽዕኖ ከሚፈጥሩ ወይም ከሚያጎዱ ነጥቦች መካከል የሚከተሉትን ይጠቅሳል። የማነብነብ የማንበብ ሂደትን መጠቀም፤ አዎንታዊ ፈላጎት ሳይኖር በወስጣዊ አዕምሮ የመወጠር ወይም የመጨነቅ መንፈስ፤ ለንባብ ልምምድ ጊዜን በአገባቡ አለመመደብ፤ ለንባብ አይኖቻቸውን በአንድ ቦታ ትክል ማድረግ፤ በየቀኑ በቅ ሰዓት መድቦ አለማንበብ ወዘተ ይጠቀሳል። በንባብ ልምድ ላይ የሚያጋጥሙ ችግሮችን እንደሚከተለው ይዘረዝራል። የሰለጠነ መምህር አለመኖር፤ የልጆች የስራ ጫና፤ በህብረተሰቡ ዘንድ ለንባብ ያለው አመለካከት መዛባት፤ የሰዎች የንባብ ፈላጎት ማጣት፤ የመጽሐፍት አቅርቦት አናሳነት ወይም ዝቅተኝነት፤ የቤተ መጽሐፍት አለመስፋፋት እና በአጠቃላይ የኮምፒዩተር፣ የተለ-ቭሻርን እና የቪዲዮ ጨዋታዎች መስፋፋት ወዘተ የሚሉት የማንበብ ልምድ እንዳይዳበር ከሚያደርጉ ነገሮች መካከል ተጠቃሽ ናቸው።

እንደሁም በተጨማሪ አማርኛን በሁለተኛ ቋንቋነት በሚማሩ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ከዚህ ጥናት አስቀድመው የተሰሩና አጥኝው የተመለከታቸው የጥናት ሥራዎች አሉ። እነዚህም፡- የመጀመሪያው ጌትነት (1990) በጋሞኛ ቋንቋ አፋቸውን በፈቱ የሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች ቋንቋ መዋቅር እውቀትንና የአማርኛ ውሁድ አሀዶችን፤ የአንብቦ መረዳት ችሎታ በሚል ርዕስ እንደተሰራ አጥኝው ተመልክቷል ። የሁለተኛው ተሾመ (1997) በኮምፒዩተር ቋንቋ አፋቸውን በፈቱ የአስረኛ ክፍል ተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ፤ በሚል ርዕስ ተሰርቷል። የሦስተኛው ዘወዱ (1998) በ2004 ዓ.ም በታተመው የ2ኛ ደረጃ የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ መዕረፍት ውስጥ የአንብቦ መረዳት ችሎታ በሚል ርዕስ ተሰርቷል። የአራተኛው የኔሰው (1990) በአዲስ አበባ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች በሚያስተምሩ ነባርና ጀማሪ መምህራን የአንብቦ መረዳት ክህል አተገባበር፤ በሚል ርዕስ ሰርቷል። አክሎም የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ከተለያዩ የማስተማር ዘዴዎች ጋር በማዛመድ የተሰሩ ጥናቶችን ሲንመለከት አለማየሁ እና ለሎች (1986) አንብቦ መረዳትን ከአካዳሚያዊ ውጤት ጋር በማዛመድ በጎንደር ከሚገኙ ሦስት የተመረጡ ትምህርት ቤቶች ላይ ጥናት አካሂደዋል። የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት ችሎታ በሦስት የተለያዩ ፈተናዎች ተለክቶ በሦስቱም ዝቅተኛ መሆናቸውን ተስተውለዋል። ከንባብ ፍጥነትና ከአካዳሚያዊ ውጤት ጋር ተዛምዶ እንዳለው የጥናቱ ውጤት ያሳያል። እንደሁም ለአንብቦ መረዳትና ለንባብ ትምህርት ልዩ ትኩረት መስጠት እንደሚገባ የሚያሳስቡ ሌሎች ጥናቶችም እንዳሉ አጥኝው ተመልክቷል። እነዚህም፡- ጌታቸው (1986)፣ አለማየሁ (1986)፣ ተስፋዬ (1986)፣ በድሉ (1988) እና አጥናፉ (1989) ትኩረታቸው የአንብቦ መረዳት ችሎታ ለማጠናከር የማስተማር ዘዴዎች ልዩ ልዩ ተግባራትን ያለመዋቸው የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ዝቅተኛ እንደሆነ በመግለፅ፤ በአጠቃላይ የንባብ ባህልን ለማሻሻል ልዩ ልዩ

ስልቶች በጥናታቸው አለመኖሩን ገልፀዋል። ይህ ጥናት ደግሞ የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታን የሚዳሰስ በመሆኑ በመጠኑም ብሆን ልዩነት እንዳለ የሚያሳይ ሆነዋል።

በአጠቃላይ ከላይ የቀረቡ ጥናቶች የተማሪዎችን እና የመምህራንን ልዩ ልዩ ተግባራትን ለመገምገም በአማርኛ ትምህርት አካሄደዋል። መምህራኑ አዘውትረው የሚጠቀሙትን ዘዴዎች በልዩ ልዩ ተግባራት አጠዘኛውን የሚሸፍነው በመምህራን ላይ የተመሰረተ ስለሆነ ለተማሪዎች የሚኖራቸው ልምምድ ሂደት ወይም ተሳትፎ አናሳ ወይም ዝቅተኛ እንደሆነ አስረድተዋል ። በመጨረሻም የተዛማጅ ጽሁፍ ጥናቶች ለንባብ ትምህርት ልምምድ ልዩ ትኩረት እንደሚያስፈልግ እና የማስተማሪያ ዘዴዎችም መጠቀም ተገብ እንደሆነ በመግለፅ አስረድተዋል። ከቀረቡት ጥናቶች ጋር የሚመሳሰለው በማንበብ ልምድ ችሎታን መፈተሽ ሲሆን የሚለይበት ደግሞ በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ችሎታን መፈተሽ እንደሆነ ተገልጿል። እንደሁም ከላይ ከቀረቡት ጥናቶች በሚከተለው ሁኔታ እንደሚለይ በዝርዝር ተገልጿል ።

እነዚህም፡-

1. በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ ሚክንያት ምን እንደሆነ መፈተሽ፤
2. ጥናቱ የተደረገበት አካባቢ ከእነሱ አካባቢ የተለየ መሆኑ፤
3. ከላይ የተጠቀሱት ጥናቶች በሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች ላይ ያተኮሩ ሲሆኑ፤ ይህ ጥናት ግን በአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች ላይ ነው ያተኮረ መሆኑ፤
4. ተማሪዎች አፋቸውን የፈቱበት ቋንቋም የተለያየ መሆናቸው፤
5. ጥናቱ የተካሄደበት ጊዜ የተቀራረብ አለመሆኑ፤ የሚሉ ናቸው።

ምዕራፍ ሦስት

የአጠናን ዘዴ

3.1. መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ የጥናቱን አላማ ከግብ ለማድረስ የጥናቱ ምርምር ስልት፣ በጥናቱ ተተኪሪ የሚሆኑትን የመረጃ ምንጮች አመራረጥ፣ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች አይነት እና የመረጃ አሰባሰብ ሂደቱ በዝርዝር ቀርቦአል።

3.2 የምርምሩ ንድፍ

በመሆኑም የጥናቱ ትኩረት በ2015 ዓ.ም ለስምተኛ ክፍል ተማሪዎች የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታን መፈተሽ ነው። Cress well, (2009) እና ያለው (2009) እንደተገለጹት በዚህ ጥናት ውስጥ ተግባራዊ የተደረገው የአጠናን ዘዴ በዋናነት መጠናዊ ወይም ገላጭ ምርምር ስልት እና በደጋፊነት አይነታዊ ምርምር ስልት አገልግሎት ላይ ውለዋል። መጠናዊ የምርምር ስልትን መጠቀም ያስፈለገበት ምክንያት የጥናቱ አቀራረብ ገላጭ ስልትን የተከተለ በመሆኑ ነው። መጠናዊ ምርምር ስልት በቁጥር የመረጃ ትንተና ላይ የተመሰረተ የምርምር ስልት አይነት በመሆኑ አጥኝውም በቁጥር ለሚገለጸው የመረጃ ትንተና አመቺ ሆኖ ስላገኘው ልመርጠው ችለዋል። አጥኝው በተጠቀሰው የአንብቦ መረዳትና ንባብ ልምድ ችሎታ ላይ ጥናቱ በሚካሄድበት ወቅት ለግምገማው በሚዘጋጁት መስፈርቶች አማካኝነት የተሰበሰቡትን መረጃዎች በአይነት በአይነት በማድረግ መተንተን አስፈላጊ ሆነዋል። በመሆኑም በጥናቱ ቅይጥ የምርምር ስልትን የሚከተለውን የምርምር አተገባበር መጸሀፍት ለጥናቱ መነሻ በግብዓትነት አገልግሎት ላይ ውለዋል።

3.3. የናሙና አመራረጥ

ቀደም ሲል በጥናቱ ወሰን ላይ እንደተገለጸው በዚህ ጥናት ውስጥ የጥናቱ አከባቢ ናሙና አመራረጥ ሁኔታ የትምህርት ቤቱ ናሙና አመራረጥ ሁኔታ እና የተጠኚዎች ናሙና አመራረጥ ሁኔታ የጥናቱ አካል ይሆናል። ይህም የሚደረገው የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤትን በተለይም የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎችን ተተኪር በማድረግ ነው።

3.3.1. የጥናቱ አከባቢ አመራረጥ

አጥኝው በደቡብ ክልል በወላይታ ዞን በአረካ ሪፎርም ከተማ አስተዳደር ረዘም ላለ ጊዜ በመምህርነት ሙያ የሰራ በመሆኑ ከመምህራን አገኛቸዋለሁ ብሎ ላሰባቸው መረጃዎች ከሌሎች ከተሞች በተሻለ

መልኩ መረጃዎችን ማግኘት እንደምችል በመገመት በአረካ መሀል ክፍለ ከተማ የጥናቱ ክልል እንዲሆን በአመቺ የናሙና ዘዴ (Convenience sampling method) ተመርጦ የጥናቱ ቦታ እንዲሆን ተደርጓል።

3.3.2. የትምህርት ቤት አመራረጥ

በአረካ መሀል ክፍለ ከተማ አስተዳደር ስር የሚገኝ አረካ ሙሉ የመጀመሪያ ደረጃ ሁለተኛ ሳይክል አንድ የመንግስት ትምህርት ቤት ለዚህ ጥናት በመረጃ ምንጭነት ተመርጠዋል። ይህ ትምህርት ቤት የተመረጠው አመቻ የናሙና ዘዴን (Convenience sampling method) መሰረት በማድረግ ነው። ይህ ትምህርት ቤት ከአጥኝው መኖሪያ አካባቢ ጋር ቅርበት ያለው በመሆኑ ለጥናቱ በቂ መረጃዎችን ለመስጠት ቀላል ይሆናል ብሎ በመገመት ነው። የተመረጠው ትምህርት ቤት በመሀል ክፍለ ከተማ የሚገኝ አንድ የመንግስት ብቻ ሲሆን አረካ ሙሉ አንደኛ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት ነው።

3.3.3. የተጠኝ ተማሪዎች አመራረጥ

በዚህ በአንድ የመንግስት ትምህርት ቤት የሚገኙ ተማሪዎች በትክክል አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱትን ብቻ በመለየት ከነሱ ለጥናቱ የሆኑትን በቀላል ወይም በተራ እጣ ንሞና ስልት እና በአመቻ ንሙና ስልት በመጠቀም ተመርጠዋል። በአመቻ ንሞና ስልት አረካ ሙሉ የመጀመሪያ ደረጃ ሁለተኛ ሳይክል ትምህርት ቤት ያሉ አራቱም የ8ኛ ክፍል /ሴክሽን ተማሪዎች በእጣ ንሞና ተመርጠው ፈቃደኝነታቸው ተጠይቆ መጠይቁን ሞልተው ፈተናውንም ወስደዋል። ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን " A፣ 72 ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን B፣ 68 ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን C፣ 64 እና ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን D፣ 60 " ስሆን በድምሩ 264 ተማሪዎች ተመርጠዋል። በአጠቃላይ ከእያንዳንዱ ሴክሽን በእጣ ንሞና 0.5%፣ በመወሰድ ከ264 ተማሪዎች መካከል በቀላል ወይም በተራ ንሞና አመራረጥ ሲልት አማካይነት 132 ተማሪዎችን በተጠኝነት ተመርጠዋል። አመራረጡም በቅበላ ጊዜ ተማሪዎች ተመዝግበው ለያንዳንዳቸው መለያ ቁጥር ከተሰጣቸው በኋላ ለየግላቸው ተመሳሳይ ቅርጽና መልክ ያላቸው ቀላል የእጣ ወረቀቶች ተዘጋጁ። በወረቀቶቹም ላይ መለያ ቁጥሮች እየተመዘገቡ ተጠቀልሎ በደንብ እንድቀላቀሉ ተደርገዋል። ተጠኝዎች ጥቅሎችን በተራ በተራ እየተነሱ እኩል ተማሪዎቹ ተመረጡ።

በመሆኑም የተመረጡት ተማሪዎች በእለቱ ተገኝተው በትምህርት ቤቱ ምክትል ርዕሰ መምህር በክፍሎቹ የተመደቡ የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን እና በአጥኝው ስለምርምሩ አላማና አስፈላጊነት እንደሁም ከነሱ ስለምጠበቀው ተግባር እና የሚሰጡት መረጃ ጠቃሚነት ዝርዝር መረጃ ማብራሪያ ከተሰጣቸው በኋላ ፍቃደኝነታቸው ተጠይቀዋል። ይህ የተማሪ ቁጥር ሲመረጥ ለማደራጀት ካለው አቅምና ሁኔታ አንጻር እና በተጨማሪ የጥናቱን የተላወጠ አይነትና የመተንተኛ ዘዴ ባህር መሰረት በማድረግ ነው። Karl pearson, (1888) እና Tabachnick and fidell (2007) አንድን ጥናት

ለመተንተን ሲታሰብ የንጥናድ አወሳሰድ ለአምስት ነጻ ተላወጦ ብያንስ 15 ተሳታፊ መወሰድ አለበት የሚለውን መሰረት በማድረግ ነው። በዚህ ጥናት ደግሞ ከአንብቦ መረዳትና ንባብ ልምድ ችሎታ ጋር ተያይዞ የሚነሱ ተላወጦች በርካታ ስለሆኑ የምዳስሱት ጉዳዮችም በርካታ ተማሪን የምፈልጉ ስለሆኑ 132 ተማሪዎች በጥናቱ ተካተዋል።

3.3.4. የመምህራን አመራረጥ

በተጨማርም በ2015 ዓ.ም በአረካ ሙሉ አንደኛ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት በ8ኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን ብዛት አነስተኛ ስለሆነ ሶስቱም በጠቅላይ የናሙና ስልት በጥናቱ ውስጥ ተካተዋል።

3.4. የመረጃ አሰባሰብ ዘዴ

በዚህ ጥናት በጥቅም ላይ የሚውሉት የመረጃ መሰብሰቢያ ስልቶች በአጠቃላይ ሁለት ናቸው። ከእነዚህ ውስጥ ለተማሪዎች የሚሰጠው የአንቢቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ የጽሁፍ ፈተና አንድና ሁለት እንድሁም የጽሁፍ መጠይቅ አንድና ሁለት ለጥናቱ ዋና ዋና የመረጃ መሰብሰቢያ ስልቶች ናቸው።

3.4.1. የጽሁፍ ፈተና

ያለው እንዳወቀ (2009) መረጃን ለመሰብሰብ ከሚያግዙ ስልቶች መካከል የጽሁፍ ፈተናዎች እና የጽሁፍ መጠይቆች ከፍተኛ ስፍራ ይዘው እንደምገኙ ይገልጻል። በመሆኑም ፈተናዎች በተለያዩ መልኮች ተዘጋጅተው ግልጽነት ወይም ወጥነት ባለው መንገድ የተጠኝዎችን የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታን አስመለክቶ አስፈላጊውን መረጃ ለመሰብሰብ የሚረዳ መለኪያ ነው። የፈተናውን ዓላማ ተማሪዎችን ስለአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ያላቸውን አጠቃላይ እውቀትና ችሎታቸውን በተግባር የማዋል እና ብቃታቸውን በማመልከት በተማሪዎችና በአወደድ መካከል ያለውን ግንኙነትን ለመፈተሽ ነው። Karl pearson, (1888) Gray (2004) እና Pettit and Cockriel (1974) እንደሚያስረዱት፣ የፈተናዎች ዋና ትኩረት የተጠኝ ተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታን የመመዘን ነው። በዚህም መሰረት አጥኝው የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ፈተናዎችን ሲያወጣ፣ የአንብቦ መረዳት ሞዴሎች የሚያካትቱትን ማለትም በመምህሩ መምሪያ መሰረት የጸሀፍውን መልዕክት መረዳትን፣ ጸሀፍው ትኩረት ያደረገበትን ትርጉም መረዳትን፣ የጽሁፉን ዓላማ መገንዘብን መሰረት አድርጎ ነው። አንብቦ መረዳትን ጠቅለል ባለ ሁኔታ ባለ ሁለት ክፍሎች ለማስቀመጥ ተሞክረዋል። እነዚህም የምንባቡን ገጻዊ ወይም ቀጥተኛ መልዕክት መረዳትን እና በምንባቡ የተገለጸውን በመመርኮዝ በመተንበይ፣ በመገመት፣ ጥልቅ ግንዛቤ ማግኘት፣ የሚሉ ናቸው። ስለሆነም የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ፈተናዎችን የሚመረጡት ምንባቦች ለተማሪዎች ሳቢ፣ ግልጽና ቅርብ

መሆን አለባቸው። የሚቀርቡ ጥያቄዎች በምርጫ ወይም በመለኪያ /አማራጮች /Likert scale የሚሰሩ ሆነው፤ ጥያቄዎቹ ጥልቅ ግንዛቤን፤ የሚጠይቁ ናቸው። ለአብነት አባሪዎን (ሀ) እና (ለ) ይመለከቱ ።

ስለሆነም በዚህ ጥናት የተማሪዎችን በአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና ማንበብ ልምድ ችሎታ ለመመዘን ሁለት ፈተናዎች ከክፍል ደረጃቸው አንጻር በአጥኝው ተዘጋጅተዋል። የፈተናዎች ግልጽነት እና ዝግጅት በተዛማጅ ጽሁፎች ውስጥ የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎች በሚዘጋጁበት ጊዜ ታሳብ መሆን የሚገባቸውን ጉዳዮች በተመለከተ የገለጹትን መሰረታዊ ነጥቦች እንድያካትቱ መደረጉን አባሪዎችን ይመለከቱ ። የፈተናዎች ብዛት ሁለት ሲሆን እያንዳንዱ ፈተና አንድ ምንባብ ያለው ነው። ከምንባቡ የወጡ ጥያቄዎች አስራ ሁለቱም የምርጫ ምላሽ ይዘዋል። ምርጫ ምላሽ ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ እንድሆኑ ተደርገዋል። በአጠቃላይ በሁለት ፈተናዎች ሃያ አራት የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎች ለተማሪዎች ቀርበዋል። ፈተናዎች በቀጥታ ለተማሪዎች ከመቅረባቸው በፍት በሁለት ልምድ ባላቸው በአማርኛ ትምህርት ማስተማር ሁለተኛ ድግር መምህራን እና በጥናቱ አማካሪ ድጋፍ ግድፈቶችን የማረምና የማቃናት ግምገማ ተደርገዋል። በሁለቱም ፈተናዎች ውጤት መካከል ያለውን ተዛምዶ ለማወቅ የCorrelation ቀመርን በመጠቀም በተደረገው ስሌት የተገኘው ውጤት (0.5) ሆነዋል። ይህም ሁለቱም ፈተናዎች በክብደት ደረጃቸው ተቀራራብ ወይም ተመጣጣኝነት እንዳላቸው አሳይተዋል። ለአብነት አባሪዎን (ቸ) ይመለከቱ።

3.4.2. የጽሁፍ መጠይቅ

የጽሁፍ መጠይቅ የዚህ ጥናት አጋዥ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴ ሆኖ ያገለግላል። ያለው እንዳወቀ (2009) በትምህርትና በሌሎች የጥናት መስኮች የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች የበለጠ ጥቅም ላይ በመዋል ላይ ያለው የጽሁፍ መጠይቅ እንደሆነ ገልጿል። የጽሁፍ መጠይቅ ከሌሎች የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች ጋር ስነጻጸር ጊዜን ጉልበትንና ገንዘብን ይቆጥባል። ይህም ሲባል አጥኚው መጠይቁን ካዘጋጀ ቡጋላ መረጃውን ለመሰብሰብ ከእያንዳንዱ ተጠኝ ጋር ፍት ለፍት በመገናኘት በእያንዳንዱ ጥያቄ ላይ አይወያይም፤ ማብራርያ በመስጠትም ጊዜ አያጠፋም። አንዳንድ ጊዜ ፍት ለፍት ሆነው ከሰዎች ጋር በመነጋገር ስለምጠየቁት ጉዳይ መልስ ለመስጠት የማይደፍሩ ወይም የማይፈለጉ መላሾች በጽሁፍ መጠይቅ ትክክለኛ መልስ ለመስጠት ይችላሉ። ሚክንያቱም ማንነታቸው እንደማይታወቁ ስለምስጡት መልስ ብዙ አይጨነቁም። በጥናቱ ውስጥ ለሚካተቱ ተጠኝዎች የሚዘጋጅ የጽሁፍ መጠይቅ የሚይዘቸው ጥያቄዎች አንድ ዓይነት በመሆናቸው ከጥያቄ አቀራረብ ልዩነት የተነሳ የሀሳብ ልዩነት እንዳይፈጠር ያደርጋል ብሎ ይገልጻል።

Karl pearson, (1888) እና Gray (2004) እንደሚያስረዱት መጠይቁ በሚዘጋጅበት ጊዜ መላሾች ወደ ተዛባ አቅጣጫ እንዳያመሩ ጥንቃቄ ተደርገዋል። ስለዚህ ጥያቄዎች ደረጃቸውን የጠበቁና ምክንያታዊ ምላሽ ማስገኘት እንድችሉ ሆነው እንድቀርቡ ጥረት ተደርገዋል። መጠይቆቹ ግልጽ፤ የማያሻሙ፤

እያንዳንዱም ጥያቄ ራሱን ችሎ የሚቆም መሆን እንዳለበት፤ ያስረዳል። መለኪያ /አማራጮች / Likert scale ያላቸው ጥያቄዎች ተለዋዋጮችን ለመተካት የሚያስችሉ ናቸው። የተለመደው የ“SPSS” ሶፍትዌርን አቀራረብ የፈተናዎች ክብደት ደረጃቸው ደግሞ በስታስቲካል ዘዴና በመቶኛ ፐርሰንት በመቀመር መለኪያ /አማራጮች / Likert scale አማካይነት በፍጹም አልስማማም፣ አልስማማም፣ እስማማለሁ፣ በጣም እስማማለሁ እና እጅግ በጣም እስማማለሁ በሚሉት መለኪያዎች ውጤት ተተንትኑዋል። እንደሁም በጣም ዝቅተኛ፣ ዝቅተኛ ፣ መካከለኛ ፣ ከፍተኛ እና በጣም ከኛፍተኛ በሚሉት መለኪያዎች ውጤት ተግልጸዋል። ይህ የጥናቱ መለኪያ / Likert scale ባለአምስት ስሆን መለኪያዎች /አማራጮች / Likert scale ባለአራት ወይም ባለአምስት እንደሆነ ያስረዳሉ።

ስለሆነም በዚህ ጥናት የጽሁፍ መጠይቅ ሁለት ክፍሎች አሉት። የመጀመሪያው ክፍል የተማሪዎች አጠቃላይ መረጃ ለማግኘት እንደረዳ የተዘጋጀ ነው። ሁለተኛው ክፍል ደግሞ በክፍል ውስጥ

የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ደረጃ አሰጣጥ ላይ ያለው መረጃ ለመሰብሰብ የቀረቡ ጥያቄዎችን የያዘ ነው። ለአብነት አባሪዎን (ሠ) እና (ቀ) ይመለከቱ። በአጠቃላይ ተማሪዎች የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ደረጃ፣ ለማንበብ ያላቸውን ፍላጎት፣ የሚያጋጥማቸውን ችግሮችና ምን ያህል እንደሚያነቡ ለማወቅ የሚያግዙ መረጃዎችን የሚያስገኙ ጥያቄዎች ተካትተዋል። የጽሁፍ መጠይቁ በጥናቱ ተተኪሪ በሆኑ 132 በወላይተኛ አፈ ፈት የሆኑ ተማሪዎች ላይ ተሞልቶ ተመልሰዋል። ለአብነት አባሪዎን (ሰ) እና (ተ) ይመለከቱ።

3.5. የአጠናን ሂደት

የዚህ ጥናት መሰረታዊ ዓላማ የተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ መመርመር ነው። የጥናቱን ዓላማ ለማከናወን በአመቺ የንሞና ዘዴ ከተመረጠው ትምህርት ቤት ርዕሰ መምህራን፣ ሱፐርቫይዘሮች፣ መምህራንና ተማሪዎች ፍቃድ ማግኘት አስፈላጊ ነበር። በመሆኑም ከአድስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የአጥኚውን የጥናት ርዕሰ የሚያወሳ የትብብር ደብዳቤ ተፅፎ ፍቃድ በማግኘት ወደ ጥናቱ ትግበራ ተገብቷል። ትግበራው ሲካሄድ በቅድሚያ የጥናቱን አላማ የሚገልጽ መመሪያ ያለውና በሁለት የተላውጦ ቅጾች በአጥኚው የተዘጋጀ የጽሁፍ ፈተና እና የጽሁፍ መጠይቅ በጥንቃቄ ተሰናድቷል። በመቀጠልም ለጥናቱ ከተመረጠው ትምህርት ቤት በአላማ ተኮር ንሞና 8ኛ ክፍል ተመርጦ የተጠኘ ተማሪዎች ቁጥር በቀላል እጣ ንሞና ዘዴ ተመርጧል። በዚህም መሰረት የ8ኛ ክፍል ወይም ሴክሽን " A፣ B፣ C እና D " ክፍል ወይም ሴክሽን በእጣ ተለይቶ እጣው የወጣላቸው ተጠኚ ተማሪዎች ተለይተው ታውቀዋል። በመጨረሻም የጥናቱን አላማ በተመለከተ ለተጠኚ ተማሪዎች በዝርዝር ተብራርቶ ስለመጠይቁ ጽንሰ ሀሳቦች፣ ስለአሞላል ሁኔታና የመጠይቁ ክፍሎች ማብራሪያ ተሰጥቷል።

መጠይቁን ሲሞሉም የሀሳብ ልውውጥ እንዳይኖርና ግልጽ እንዲሆንላቸው አጥኚው እያንዳንዱን ጥያቄ በማስነበብ አስሞልቷል። ግልጽ ያልሆነ ጥያቄ ሲኖርም እንድጠይቁ አበረታቷል።

3.6. የመረጃ አተናተን

ከተሳታፊዎቹ የተገኙት መረጃዎች በተዘጋጀው ቅጽ ላይ ኮድ እየተደረገ ከተመዘገቡ በኋላ ለትንታኔ ከመቅረባቸው በፊት መልሶቹ በትክክል መሞላታቸው ተጠርቷል። መረጃዎቹም ለትንተና በሚያመች መልኩ ኮድ ተደርገው በውጤት መመዘገቢያ ስንጠረዥ (Codesheet) ላይ እንዲሰፍሩ ተደርጓል። በመጨረሻም “SPSS” ሶፍትዌርን በባለሙያ ድጋፍ አማካይነት ስሌት ተደርጎ ፤ በአንብቦ መረዳትና በማንበብ ልምድ ችሎታ ፈተናዎች ዉጤት Karl pearson, (1888) መሰረት ተተንትነዋል። ለአብነት አባሪዎን (ሰ) እና (ተ) ይመለከቱ።

በመሆኑም በተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ መካከል ያለው ተዛምዶ ምን እንደሚመስል ለመፈተሽ በስታስቲካል ዘዴና በመቶኛ ፐርሰንት በመቀመር መለኪያ /አማራጮች /Likert scale አማካይነት በፍጹም አልስማማም፣ አልስማማም፣ እስማማለሁ፣ በጣም እስማማለሁ እና እጅግ በጣም እስማማለሁ በሚሉት መለኪያዎች ትንተና Karl pearson, (1888) መሰረት ተደርገዋል። የጥናቱ አተገባበር ቅድሚያ ተከተል ማለት መረጃዎችን መተንተንና መተርጎምን በተመለከተ በማንበብ ልምድ የተደገፈ ዉጤት ተገኝቷል። በአጠቃላይ ከላይ የቀረቡት ከሙከራ ጥናቱ የተገኙ ዉጤቶች ለዋናው ጥናት በአግባቡ ለማካሄድ የሚያገዝ ግንዛቤና አቅም ጭምር ፈጥረውለታል።

ምዕራፍ አራት

የመረጃ ትንተና እና ማብራሪያ

4.1. የመረጃ ውጤት ትንተና

ይህ ጥናት አላማ አድርጎ የተነሳው በወላይተኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የሆኑ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ መፈተሽ የሚል ነው። ለዚህም መፈተሽ ተላውጦዎች፡- በማንበብ ኪህል የተማሪዎቹ የማንበብ ፍላጎትና በሚያነቡት ጊዜ የሚያሳዩአቸውን ባህርያት፣ ተማሪዎቹ ስላላቸው የማንበብ ችሎታና ችሎታቸውን በተግባር የማዋል ብቃት፣ እንደሁም የተማሪዎች በትምህርት ቤት ውስጥና ከትምህርት ወጭ ስላላቸው የንባብ ልምድ ለመፈተሽ ነው። በተጨማሪም በተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታና የንባብ ልምድ መካከል ያለው ተዛምዶ ለማወቅ በጽሁፍ ፈተናዎች እና በጽሁፍ መጠይቅ አማካይነት መረጃዎች ተሰብስበዋል። ስለሆነም ከቀረበው መከራ የተገኙ የጥናቱ ውጤት በመቶኛ ተሰልቶ ትንተናና ማብራሪያ በቅድሜ ተከተል ቀርቦአል። ለአብነት አባሪዎችን ከ (ሀ) እስከ (ቸ) ይመለከቱ፡

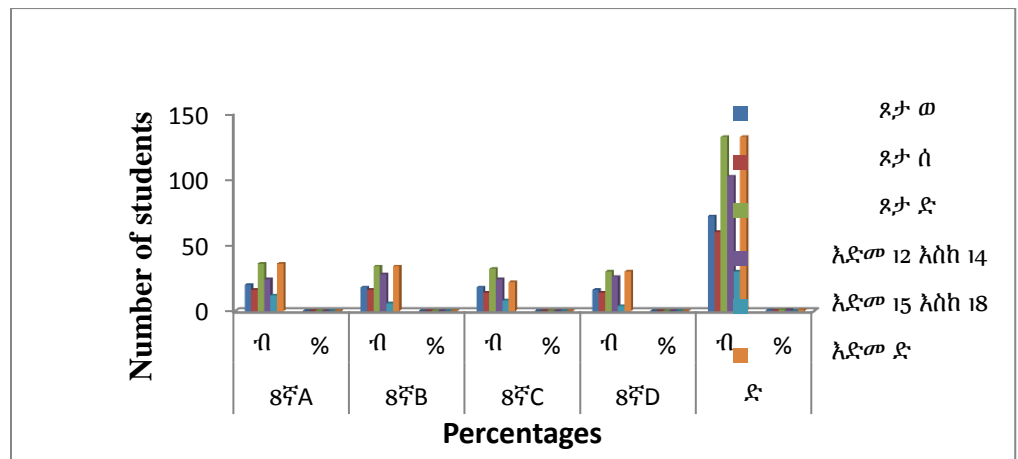
ሠንጠረዥ 2:- የመረጃ ሰጭዎች ዳራ

ክፍል	ወይም ሴክሽን	ጾታ			የዕድሜ ክልል		
		ወ	ሰ	ድ	12 እስከ 14	15 እስከ 18	ድ
8ኛA	ብ	20	16	36	24	12	36
	%	%15	%12	%27	%18. 18	%9	%27
8ኛB	ብ	18	16	34	28	6	34
	%	%13.6	%12	%25	%21.2	%4.5	%25
8ኛC	ብ	18	14	32	24	8	22
	%	%13.6	%10	%24	%18. 18	%6	%16.6
8ኛD	ብ	16	14	30	26	4	30
	%	%12	%10	%22	%19	%3	%22.7
ድ	ብ	72	60	132	102	30	132
	%	%54	%45	%100	%77	%22.7	%100

በትምህርት ቤት ሆነው ምላሽ የሰጡ ተማሪዎችን በየታና በዕድሜ ክልል የመለየት፣ መረጃ ትንተና በተመለከተ

ከሰነድ 2:- መረዳት እንደሚቻለው መጠይቁን ሞልተው ከመለሱት 132 ተማሪዎች ውስጥ 27% ከስምንተኛ “A” ክፍል 25% ከስምንተኛ “B” ክፍል 24% ከስምንተኛ “C” ክፍል ስምን 22% ከስምንተኛ “D” ክፍል ናቸው። በአራቱ ክፍል ወይም ስክሽን ካሉ ተማሪዎች ውስጥ ወንድ ተማሪዎች 54% ሲሆኑ ሴቶች ደግሞ 45% ናቸው። እንድሁም 12 እስከ 14 የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ 77% ስምን 15 እስከ 18 ደግሞ የዕድሜ ክልል 22.7% ናቸው። በመሆኑም በተመሳሳይ መጥይቁን ሞልተው ከመለሱ ተማሪዎች መካከል ወንዶች ከሴቶች ብዛት እንዳላቸው ትንተናው ያሳያል።

ምስል 1:- የጥናቱ ስታቲስቲክሳዊ ሞዴል የተማሪዎች ብዛት በጾታና በዕድሜ ክልል ማሳያ በተመለከተ

በዚህ ምስል 1:- የጥናቱ ስታቲስቲክሳዊ ሞዴል በአራቱ ክፍል ወይም ስክሽን ካሉ ተማሪዎች ውስጥ ወንድ ተማሪዎች 80% ሲሆኑ ሴቶች ደግሞ 60% ናቸው። እንድሁም 12 እስከ 14 የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ 40% ስምን 15 እስከ 18 የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ደግሞ 20% ናቸው።

በመሆኑም በተመሳሳይ መጥይቁን ሞልተው ከመለሱ ተማሪዎች መካከል ወንዶች ከሴቶች ብዛት እንዳላቸው እና እንድሁም ከ12 እስከ 14 የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ከ15 እስከ 18 የዕድሜ ክልል ውስጥ ካሉት ደግሞ ብዛት እንዳላቸው ትንተናው ያሳያል። ነገር ግን ልዩነቱ በዕድሜ እንጅ በጾታ ብዙም አይደለም።

ሠንጠረዥ 3:- የአጠቃላይ ተጠኝዎች የአንብቦ መረዳት ምንባብ አንድ ፈተና ወጤት ትንተና

በፈተና ያገኙት ወጤት በመቶኛ	የተማሪ ብዛት	
	የአንብቦ መረዳት ወጤት በቁጥር	በመቶኛ
65 በታች	76	57.5
66-75	35	26.5
76-90	15	11.5
91-100	6	4.5
ጠቅላላ ድምር	132	100

ሠንጠረዥ 3:- ለመመልከት እንደሚቻለው የአንብቦ መረዳት ፈተናዎችን የወሰዱ የተጠኝዎች ብዛት 132 ናቸው። ከእነዚህ 132 ተጠኝዎች መካከል በአማካይ 57.5% የሚሆኑት እያንዳንዳቸው ያስመዘገቡት ወጤት ከ65% በታች ነው። እንደሁም 26.5% የሚሆኑት በፈተናው እያንዳንዳቸው ከ66-75% የሚሆን ወጤት አስመዘገቡዋል። ከ11.5% የሚሆኑት በፈተናው እያንዳንዳቸው ከ76-90% ያስመዘገቡ ስሆን 4.5% የሚሆኑት ተማሪዎች 91-100% የሚሆን ወጤት አስመዘገቡዋል። ለአብነት አባሪዎን (ሐ) ይመለከቱ።

ሠንጠረዥ 4:- የአጠቃላይ ተጠኝዎች የአንብቦ መረዳት ምንባብ ሁለት ፈተና ወጤት ትንተና

ተማሪዎች በፈተና ያገኙት ወጤት	የተማሪ ብዛት	
	በቁጥር	በመቶኛ
65 በታች	81	61.3
66-75	31	23.4
76-90	18	13.7
91-100	2	1.6
ጠቅላላ ድምር	132	100

ከሰንጠረዥ 4:- መመልከት እንደሚቻለው የአንብቦ መረዳት ፈተናዎችን የወሰዱ የተጠኝዎች ብዛት 132 ናቸው። ከእነዝህ 132 ተጠኝዎች መካከል በአማካይ 61.3% የሚሆኑት እያንዳንዳቸው ያስመዘገቡት ወጤት ከ65% በታች ነው። እንደሁም ከ23.4% የሚሆኑት በፈተናው እያንዳንዳቸው ከ66-75% የሚሆን ወጤት አስመዘገቡዋል። ከ13.7% የሚሆኑት በፈተናው እያንዳንዳቸው ከ76-90% ያስመዘገቡ ስሆን 1.6% የሚሆኑት ተማሪዎች 91-100% የሚሆን ወጤት አስመዘገቡዋል።ለአብነት አባሪዎን (መ) ይመለከቱ ።

ሠንጠረዥ 5:- የተማሪዎች የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ምንባብ አንድና ምንባብ ሁለት በተመለከተ

ዝርዝር ነጥብ	አማካይ/ Mean	Standard Deviation	correlation coefficient(r)
የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ወጤት (x)	62. 18	14.34	0.45
የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት-ችሎታ ወጤት (y)	61.9	13.99	0.278

በሰንጠረዥ 5:- መረዳት እንደሚቻለው የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ምንባብ አንድ አማካይ ወጤት 62.18% ሲሆን የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ምንባብ ሁለት አማካይ ወጤት ደግሞ 61.9% ነው። እንደሁም የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ምንባብ አንድ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ 14.34% ስሆን የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ምንባብ ሁለት የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ደግሞ 13.99% ነው። እነዝህ ሁለት ልይይቶች ሲታዩ አነስተኛ አሃዞች ናቸው። ይህም እያንዳንዱ ተማሪ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወጤት ከተገኘው አማካይ ወጤቶች ብዙም የራቁ አለመሆናቸውን ያመለክታል። የተማሪዎች የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተናዎች ወጤት መካከል ግንኙነት መኖር አለመኖሩን ለማወቅ በሁለቱ መካከል ያለው ተዛምዶ ስሌት ወጤት (r) ተሰልቶ ስሌቱም 0.45% ሆነዋል። ይህም አሃዝ የተሻለ ቁጥር በመሆኑ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተናዎች ወጤት መካከል አዎንታዊ ግንኙነት መኖሩን ያሳያል። ለአብነት አባሪዎን (ተ) ይመለከቱ። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ ተማሪዎች ምንባቡን አንብቦ የመረዳት ችሎታ የማይሰጡ ሲሆን የጥቂቶቹ ተማሪዎች ደግሞ ምንባቡን አንብቦ የመረዳት ችሎታ መካከለኛ እና የማይገኝ የሚባል መሆኑን በሚለው ተግልጠዋል።

4.2. ክፍል አንድ:- በጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ዉጤት ትንተና በተመለከተ ሠንጠረዥ 6:- በጽሑፍ ፈተና የተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄ ዓይነት /Item ዝርዝር ነጥቦች	መለኪያ /አማራጮች/Likert scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/percent	ያልተመ/ Mis	አማካይ /Mean	Standard Deviation	Variance
1	መጽሀፍትን ማንበብ ማህበራዊ ተግባራትን ያጎለብታል	በፍጹም አልስማማም	2	1.6	2	3.1846	.85167	.725
		አልስማማም	14	10.8				
		እስማማለሁ	78	60.00				
		በጣም እስማማለሁ	20	15.3				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	16	12.3				
		ጠቅላላ	130	100				
2	ከምንም ነገር በላይ መጽሀፍትን ማንበብ እወዳለሁ	በፍጹም አልስማማም	6	4.6	2	3.1615	.78557	.617
		አልስማማም	5	3.8				
		እስማማለሁ	89	68.5				
		በጣም እስማማለሁ	22	16.9				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	8	6.2				
		ጠቅላላ	130	100.0				
3	መጽሀፍትን ማንበብ የንባብ ክህሎትን ያዳበራል :	በፍጹም አልስማማም	13	10.0	2	3.0538	.93437	.873
		አልስማማም	10	7.7				
		እስማማለሁ	68	52.3				
		በጣም እስማማለሁ	35	26.9				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	4	3.1				
		ጠቅላላ	130	100.0				
4	እራሴን ለማዘናናት አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	13	10.0	2	3.0769	.96139	.924
		አልስማማም	12	9.23				
		እስማማለሁ	61	46.9				
		በጣም እስማማለሁ	40	30.3				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	4	3.1				
		ጠቅላላ	130	100.0				
5	ማንበብ ልማድ ማዳበር ለቋንቋ መማር ሂደት እወነተኛ አወድን ይፈጥራል	በፍጹም አልስማማም	15	11.5	2	3.0308	1.01109	1.022
		አልስማማም	13	10.0				
		እስማማለሁ	61	46.9				
		በጣም እስማማለሁ	35	26.9				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	6	4.6				
		ጠቅላላ	130	100.0				

በሰንጠረዥ 6:- መሰረት በተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታና በማንበብ ተነሳሽነት መካከል የጎላ ተዛምዶ አልታየም። ሆኖም ግን አምስቱም የማንበብ ተነሳሽነት መለኪያዎች እርስ በርስ ጉልህ ተዛምዶ አሳይተዋል። በጽሑፍ ፈተና ተማሪዎች ያላቸውን ማንበብ ፍላጎት ለማወቅ ታስቦ ከቀረቡት ጥያቄ ዝርዝር መጽሀፍትን ማንበብ ማህበራዊ ተግባራትን ያጎለብታል፤ ለሚለወጡ ጥያቄ የተሰጠ ምላሽን በሚመለከት በቁጥር 2 ተማሪ 1.6% በፍጹም አልስማማም፤ በቁጥር 14 ተማሪ 10.8% አልስማማም፤ በቁጥር 78 ተማሪ 60% እስማማለሁ፤ በቁጥር 20 ተማሪ 15.3% በጣም እስማማለሁ፤ ስሆን በቁጥር 16 ተማሪ 12.3 % እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ከምንም ነገር በላይ መጽሀፍትን ማንበብ እወዳለሁ፤ ለሚለወጡ ጥያቄ የተሰጠ ምላሽን በሚመለከት በቁጥር 8 ተማሪ 6.2% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 22 ተማሪ 16.9% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 89 ተማሪ 68.5% እስማማለሁ፤ በቁጥር 5 ተማሪ 3.8% አልስማማም፤ በቁጥር 6 ተማሪ 4.6% በፍጹም አልስማማም፤ የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። መጽሀፍትን ማንበብ ክህልን ያዳብራል፤ ለሚለወጡ ጥያቄ የተሰጠ ምላሽን በሚመለከት በቁጥር 4 ተማሪ 3.1% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 35 ተማሪ 26.9% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 68 ተማሪ 52.3 % እስማማለሁ፤ በቁጥር 7.7% አልስማማም ፤ በቁጥር 13 ተማሪ 10.0% በፍጹም አልስማማም፤ የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። እራሱን ለማዘናናት አነባለሁ፤ ለሚለወጡ ጥያቄ የተሰጠ ምላሽን በሚመለከት በቁጥር 4 ተማሪ 3.1% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 40 ተማሪ 30.3% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 61 ተማሪ 46.9% እስማማለሁ፤ በቁጥር 12 ተማሪ 9.23% አልስማማም፤ በቁጥር 13 ተማሪ 10.0% በፍጹም አልስማማም፤ የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ማንበብ ልማድ ማዳበር ለቋንቋ መማር ሂደት እወኔተኛ አወድን ይፈጥራል፤ ለሚለወጡ ጥያቄ የተሰጠ ምላሽን በሚመለከት 6 ተማሪ 4.6% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 35 ተማሪ 26.9% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 61 ተማሪ 46.9% እስማማለሁ፤ በቁጥር 13 ተማሪ 10.0% አልስማማም ፤ በቁጥር 15 ተማሪ 11.5% በፍጹም አልስማማም፤ የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ከተገኘው ምላሽ በቁጥር በርካታ ተማሪዎች ከትምህርት ቤት ወጭ የማንበብ ልምድ ለማጎልበት እንደቻሉ እና እስማማለሁ በሚለው ተግልጠዋል።

የተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 1፣ 2፣ 3፣ 4፣ እና 5፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት 3.1846፣ 3.1615፣ 3.0538 ፣3.0769 እና 3.0308፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ የተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .85167፣ .78557፣ .93437፣ .96139፣1.01109፣ ውጤት ነው። እንደሁም Variance ውጤት .725፣ .617፣ .873፣ .924፣እና 1.022፣ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በማንበብ ተነሳሽነት መካከል የጎላ ተዛምዶ አላሳየም። የተለያየ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል። የሰንጠረዥ 6:- መሰረት ጥያቄ ተራ ቁጥር 1፣ 2፣ 3፣ 4፣ 5፣ ምላሾች እንደሚያመለክቱት በቁጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በቁጥር በርካታ የሆኑ ተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት እንዳላቸውና እስማማለሁ

በሚለው ተግልጠኞች። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ ተማሪዎች የማንበብ ፍላጎት እንዳላቸውና መካከለኛ የሚባል ሲሆን የጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ መሆኑን በሚለው ተግልጠኞች። በተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታና በማንበብ ተነሳሽነት መካከል ግን የጎላ ተዛምዶ አልታየም።

ሠንጠረዥ 7:- በጽሑፍ ፈተና ተማሪዎች በሚያነቡበት ጊዜ የሚያሳዩአቸው ባህሪያት በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት /Item	መለኪያ/Likert scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/percent	ያልተመለሰ/Miss	አማካይ/Mean	S /D	Variance
6	ምንባቡን ከማንበቤ በፊት የምንባቡን ርዕስ በማየት ያሰብኩትን ነገር እናገራለሁ።	በፍጹም አልስማማም	11	8.5	3	3.0078	.91426	.836
		አልስማማምም	14	10.9				
		እስማማለሁ	73	56.6				
		በጣም እስማማለሁ	25	19.4				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	6	4.7				
		ጠቅላላ	129	100.0				
7	ምንባቡን በማነብበት ጊዜ አዳዲስ ቃላትና ሀረጎች ሲያጋጥሙኝ ትርጉማቸውን ለማወቅ መዝገበ ቃላትን አልጠቀምም።	በፍጹም አልስማማም	13	10.1	3	2.9457	.95451	.911
		አልስማማምም	66	51.2				
		እስማማለሁ	18	14.0				
		በጣም እስማማለሁ	27	20.9				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	5	3.9				
		ጠቅላላ	129	100.0				
8	በጽሑፍ ውስጥ ከተሰጠው መረጃ በመነሳት ቀጣይ ምን ሊመጣ እንደሚችል እንምታለሁ።	በፍጹም አልስማማም	14	10.9	3	2.9535	.99891	.998
		አልስማማምም	18	14.0				
		እስማማለሁ	64	49.6				
		በጣም እስማማለሁ	26	20.2				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	7	5.4				
		ጠቅላላ	129	100.0				
9	የጽሁፍን ርዕስ በማንበብ ጽሁፉ ስለምን እንደሚያወራ እንምታለሁ።	በፍጹም አልስማማም	14	10.9	3	2.9612	.94706	.897
		አልስማማምም	14	10.9				
		እስማማለሁ	68	52.7				
		በጣም እስማማለሁ	29	22.5				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	4	3.1				
		ጠቅላላ	129	100.0				

10	በጽሑፍ ውስጥ ያሉ ክስተቶችን በቀላሉ ለመያዝና የረጅም ጊዜ ትውስታ ለመፍጠር በአእምሮዬ ውስጥ ምስል እከስታለሁ።	በፍጹም አልስማማ	10	7.8	3	3.0233	.89674	.804
		አልስማማም	13	10.1				
		እስማማለሁ	77	59.7				
		በጣም እስማማለሁ	22	17.1				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	7	5.4				
		ጠቅላላ	129	100.0				

በሰንጠረዥ 7:- መሰረት ከተራ ቁጥር 6፣ 8፣ 9 ፣10፣ የቀረቡት ጥያቄዎች የብቁ አንባቢያን ባህር የሚገልጹ ናቸው። የያንዳንዱ ነጥብ ምላሽ ሲታይ ምንባቡን ከማንበቤ በፊት የምንባቡን ርዕስ በማየት ያሰብኩትን ነገር እናገራለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ ከሞሉት 132 ተማሪዎች ውስጥ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 11 ተማሪ 8.5 % አልስማማም ፣በቁጥር 14 ተማሪ 10.9% እስማማለሁ፣ በቁጥር 73 ተማሪ 56.6% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 25 ተማሪ 19.4% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 6 ተማሪ 4.7% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። በጽሑፍ ውስጥ ከተሰጠው መረጃ በመነሳት ቀጣይ ምን ሊመጣ እንደሚችል እገምታለሁ፣ የሚለው ደግሞ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 14 ተማሪ 10.4% አልስማማም፣በቁጥር 18 ተማሪ 11.0% እስማማለሁ፣ በቁጥር 64 ተማሪ 49.9% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 26 ተማሪ 20.4% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 7 ተማሪ 5.4% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። የጽሑፍን ርዕስ በማንበብ ጽሁፉ ስለምን እንደሚያወራ እገምታለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 14 ተማሪ 10.4% አልስማማም ፣በቁጥር 14 ተማሪ 10.4% እስማማለሁ፣ በቁጥር 68 ተማሪ 52.9% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 29 ተማሪ 22.5% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 4 ተማሪ 3.2% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። በጽሑፍ ውስጥ ያሉ ክስተቶችን በቀላሉ ለመያዝና የረጅም ጊዜ ትውስታ ለመፍጠር በአእምሮዬ ውስጥ ምስል እከስታለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 10 ተማሪ 7.8% አልስማማም ፣በቁጥር 13 ተማሪ 10.2% እስማማለሁ፣ በቁጥር 77 ተማሪ 59.7% በጣም እስማማለሁ ፣በቁጥር 22 ተማሪ 17.5% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 7 ተማሪ 5.4% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል።

በሰንጠረዥ 7:- መሰረት ተራ ቁጥር 7፣ የቀረበው ጥያቄ ደግሞ ምንባቡን በማነብበት ጊዜ አዳዲስ ቃላትና ሀረጎች ሲያጋጥሙኝ ትርጉማቸውን ለማወቅ መዝገብ ቃላትን አልጠቀምም፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 13 ተማሪ 10.2% አልስማማም፣ በቁጥር 66 ተማሪ 52.0% እስማማለሁ፣ በቁጥር 18 ተማሪ 14.2% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 27 ተማሪ 24.9% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 5 ተማሪ 3.9% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች አልስማማም በሚለው ተግልጠዋል።

ተማሪዎች በሚያነቡበት ጊዜ የምያሳዩአቸው ባህርያት የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 6፣ 8፣ 9፣ እና 10፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት፣ 3.0078፣ 2.9457 ፣ 2.9535፣ 2.9612፣ 3.0233፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ ተማሪዎች በሚያነቡበት ጊዜ የምያሳዩአቸው ባህርያት ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .91426፣ .95451፣.99891፣ .94706፣ .89674፣ ውጤት ነው። እንደሁም Variance ውጤት .836፣ .911፣ .998፣ .897፣እና .804፣ ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በአንባቢያን ባህርያት መካከል የጎላ ተዛምዶ አልታየም። የተለያዩ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል።

በአጠቃላይ በሰንጠረዥ 7:- ከቀረቡት ጥያቄዎች በተራ ቁጥር 6፣ 7፣ 8፣ 9፣ 10፣ ለእያንዳንዳቸው ከተሰጡት ምላሾች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የብቁ አንባቢያን ባህርያት እንደሚያሟሉ እና በቁጥር በርካታ ተማሪዎች የተገኘው ውጤት እስማማለሁ በሚለው ተግልጠዋል። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ ተማሪዎች የብቁ አንባቢያን ባህርያት እንደሚያሟሉ፣ መካከለኛ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ መሆኑን በሚለው ተግልጠዋል።

ሠንጠረዥ 8:- በጽሑፍ ፈተና ከትምህርት ሰዓት ውጭ የተማሪዎች የንባብ ልምድ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት /Item	መለኪያ /Likert scale	ብዛት/Freq uency	መቶኛ/pe rc ent	ያል/M issi	አማካይM ean	Std/Deviati on	Varian ce
11	መጽሀፍትን ማንበብ ለለሎች ክህሎቶችን ያዳብራል	በፍጹም አልስማማም	12	9.4	4	2.9766	.95953	.921
		አልስማማም	18	14.1				
		እስማማለሁ	65	50.8				
		በጣም እስማማለሁ	27	21.1				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	6	4.7				
		ጠቅላላ	128	100.0				
12	መኖሪያ ቤት ውስጥ በርካታ መጽሀፍት ስላሉ አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	13	10.2	4	2.9766	.98384	.968
		አልስማማም	62	48.4				
		እስማማለሁ	18	14.1				
		በጣም እስማማለሁ	29	22.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	6	4.7				
		ጠቅላላ	128	100.0				
13	አልፎ አልፎ መጽሀፍትን በመግዛት አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	13	10.2	4	2.9688	1.00344	1.007
		አልስማማም	19	14.8				
		እስማማለሁ	63	49.2				
		በጣም እስማማለሁ	25	19.5				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	8	6.3				
		ጠቅላላ	128	100.0				

14	በተሰባቸውን መጽሀፍት ገዝተውም ሆነ ተውሰው ይሰጡኛል	በፍጹም አልስማማም	18	14.1	4	2.8750	1.02719	1.055
		አልስማማም	17	13.3				
		እስማማለሁ	61	47.7				
		በጣም እስማማለሁ	27	21.1				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	5	3.9				
		ጠቅላላ	128	100.0				

ከሰንጠረዥ 8:- መመልከት እንደሚቻለው ከትምህርት ሰዓት ወጭ የተማሪዎች የንባብ ልምድ ላይ የተሰጠ ምላሽ መጽሀፍትን ለማንበብ ከቤተ መጽሀፍት ተውሽ አላውቅም፣ ለሚለው ጥያቄ ከሞሉት 132 ተማሪዎች መካከል በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 12 ተማሪ 9.4% አልስማማም፣ በቁጥር 18 ተማሪ 14.2% እስማማለሁ፣ በቁጥር 65 ተማሪ 50.7% በጣም እስማማለሁ ፣በቁጥር 27 ተማሪ 21.5% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 6 ተማሪ 4.7% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች ከትምህርት ሰዓት ወጭ የማንበብ ልምዳቸው የተሻለ መሆኑንና በአብዛኛው መጽሀፍት በተወሰነ እንደሁም በአቅራቢያቸው አግኝተው እንደሚያነቡ ከወ.ጤቱ ለመገንዘብ ይቻላል። መኖሪያ ቤተ ውስጥ በርካታ መጽሀፍት ስላሉ አነባለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 13 ተማሪ 10.2% አልስማማም ፣በቁጥር 62 ተማሪ 48.4% እስማማለሁ፣ በቁጥር 18 ተማሪ 14.1% በጣም እስማማለሁ ፣በቁጥር 29 ተማሪ 22.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 6 ተማሪ 4.7% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። በመሆኑም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች መጽሀፍትን የማግኘት እድላቸው በጣም ዝቅተኛ መሆኑ ነው። አልፎ አልፎ መጽሀፍትን በመግዛት አነባለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም በቁጥር 13 ተማሪ 10.2% አልስማማም ፣በቁጥር 19 ተማሪ 14.8% እስማማለሁ፣ በቁጥር 63 ተማሪ 49.2% በጣም እስማማለሁ ፣በቁጥር 25 ተማሪ 19.5% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 8 ተማሪ 6.3% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች መጽሀፍትን የማግኘት እድላቸው መካከለኛ መሆኑ ነው። በተሰባቸውን መጽሀፍት ገዝተውም ሆነ ተውሰው ይሰጡኛል፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 18 ተማሪ 14.2% አልስማማም ፣በቁጥር 18 ተማሪ 14.2% እስማማለሁ፣ በቁጥር62 ተማሪ 40.0% በጣም እስማማለሁ፣በቁጥር 27 ተማሪ 20.0% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 5 ተማሪ 3.9% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። የአብዛኛዎቹ ተማሪዎች ወ.ጤቱ እንደሚያሳየው የማንበብ ልምዳቸው እንደጎለበት በወላጆቻቸው የሚደረገው ጥረት መካከለኛ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ በሚለው ተግልጠዋል።

ተማሪዎች ከትምህርት ሰዓት ወጭ የንባብ ልምድ የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 11፣ 12፣ 13፣ እና 14፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ወ.ጤት 2.9766፣ 2.9766፣ 2.9688፣ እና 2.8750፣ ወ.ጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ ተማሪዎች ከትምህርት ሰዓት ወጭ የንባብ ልምድ ምላሽ የተገኘው መደበኛ

ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .95953፣.98384፣ 1.00344፣ 1.02719፣ ውጤት ነው። እንደሁም Variance ውጤት .921፣ .968፣1.007 እና 1.055 ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በንባብ ልምድ መካከል የጎላ ተዛምዶ አልታየም። የተለያዩ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል። የሰንጠረዥ 8፡- መሰረት ጥያቄ ተራ ቁጥር 11፣ 12፣ 13፣ 14፣ ምላሾች እንደሚያመለክቱት በቀጥታ በቁጥር በርካታ የሆኑ ተማሪዎች ከትምህርት ሰዓት ወጭ መጽሀፍትን በግላቸው ገዝተው ሆነ በአቅራቢያቸው አግኝተው እንደሚያነቡ እና የመጠቀም እድላቸው የተመቻቹላቸው ወይም መካከለኛ መሆኑን መረጃው ያሳያል። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ ተማሪዎች ከትምህርት ሰዓት ወጭ መጽሀፍትን በግላቸው ገዝተው ሆነ በአቅራቢያቸው አግኝተው እንደሚያነቡ እና የመጠቀም እድላቸው መካከለኛ እና የሚያደግ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ በሚለው ተግልጠዋል።

ሠንጠረዥ 9፡- በጽሑፍ ፈተና ተማሪዎች የማንበብ ልምድ በመጠቀም የተገኙ መረጃዎችን በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት /Item	መለኪያ /Likert scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/p ercent	ያልተ/ Missi	አማካይ/ Mean	Stan/Devi ation	Varian ce
15	መጽሀፍትን ለማንበብ ከቤተ መጽሀፍት ተውሽ አለውቅም	በፍጹም አልስማማም	12	9.1	0	2.9545	.98743	.975
		አልስማማም	25	18.9				
		እስማማለሁ	58	43.9				
		በጣም እስማማለሁ	31	23.5				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	6	4.5				
		ጠቅላላ	132	100.0				
16	ወደ ቤተ መጽሀፍት ምን ያህል ጊዜ ትህዳለህ/ሽ	በፍጹም አልስማማም	13	9.8	0	3.0000	.98848	.977
		አልስማማም	18	13.6				
		እስማማለሁ	64	48.5				
		በጣም እስማማለሁ	30	22.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	7	5.3				
		ጠቅላላ	132	100.0				
17	አዘወትረ በቤተ መጽሀፍት ውስጥ በመግባት አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	19	14.4	0	2.9015	1.09028	1.189
		አልስማማም	19	14.4				
		እስማማለሁ	59	44.7				
		በጣም እስማማለሁ	26	19.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	9	6.8				
		ጠቅላላ	132	100.0				

ከሰንጠረዥ 9:- መመልከት እንደሚቻለው ተማሪዎች በቤተ መጽሐፍት የመጠቀም ልምድ የተገኘ መረጃዎችን በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ መጽሀፍትን ለማንበብ ከቤተ መጽሀፍት ተውሽ አለውቅም፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 12 ተማሪ 9.5% አልስማማም፣ በቁጥር 25 ተማሪ 18.9% እስማማለሁ፣ በቁጥር 58 ተማሪ 43.9% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 31 ተማሪ 23.5% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 6 ተማሪ 4.5% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች መጽሀፍትን የመጠቀም እድላቸው መኖራቸውን ያሳያል። ወደ ቤተ መጽሀፍት ምን ያህል ጊዜ ትህዳለህ/ሽ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 13 ተማሪ 10.2% አልስማማም፣ በቁጥር 18 ተማሪ 14.1% እስማማለሁ፣ በቁጥር 64 ተማሪ 48.5% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 30 ተማሪ 22.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 6 ተማሪ 5.3% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች ወደ ቤተ መጽሀፍት የመሀድ እድላቸው መኖራቸውን ያሳያል። አዘውትረ በቤተ መጽሀፍት ውስጥ በመግባት አነባለሁ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 19 ተማሪ 14.2% አልስማማም፣ በቁጥር 19 ተማሪ 14.4% እስማማለሁ፣ በቁጥር 59 ተማሪ 44.7% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 26 ተማሪ 19.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 9 ተማሪ 6.8% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች አዘውትሮ ቤተ መጽሀፍት የመግባት ሁኔታ መኖራቸውን ያሳያል። ይሁን እንጅ በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች የማንበብ ልምድ በመጠቀም የማግኘት እድላቸው ማኔስ መሆኑ ነው።

ተማሪዎች በቤተ መጽሐፍት የመጠቀም ልምድ የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 15፣ 16፣ እና 17፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት 2.9545፣ 3.0000፣ እና 2.9015፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ ተማሪዎች በቤተ መጽሐፍት የመጠቀም ልምድ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .98743፣ .98848፣ 1.09028፣ ውጤት ነው። እንድሁም Variance ውጤት .975፣ .977፣ እና 1.189፣ ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በቤተ መጽሐፍት የመጠቀም ልምድ ማኔስ በሚለው ተግልጠዋል። ተመሳሳይ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል።

የሰንጠረዥ 9:- መሰረት ጥያቄ ተራ ቁጥር 15፣ 16፣ 17፣ ምላሾች እንደሚያመለክቱት በቁጥር በርካታ የሆኑ ተማሪዎች በቤተ መጽሐፍት የመጠቀም ልምድ እንደነበራቸው እና የጥቂት ተማሪዎች ማኔስ በሚለው ተግልጠዋል።

ሠንጠረዥ 10:- በጽሑፍ ፈተና መምህራን የማንበብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት/Item	መለኪያ/ Likert scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/p percent	ያልመ/ Miss	አማካይ/ Mean	Standard Deviation	Variance
18	ተማሪዎች ከመማሪያ መጽሀፍ ውጭ ለሎች ተጨማሪ ጽሁፎችን እንድያነቡ ያግዛሉ	በፍጹም አልስማማም	13	9.8	0	2.9621	1.02938	1.060
		አልስማማም	25	18.9				
		እስማማለሁ	56	42.4				
		በጣም እስማማለሁ	30	22.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	8	6.1				
		ጠቅላላ	132	100.0				
19	መምህራን የተለያዩ ለንባብ የምሆኑ መጽሀፍትን እየጠቀሙኝ አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	13	9.8	0	2.9848	.98837	.977
		አልስማማም	19	14.4				
		እስማማለሁ	64	48.5				
		በጣም እስማማለሁ	29	22.0				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	7	5.3				
		ጠቅላላ	132	100.0				
20	መምህራን በክፍል ውስጥ በአብዛኛው በግል የለሆላስ ሥልጣት ያስነብቡኛል	በፍጹም አልስማማም	13	9.8	0	2.8788	1.11225	1.237
		አልስማማም	19	14.4				
		እስማማለሁ	64	48.5				
		በጣም እስማማለሁ	29	22.0				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	7	5.3				
		ጠቅላላ	132	100.0				

ከሰንጠረዥ 10:- መረዳት እንደሚቻለው መምህራን የማንበብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ ተማሪዎች ከመማሪያ መጽሀፍ ውጭ ለሎች ተጨማሪ ጽሁፎችን እንድያነቡ ያግዛሉ፤ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፤ በቁጥር 13 ተማሪ 9.8% አልስማማም፤ በቁጥር 25 ተማሪ 18.9% የሚል ሲሆን እስማማለሁ፤ በቁጥር 56 ተማሪ 42.4% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 30 ተማሪ 22.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 8 ተማሪ 6.1% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት ያላቸው እገዛ መኖራቸውን ያሳያል። መምህራን የተለያዩ ለንባብ የሚሆኑ መጽሀፍትን እየጠቆሙኝ አነባለሁ፤ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፤ በቁጥር 13 ተማሪ 9.8% አልስማማም፤ በቁጥር 19 ተማሪ 14.4% የምል ሲሆን እስማማለሁ፤ በቁጥር 64 ተማሪ 48.5% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 29 ተማሪ 22.0% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 7 ተማሪ 5.3% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። እንድሁም በተመሳሳይ መምህራን በክፍል ውስጥ በአብዛኛው በግል የለሆሳስ ሥልጣት ያስነብቡኛል፤ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፤ በቁጥር 13 ተማሪ 9.8% አልስማማም፤ በቁጥር 19 ተማሪ 14.4% የምል ሲሆን እስማማለሁ፤ በቁጥር 64 ተማሪ 48.5% በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 29 ተማሪ 22.0% እጅግ በጣም እስማማለሁ፤ በቁጥር 7 ተማሪ 5.3% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች ከጥያቄ ተራ ቁጥረ 19፣ 20፣ በተመሳሳይ ሁኔታ መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት ያላቸው እገዛ መኖራቸውን ያሳያል።

መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 18፣ 19፣ እና 20፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት 2.9621፣ 2.9848፣ እና 2.8788፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ 1.02938፣ .98837፣ 1.11225፣ ውጤት ነው። እንድሁም Variance ውጤት 1.060፣ .977፣ እና 1.237፣ ናቸው። ይህም መምህራን የማንበብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የሚያደርገውን እገዛ መካከለኛ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ መሆኑን በሚለው ተግልጠዋል።

በአጠቃላይ በሰንጠረዥ 10:- መሰረት ጥያቄ ተራ ቁጥር 18፣ 19፣ 20፣ ምላሾች እንደሚያመለክቱት በቁጥር በርካታ የሆኑ ተማሪዎች መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት የሚያደርገውን እገዛ መኖራቸውን እና ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ በሚለው ተግልጠዋል።

ሠንጠረዥ 11:- በጽሑፍ ፈተና በትምህርት ሰዓት ለተማሪዎች የማንበብ ልምድ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት /Item	መለኪያ /Likert scale	ብዛት/F ncy	መቶኛ/p ercent	ያልተመ/ Missing	አማካይ/ Mean	St/Deviat ion	Vari ance
21	ከምንባቡ ውስጥ አስፈላጊ ወይም ጠቃሚ የሆኑ ነጥቦችን ሳገኝ ማስታወሻ እይዛለሁ።	በፍጹም አልስማማም	10	7.6	0	3.0076	.98459	.969
		አልስማማም	25	18.9				
		እስማማለሁ	59	44.7				
		በጣም እስማማለሁ	30	22.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	8	6.1				
		ጠቅላላ	132	100.0				
22	ያነበብኩትን ምንባብ በደንብ መረዳቴን ለማወቅ ከሌሎች የክፍል ጉዋዶች ጋር እንደገና አነባለሁ	በፍጹም አልስማማም	13	9.8	0	2.9848	.98837	.977
		አልስማማም	18	13.6				
		እስማማለሁ	67	50.8				
		በጣም እስማማለሁ	26	19.7				
		እጅግ በጣም እስማማለሁ	8	6.1				
		ጠቅላላ	132	100.0				

ከሰንጠረዥ 11:- መረዳት እንደሚቻለው በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የማንበብ ልምድ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ ከምንባቡ ውስጥ አስፈላጊ ወይም ጠቃሚ የሆኑ ነጥቦችን ሳገኝ ማስታወሻ እይዛለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 10 ተማሪ 7.6% አልስማማም፣ በቁጥር 25 ተማሪ 18.9% የምል ሲሆን እስማማለሁ፣ በቁጥር 59 ተማሪ 44.7% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 30 ተማሪ 22.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 8 ተማሪ 6.2% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች በቁጥታ አስፈላጊ ነጥቦችን ማስታወሻ እንደሚይዙ መረጃው ያሳያል፡ ፡ እንደሁም ደግሞ የያነበብኩትን ምንባብ በደንብ መረዳቴን ለማወቅ ከሌሎች የክፍል ጓደኞች ጋር እንደገና አነባለሁ፣ ለሚለው ጥያቄ በፍጹም አልስማማም፣ በቁጥር 13 ተማሪ 9.8% አልስማማም፣ በቁጥር 18 ተማሪ 13.6% የሚል ሲሆን እስማማለሁ፣ በቁጥር 67 ተማሪ 50.8% በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 26 ተማሪ 19.7% እጅግ በጣም እስማማለሁ፣ በቁጥር 8 ተማሪ 6.2% የሚል ምላሽ ተገኝተዋል። ወ.ጤቱም በቁጥር በርካታ የሆኑት ተማሪዎች በማንበብ ልምድ ላይ ከክፍል ተማሪዎች ጋር እንደምያነበው መረጃው ያሳያል።

በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የማንበብ ልምድ የጽሑፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 21፣ 22፣ ምላሾች አማካይ ውጤት 3.0076 እና 2.9848 ሲሆን በሰንጠረዥ በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የማንበብ ልምድ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .98459፣ እና .98837 ነው። እንደሁም Variance ውጤት .969፣ .977፣ ናቸው። ይህም በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የማንበብ ልምድ መካከለኛ በሚለው ተግልጠዋል።

ከሰንጠረዥ 11:- ጥያቄዎች እንደሚያመለክቱት በቁጥር በርካታ የሆኑ ተማሪዎች የተለያዩ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል። በትምህርት ሰዓት በርካታ ተማሪዎች የማንበብ ልምድ እንዳላቸው እና የማደግ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ መሆኑን የጥናቱ መረጃዉ ያሳያል። እንደሁም ከሰንጠረዥ 7 እስከ 12 ድረስ የጥናቱ መረጃዉ አባሪዎን (ሰ) ይመለከቱ።

4.3. ክፍል ሁለት በጽሑፍ መጠይቅ የተገኘ ውጤት ትንተና በተመለከተ

ሠንጠረዥ 12:- በጽሑፍ መጠይቅ ቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄዉ ዓይነት /Item	መለክያ/Like rt scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/percent	ያልተመ /Missin	አማካይ/Mean	StandaD eviation	Variance
1	የክፍለ ጊዜው አንብቦ መረዳትንና የንባብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ያለው አስተዋጽኦ	በጣም ዝቅተኛ	12	9.2	1	.29389	.90940	.827
		ዝቅተኛ	20	15.2				
		መካከለኛ	71	54.2				
		ከፍተኛ	26	19.8				
		በጣም ከፍተኛ	4	3.1				
		ጠቅላላ	131	100.0				
2	መ/ራን ተማሪዎች ምንባቡን እንዲያነቡ የማድረግ ሁኔታ	በጣም ዝቅተኛ	13	9.9	1	2.9160	.95304	.908
		ዝቅተኛ	21	16.0				
		መካከለኛ	66	50.4				
		ከፍተኛ	26	19.8				
		በጣምከኛፍተኛ	5	3.8				
		ጠቅላላ	131	100.0				

3	በምንባቡ ዉስጥ የሚያገኙትን ለአዳድስ ቃላት ፍቺ የመስጠት ሁኔታ።	በጣም ዝቅተኛ	15	11.5	1	2.9084	1.00346	1.007
		ዝቅተኛ	20	15.3				
		መካከለ	65	49.6				
		ከፍተኛ	24	18.3				
		በጣምከኛፍተኛ	7	5.3				
		ጠቅላላ	131	100.0				
4	በምንባቡ ርእሰ ጉዳይ ላይ ቅድመ ንባብ ዉይይት በተማሪዎች እንደካሃድ ያደርጋሉ።	በጣም ዝቅተኛ	13	9.9		2.9160	.95304	.908
		ዝቅተኛ	18	13.7				
		መካከለ	66	50.4				
		ከፍተኛ	27	20.6				
		በጣምከኛፍተኛ	7	5.3				
		ጠቅላላ	131	100.0				

ከሰንጠረዥ 12፡- መረዳት እንደሚቻለው በተራ ቁጥር 1 የክፍለ ጊዜው አንብቦ መረዳትንና የማንበብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ያለው አስተዋጽኦ፣ በሚል ጥያቄ መሰረት የተገኘ መረጃ እንደሚያመለክተው 4(3.2%) በጣም ከፍተኛ፣ 26(20.0%) ከፍተኛ፣ 72(55.2%) መካከለኛ፣ 20(15.3%) ዝቅተኛ፣ 12(9.2%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል።ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ መምህራን ተማሪዎቹ ምንባቡን እንዲያነቡ የሚያደርጉት ክትትልና ድጋፍ መካከለኛ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ምንባቡ ተነቧል እንዲባል ያህል አንበቡ በማለት እንዴት ማንበብ ወይም ተግባራትን እንዴት ማከናወን እንዳለባቸው ሚናቸውን የመወጣት ሁኔታቸው ዝቅተኛ መሆኑን ነው። ከሰንጠረዥ 13፣ በተራ ቁጥር 2 ላይ እንደሚንረዳው መምህራን ተማሪዎች ምንባቡን እንዲያነቡ የማድረግ ሁኔታ ስንመለከት 26(20.2%) ከፍተኛ፣ 70(53.0%) መካከለኛ፣ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉ ሁሉ 22(16.0%) ዝቅተኛ፣ እና 13(9.9%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉም መረዳት ተችሏል። በተራ ቁጥር 3 በምንባቡ ዉስጥ የሚያገኙትን ለአዳድስ ቃላት ፍቺ የመስጠት፣ ሁኔታ ስንመለከት የተገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው 7(5.2%) በጣም ከፍተኛ፣ 26(20.0%) ከፍተኛ፣ 66(50.2%) መካከለኛ፣ 20(15.3%) ዝቅተኛ፣15(11.5%) በጣም ዝቅተኛ፣የሆነ ተግባር እንዳለ መመልከት ተችሏል። በመሆኑም ከዚህ መረዳት የሚቻለው መምህራን ተማሪዎችን አንድን ምንባብ

ካነበቡ በኋላ በራሳቸው አባባል ለአዳድስ ቃላት ፍቺ የመስጠት ሁኔታቸው በአመዛኙ መካከለኛ መሆኑን ነው። እንዲሁም በተራ ቁጥር 4 በምንባቡ ርእሰ ጉዳይ ላይ ቅድመ ንባብ ወይይት በተማሪዎች እንደካሄደ ያደርጋሉ፤ የሚለወጡ ጥያቄ 7(5.2%) በጣም ከፍተኛ፣ 27(20.6%) ከፍተኛ፣ 66(50.2%) መካከለኛ፣ 18(13.7%) ዝቅተኛ፣ 13(9.9%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። በመሆኑም የተገኘው መረጃ ጥቅት መምህራን ቅድመ ንባብ ወይይት በተማሪዎች እንደካሄደ የመስጠት ሁኔታ እንዳለ በሚለው ተግልጠዋል። የተማሪዎች የቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ የጽሁፍ መጠይቅ ከተራ ቁጥር 1፣ 2፣ 3፣ እና 4፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት .29389፣ 2.9160፣ 2.9084፣ እና 2.9160፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ የተማሪዎች የቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .90940፣ .95304፣ 1.00346፣ እና .95304፣ ውጤት ነው። እንደሁም Variance ውጤት .827፣ .908፣ 1.007፣ እና .908፣ ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ መካከል የጎላ ተዛምዶ አልታየም። የተለያዩ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል።

ከሰንጠረዥ 12፡- ተራ ቁጥር 1፣ 2፣ 3፣ 4፣ ከተገኙት መረጃዎች መረዳት እንደሚቻለው መምህራን አንብቦ መረዳትን ከቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ ጋር ትኩረት ሰጥተው የመተግበር ሁኔታቸው በመጠኑ መካከለኛ መሆኑን የመረጃ ትንተናው ያመለክታል።

ሠንጠረዥ 13:- በጽሑፍ መጠይቁ በንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተ.ቁ	የጥያቄው ዓይነት /Item	መለኪያ /Likert scale	በዛት/ Frequy	መቶኛ/p ercent	ያል/ Mis	አማካይ/Mean	Sta/Devi ation	Varian ce
5	ምንባቡ ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ለተማሪዎቻቸው ያነባሉ።	በጣም ዝቅተኛ	10	7.6	1	2.9313	.84299	.711
		ዝቅተኛ	18	13.7				
		መካከለ	77	58.8				
		ከፍተኛ	23	17.6				
		በጣም ከኛፍተኛ	3	2.3				
		ጠቅላላ	131	100.0				
6	ተማሪዎች ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ተራ በተራ እንድያነቡ ያደርጋሉ።	በጣም ዝቅተኛ	16	12.2	1	2.8702	.97189	.945
		ዝቅተኛ	18	13.7				
		መካከለ	69	52.7				
		ከፍተኛ	23	17.6				
		በጣም ከኛፍተኛ	5	3.8				
		ጠቅላላ	131	100.0				
7	ምንባቡ በተማሪዎች በጸጥታ እንድያነቡ ያደርጋሉ።	በጣም ዝቅተኛ	14	10.7	1	2.8855	1.01255	1.025
		ዝቅተኛ	26	19.8				
		መካከለ	59	45.0				
		ከፍተኛ	25	19.1				
		በጣም ከኛፍተኛ	7	5.3				
		ጠቅላላ	131	100.0				
8	መ/ራን ተማሪዎች መፅሀፎችን ወይም ፅሁፎችን ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያነቡላቸው የማድረግ ሁኔታ	በጣም ዝቅተኛ	23	17.6	1	2.7328	1.06572	1.136
		ዝቅተኛ	23	17.6				
		መካከለ	55	42.0				
		ከፍተኛ	26	19.8				
		በጣም ከኛፍተኛ	4	3.1				
		ጠቅላላ	131	100.0				

ሠንጠረዥ 13:- መረዳት እንደሚቻለው በተራ ቁጥር 5፣ ምንባቡ ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ለተማሪዎቻቸው ያነባሉ በሚል ጥያቄ መሰረት የተገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው 10(7.6%) በጣም ከፍተኛ፣ 18(13.7%) ከፍተኛ፣ 77(58.8%) መካከለኛ፣ 23(17.6%) ዝቅተኛ፣ 3(2.3%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ ምላሽ ማግኘት ተችሏል። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ መምህራን ተማሪዎቹ ምንባቡን ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ እንዲያነቡ የሚያደርጉት ክትትልና ድጋፍ በጣም ጥሩ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ምንባቡ ተነቧል እንዲባል ያህል አንብቡ በማለት እንዴት ማንበብ ወይም ተግባራትን እንዴት ማከናወን እንዳለባቸው ሚናቸውን የመወጣት ሁኔታቸው ዝቅተኛ መሆኑን መረጃ ማግኘት ነው።

ከሰንጠረዥ በተራ ቁጥር 6፣ ላይ እንደምንረዳው ተማሪዎች ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ተራ በተራ እንድያነቡ ያደርጋሉ፤ የሚለው ጥያቄ 27(20.5%) ከፍተኛ፣ 70(53.0%) መካከለኛ፣ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉ ሁሉ 18(13.7%) ዝቅተኛ፣ እና 16(12.2%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉም መረዳት ተችሏል። በተራ ቁጥር 7፣ ምንባቡ በተማሪዎች በጸጥታ እንድያነበብ ያደርጋሉ፤ በሚል ጥያቄ መሰረት የገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው 7(5.3%) በጣም ከፍተኛ፣ 25(19.1%) ከፍተኛ፣ 59(45.0%) መካከለኛ፣ 26(19.8%) ዝቅተኛ፣ 15(10.7%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። በመሆኑም ከዚህ መረዳት የሚቻለው መምህራን ተማሪዎች አንድን ምንባብ በጸጥታ እንድያነበብ ያደርጋሉ፤ በሚል ጥያቄ መሰረት የገኘው መረጃ በአመዛኙ በጣም ዝቅተኛ መሆኑን ነው።

እንዲሁም በተራ ቁጥር 8፣ መምህራን ተማሪዎች መፅሀፎችን ወይም ፅሁፎችን ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያነቡላቸው የማድረግ ሁኔታ፤ የሚለው ጥያቄ 23(17.6%) በጣም ከፍተኛ፣ 23(17.6%) ከፍተኛ፣ 55(42.0%) መካከለኛ፣ 26(19.8%) ዝቅተኛ፣ 4(3.1%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። በመሆኑም የተገኘው መረጃ ጥቂት መምህራን ተማሪዎች መፅሀፎችን ወይም ፅሁፎችን ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያነቡላቸው ያለማድረግ ሁኔታ እንዳለ በሚለው ተግልጠዋል።

የተማርዎች የንባብ ጊዜ ትግበራ የጽሑፍ መጠይቅ ተራ ቁጥር 5፣ 6፣ 7፣ 8፣ እና 8፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት 2.9313፣ 2.8702፣ 2.8855፣ እና 2.7328፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ የተማርዎች የንባብ ጊዜ ትግበራ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .84299፣ .97189፣ 1.01255፣ 1.06572፣ ውጤት ነው። እንድሁም Variance ውጤት .711፣ .945፣ 1.025፣ እና 1.136፣ ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በንባብ ጊዜ ትግበራ መካከል የኅላ ተዛምዶ አልታየም። የተለያየ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል።

በአጠቃላይ ከሰንጠረዥ 13:- ተራ ቁጥር 5፣ 6፣ 7፣ 8፣ ከተገኙት መረጃዎች መረዳት እንደሚቻለው መምህራን የአንብቦ መረዳትን ከንባብ ልምድ ጋር ትኩረት ሰጥተው የማገኘት ሁኔታቸው በመጠኑ መካከለኛ መሆኑን የመረጃ ትንተናው ያመለክታል።

ሠንጠረዥ 14:- በጽሁፍ መጠይቁ በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ የተሰጠ ምላሽ

ተቁ	የጥያቄ ዓይነት /Item	መለኪያ /Likert scale	ብዛት/Frequency	መቶኛ/percent	የመ/ Mi	አማካይ Men	Sd	Variance
9	የምንባቡን ፍሬ ሀሳብን በማጠቃለል ለተማሪዎች ያቀርባሉ፡፡	በጣም ዝቅተኛ	10	7.6	0	2.9318	.83979	.705
		ዝቅተኛ	18	13.6				
		መካከለ	78	59.1				
		ከፍተኛ	23	17.4				
		በጣም ከኛፍተኛ	3	2.3				
		ጠቅላላ	132	100.0				
10	መ/ሩ(ሯ) ከተማሪ መፅሀፍ ውጭ የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ፍላጎት የሚያነሳሳ ስልቶችን የማካተት ሁኔታቸው	በጣም ዝቅተኛ	17	12.9	0	2.8561	.98176	.964
		ዝቅተኛ	18	13.6				
		መካከለ	69	52.3				
		ከፍተኛ	23	17.4				
		በጣም ከኛፍተኛ	5	3.8				
		ጠቅላላ	132	100.0				
11	በጽሁፍ የሚመለሱ አጭር የክፍል የአንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች ለተማሪዎች ይሰጣሉ	በጣም ዝቅተኛ	14	10.6	0	2.8864	1.0087	1.018
		ዝቅተኛ	26	19.7				
		መካከለ	60	45.5				
		ከፍተኛ	25	18.9				
		በጣም ከኛፍተኛ	7	5.3				
		ጠቅላላ	132	100.0				
12	በመማሪያ መጽሀፍ ከቀረቡት መልመጃዎች በተጨማሪ መምህራን የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ይጠይቃሉ	በጣም ዝቅተኛ	23	17.4	0	2.7424	1.0673	1.139
		ዝቅተኛ	23	17.4				
		መካከለ	55	41.7				
		ከፍተኛ	27	20.5				
		በጣም ከኛፍተኛ	4	3.0				
		ጠቅላላ	132	100.0				

ከሰንጠረዥ 14:- መረዳት እንደሚቻለው በተራ ቁጥር 9፣ የምንባቡን ፍረ ሀሳብን በማጠቃለል ለተማሪዎች ያቀርባሉ፤ በሚል ጥያቄ መሰረት የገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው 4(3.2%) በጣም ከፍተኛ፣ 23(17.4%) ከፍተኛ፣ 78(59.1%) መካከለኛ፣ 18(13.6%) ዝቅተኛ፣ 10(7.6%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ መምህራን ተማሪዎቹ ምንባቡን እንዲያነቡ የሚያደርጉት ክትትልና ድጋፍ አዎንታዊ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ምንባቡ ተነቧል እንዲባል ያህል አንብቡ በማለት እንዴት ማንበብ ወይም ተግባራትን እንዴት ማከናወን እንዳለባቸው ሚናቸውን የመወጣት ሁኔታቸው ዝቅተኛ መሆኑን ነው። ከሰንጠረዥ በተራ ቁጥር 10፣ ላይ እንደምንረዳው መምህሩ(ሯ) ከተማሪ መፅሀፍ ውጭ የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ፍላጎት የሚያነሳሳ ስልቶችን የማካተት፤ ስንመለከት 5(3.8%) በጣም ከፍተኛ፣ 23(17.4%) ከፍተኛ፣ 69(52.3%) መካከለኛ፣ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉ ሁሉ 18(13.6%) ዝቅተኛ እና 17(12.9%) በጣም ዝቅተኛ የሆነ ተግባር ያላቸው መምህራን እንዳሉም መረዳት ተችሏል። በተራ ቁጥር 11፣ ተማሪዎች በጽሁፍ የሚመለሱ አጭር የክፍል የአንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች ለተማሪዎች ይሰጣሉ፤ የሚለው ጥያቄ የገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው 7(5.2%) በጣም ከፍተኛ፣ 26(20.0%) ከፍተኛ፣ 60(45.5%) መካከለኛ፣ 26(19.3%) ዝቅተኛ፣ 14(10.6%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። በመሆኑም ከዚህ መረዳት የሚቻለው መምህራን ተማሪዎች በጽሁፍ የሚመለሱ አጭር የክፍል የአንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች ለተማሪዎች ይሰጣሉ የሚለው ጥያቄ የገኘው መረጃ በአመዛኙ በጣም ዝቅተኛ መሆኑን ነው። እንዲሁም በተራ ቁጥር 12፣ በመማሪያ መጽሀፍ ከቀረቡት መልመጃዎች በተጨማሪ መምህራን የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ይጠይቃሉ፤ የሚለው ጥያቄ 4(3.0%) በጣም ከፍተኛ፣ 27(20.6%) ከፍተኛ፣ 56(42.2%) መካከለኛ፣ 23(17.4%) ዝቅተኛ፣ 23(17.4%) በጣም ዝቅተኛ፣ የሆነ ተግባር እንዳለ መረጃ ማግኘት ተችሏል። በመሆኑም በመማሪያ መጽሀፍ ከቀረቡት መልመጃዎች በተጨማሪ መምህራን የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ይጠይቃሉ የሚለው ጥያቄ የተገኘው መረጃ ጥቅት መምህራን ያለመስጠት ሁኔታ እንዳለ ነው።

የተማሪዎች በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራ የጽሑፍ መጠይቅ ተራ ቁጥር 9፣ 10፣ 11፣ እና 12፣ ምላሾች እያንዳንዱ አማካይ ውጤት 2.9318፣ 2.8561፣ 2.8864፣ እና 2.7424፣ ውጤት ሲሆን፣ በሰንጠረዥ የተማሪዎች በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራ ምላሽ የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ውጤት ደግሞ .83979፣ .98176፣ 1.00872፣ 1.06736፣ ውጤት ነው። እንዲሁም Variance ውጤት .705፣ .964፣ 1.018፣ እና 1.139፣ ናቸው። ይህም የአንብቦ መረዳት ችሎታና በንባብ ጊዜ ትግበራ መካከል የጎላ ተዛምዶ አልታየም። የተለያየ የአንብቦ መረዳት ችሎታና ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል።

በአጠቃላይ ከሰንጠረዥ 14:- ተራ ቁጥር 9፣ 10፣ 11፣ 12፣ ከተገኙት መረጃዎች መረዳት እንደሚቻለው መምህራን የአንብቦ መረዳትን ከንባብ ልምድ ጋር ትኩረት ሰጥተው የማገኘት

ሁኔታቸው በመጠኑ መካከለኛ መሆኑን የመረጃ ትንተናው ያመለክታል። እንድሁም ከሰንጠረዥ 13 እስከ 15 ድረስ የጥናቱ መረጃዉ አባሪዎን (ተ) ይመለከቱ።

ሠንጠረዥ 15:- የተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ተዛምዶ

ተነጻጻሪዎች	mean	sd	df	r	tcv	Tb
የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ወ.ጤት (x)	62.18%	0.247487	205.8	0.45	0.1498	10.05
የተማሪዎች የንባብ ልምድ ወ.ጤት (y)	65.772%	0.9088	195.75			

በሰንጠረዥ 15:- መረዳት እንደሚቻለው የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወ.ጤት አማካይ 62.18% ሲሆን የተማሪዎች የማንበብ ልምድ አማካይ ወ.ጤት ደግሞ 65.77% ነው። እንድሁም የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወ.ጤት የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ 0.247487 ስሆን የተማሪዎች የማንበብ ልምድ ፈተና ወ.ጤት የተገኘው መደበኛ ልይይት/sd/ ደግሞ 0.9088 ነው። እነዝህ ሁለት ልይይቶች ሲታዩ አነስተኛ አሃዞች ናቸው። ይህም እያንዳንዱ ተማሪ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና ወ.ጤት እና የተማሪዎች የማንበብ ልምድ ፈተና ወ.ጤት ከተገኘው አማካይ ወ.ጤቶች ብዙም የራቁ አለመሆናቸውን ያመለክታል። በሁለቱም መለኪያ ፈተናዎች ወ.ጤት መካከል ግንኙነት መኖር አለመኖሩን ለማወቅ በሁለቱ መካከል ያለው ተዛምዶ ስሌት መሰረት የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት ችሎታ ወ.ጤት (r) ተሰልቶ ስሌቱም 0.247487 ሲሆን የተማሪዎች የማንበብ ልምድ ፈተና ወ.ጤት ደግሞ 0.9088 ሆነዋል። ይህም አሃዝ አዎንታዊ ቁጥር በመሆኑ በሁለቱም መለኪያ ፈተናዎች ወ.ጤት መካከል የጠነከረ ግንኙነት መኖሩን ያሳያል። ይህ የጠነከረ ግንኙነት ከስተት ነጻ መሆኑን ለማረጋገጥ በተሰራው የአስተማማኝነት መለኪያ/ አማራጮች በጣም ዝቅተኛ፣ ዝቅተኛ፣ መካከለኛ፣ ከፍተኛ እና በጣም ከኛፍተኛ የt-test ቀመር 10.05 ወ.ጤት ተገኝተዋል። እንድሁም tcv 0.1498 ወ.ጤት ሆነዋል። ይህ ወ.ጤት ደግሞ ከተመዘገበው (r) 0.45 ሆነዋል። ለአብነት አባሪዎን (ቸ) ይመለከቱ።

በአጠቃላይ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የተማሪዎች የማንበብ ልምድ ችሎታ ፈተናዎች ወ.ጤት መካከል የታየው አዎንታዊ ግንኙነት ነው ብሎ መናገር ይቻላል። በተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት ወስጥ ጥሩ የማንበብ ልምድ ያለው ተማሪ በአንብቦ መረዳት ችሎታዉ ከፍተኛ እንደሚሆን ተገልጿል። ፡ ከፈተናዎቹ ወ.ጤት የተገኘ መረጃ እንደሚያሳየው ተጠኝዎቹ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳና የማንበብ

ልምድ ችሎታቸው የበርካታ ተማሪዎች በማኔስ ላይ ሲሆን ደግሞ ጥቂቶቹ በማደግ ላይ መሆኑን የጥናቱ መረጃው ያሳያል።

4.4. የጥናት ውጤት ማብራሪያ

በምዕራፍ አንድ ላይ እንደተገለጸው ይህ ጥናት የተካሄደው ለአራት ጥያቄዎች መልስ በመስጠት የጥናቱን አላማዎች ለማሳካት ነው። በተደረገው ጥናትም ጥያቄዎቹ መልስ ስላገኙ አላማዎቹ ተሳክተዋል። የጥያቄዎቹ መልስ የተገኘው ከጽሁፍ ፈተና ምንባብ አንድና ምንባብ ሁለት እንድሁም ከጽሁፍ መጠይቅ የማንበብ ልምድ አንድና ከጽሁፍ መጠይቅ የማንበብ ልምድ ሁለት የተገኘ ውጤት ትንተና ሲሆን ትንተናውን መሰረት ያደረገው አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ ነው። ይህን ዋና አላማ መሰረት በማድረግ የውጤት ማብራሪያ ከዚህ ቀጥሎ ቀርቧል።

የዚህ ጥናት ዋና አላማ አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ የሚለው ነው። ይህን ዋና አላማ መሰረት በማድረግም የተለያዩ ዝርዝር ዓላማዎቹም፡- ተነድፈው ምላሽ አግኝተዋል። የመጀመሪያው ትኩረት፡- ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታቸው በምን ደረጃ ላይ እንደምገኝ መመርመር፤ የሁለተኛው ትኩረት፡- ለተማሪዎች አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ማኔስ ወይም ማደግ ምክንያቱ ምንድን ነው? የሦስተኛው ትኩረት፡- በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ምን ያህል እገዛ እንደሚያደርግ መፈተሽ የሚሉ ናቸው። የዓላማዎቹን እውነት ለማረጋገጥ በጽሁፍ ፈተና እና በጽሁፍ መጠይቅ የተሰበሰቡት መረጃዎች በፒርሰን የተዛምዶ መወሰኛ ቀመር ዘዴ መሰረት ትንተና ተተንትኗል። የውጤት ትንተናውም ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታቸው ዙሪያ የተለያዩ ውጤቶች መገኘታቸውን አባሪዎቹ ያመለክታል።

በመጀመሪያ ትኩረት ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታቸው በምን ደረጃ ላይ እንደምገኝ መመርመር ስንመለከት ከጽሁፍ ፈተና እና ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኙት መረጃዎች እንደሚያመለክቱት አብዛኛዎቹ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳ ችሎታ ፈተናዎች ውጤት መካከል የታየው አዎንታዊ ግንኙነት ብኖርም በመጠኑ የጥናት ውጤቱ መሆኑን መናገር ይቻላል። በተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት በተራ ቁጥር 2.3 (Badraw 1992) እንደገለጹት ጥሩ የማንበብ ልምድ ያለው እና ጥሩ የማንበብ ልምድ የሌለው ተማሪ በአንብቦ መረዳት ችሎታው ከፍተኛ ውይም ዝቅተኛ እንደሚሆን ተገልጿል። ከፈተናዎቹ ውጤት የተገኘ መረጃ እንደምያሳየው አብዛኛዎቹ ተማሪዎች የብቁ አንባቢያን

ባህርያትን ለሚሟሟላት መካከለኛ እና የማደግ የሚባል ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ የማኔስ መሆኑን በሚለው ተግልጠዋል። በመሆኑም የጥናቱ ውጤት ከምሁራኑ ሀሳብ ጋር የሚደጋገፍ ሆኖ ተገኝቷል።

ሁለተኛው የዚህ ጥናት መሰረታዊ ጥያቄ፡- ለተማሪዎች አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ማነስ ወይም ማደግ ምክንያቱ ምንድን ነው? የሚለው ሲሆን ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታቸውን ሲለማመዱና ያላቸውን ግንዛቤ እንዲተነብዩ፣ ትርጉም እንዲሰጡ፣ ላነበቡት ነገር ማጠቃለያ እንዲሰጡ መሰረታዊ አንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ ማጎልበቻ ተደርጎ በተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት በተራ ቁጥር 2.4 ይወሰዳል (Schiefele et al.,2012)። እንዲሁም የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ ትስስር ስላላቸው በተላወጧቸው አማካይነት ተማሪዎች በተገቢው መንገድ እንዲረዱት ሊያግዛቸው ይችላል። ምክንያቱም ሁለቱም የቀደመ እውቀትን የሚጠይቁ በመሆናቸው ከምሁራኑ ሀሳብ ጋር የሚደጋገፍ ሆኖ ተገኝቷል።

በመሆኑም የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች የአንብቦ የመረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ በተመለከተ ከጽሁፍ ፈተና እና ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኙት መረጃዎች እንደሚያመለክቱት ተጠኝዎቹ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ አብዛኛዎቹ ተማሪዎች መካከለኛ ወይም ማደግ የሚባል ወጤት ላይ ሲሆን ጥቂቶቹ ደግሞ ማኔስ መሆኑን በሚለው ተግልጠዋል። በመሆኑም የጥናቱ ውጤት ንድፈ ሀሳቡን ካቀረቡት ከምሁራኑ ሀሳብ ጋር በአብዛኛው የሚደጋገፍ ሆኖ ተገኝቷል።

እንደሁም የልጆች የስራ ጫና፣ በህብረተሰቡ ዘንድ ለንባብ ያለው አመለካከት መዛባት፣ የሰዎች የንባብ ፈላጎት ማጣት፣ የመጽሐፍት አቅርቦት አናሳነት ወይም ዝቅተኛነት፣ የቤተ መጽሐፍት አለመስፋፋት፣ የኮምፒዩተር፣ የተለ-ቭዥን እና የቮድዮ ጨዋታዎች መስፋፋት ወዘተ የሚሉት የማንበብ ልምድ እንዳይዳበር ከምያደርጉ ተለዋዋጭ ነገሮች መካከል ተጠቃሽ እንደሆኑ በተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት በተራ ቁጥር 2.5 ዓለም (2001) ካቀረቡት ሀሳብ ጋር በአብዛኛው የሚደጋገፍ ነው። በእነዚህ ሚክንያት እያንዳንዱ ተማሪ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታ ፈተና ወጤት የተለያየ ግንዛቤ እንደነበራቸው ያሳያል። ይህም እያንዳንዱ ተማሪ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታ ፈተና ወጤት በመጠኑ ማኔስ መሆኑን እና ከተገኘው አማካይ ወጤቶች ብዙም የራቁ አለመሆናቸውን ያመለክታል።

በመጨረሻም በዚህ ጥናት ውስጥ ምላሽ ከሚያስፈልጋቸው ጥያቄዎች መካከል የሦስተኛው፡- ስሆን በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት መምህራን የአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ምን ያህል እገዛ እንደሚያደርግ መፈተሽ ነው። የሚለው ሲሆን አብዛኛዎቹ መምህራን ስለአንብቦ መረዳት እና የማንበብ ልምድ ችሎታ ላይ ግንዛቤው እንዳላቸው በሰጡት ምላሽ ማረጋገጥ ቢቻልም የአንብቦ መረዳትንና የማንበብ ልምድ ችሎታ በቀረበው የመረጃ ትንተና በተመረጡ ተጠኝዎቹ ተማሪዎች ላይ ከጽሁፍ ፈተና እና ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኙት መረጃዎች ላይ ትንተና ተደርጓል። ከመጠይቆች የተገኙት መረጃዎች

በምዕራፍ ሁለት ስር ከቀረቡት የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታ በተዛማጅ ጽሁፍ ቅኝት በተራ ቁጥር 2.5 Charles, (1983) ካቀረቡት ሀሳብ መሰረት አድርገው ተተንትነዋል። ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኘው መረጃ እንደሚያሳየው በትግበራው ወቅት ትኩረት ሰጥተው አቀናጅተው የሚያቀርቡት አብዛኛዎቹ መምህራን ሲሆኑ ጥቂቶቹ ግን ትኩረት ሰጥተው አለማቅረባቸውን የጥናቱ ውጤት አሳይቷል። በመሆኑም ምሁራኑ ካቀረቡት ንድፈ ሃሳብ ጋር የጥናቱ ውጤት በአብዛኛው የሚቃረን ሆኖ ተገኝቷል። ይሁን እንጂ አንብቦ መረዳትንና የንባብ ልምድ ችሎታ ለማሳደግ የምሁራኑ ሀሳብ ጠቃሚ በመሆኑ መምህራን በመጽሀፍ የቀረቡትን ይዘቶች በተለያዩ ስልቶች መሰረት በማድረግ ምሳሌዎችን በመስጠት፣ ለተማሪዎቹ የሚቀርቡላቸውን ምንባቦች በጥሞና እንዲያነቡ፣ ባነበቡት ሀሳብ ላይ በመመስረት በየግላቸው እንድንገነዘቡና ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያነቡ በማበረታታትና ንቁ የሆነ ድጋፍ በማድረግ በተሰጠው ክፍለ ጊዜ አንብቦ መረዳትንና የማንበብ ልምድ ችሎታ ለማሳደግ የተለያዩ ስልቶችን ማቅረብ ቢችሉ የተሻለ ይሆናል።

በአጠቃላይ የውጤት ትንተና ማብራሪያው አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ ነው። የውጤት ማብራሪያውም በምዕራፍ ሁለት የተገለጹትን የምሁራን ንድፈ ሃሳቦች መሰረት በማድረግ የታዩትን የማንበብ ልምድ ችሎታቸውን የበርካታ ተማሪዎች በማኔስ ላይ ሲሆን ደግሞ ጥቂቶቹ በማደግ ላይ መሆኑን አስቀምጧል።

ምዕራፍ አምስት

ማጠቃለያና መደምደሚያና የመፍትሄ ሃሳቦች

ማጠቃለያና መደምደሚያ አስቀድሞ በተደራጁት ምዕራፎች የጥናቱ ዳራ፣ ከጥናቱ ጋር ተዛማጅነት ያላቸው ንድፈሃሳባዊ ቅኝቶችና ተዛማጅ ጥናቶች፣ የአጠናን ዘዴው፣ የጥናት ውጤት ትንተናና ማብራሪያ በዝርዝር በቅድሜ ተከተል ቀርቦአል። በዚህ ምዕራፍ ደግሞ የጥናቱ ማጠቃለያና መደምደሚያ በቅድሜ ተከተል ለማቅረብ ተሞክረዋል።

5.1. ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ አድርጎ የተነሳው በወላይተኛ ቋንቋ አፈ ፈት የሆኑ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ላይ ያለውን ሚና መፈተሽ የሚል ነው። በዚህም መሠረት ጥናቱ በጉዳዩ ላይ በጥናቱ ዓላማ ተመርኩዞ ንድፈ-ሃሳቦች ላይ ፍተሻ በማድረግ ምላሽ ለመስጠት ትኩረት ያደረገባቸው ጥያቄዎች የሚከተሉት ነበሩ።

1. አማርኛ ቋንቋን በሁለተኛነት የሚማሩ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ በምን ደረጃ ላይ ይገኛል?
2. ለተማሪዎች አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ማኔስ ወይም ማደግ ምክንያቱ ምንድን ነው?
3. የማኔስ ወይም የማደግ ምክንያቱ መምህራን ለማንበብ ልምድ የሚጠቀሙበት ስልቶች ይሁን? የሚሉ ጥያቄዎችን የያዙ ናቸው። በጥናቱ ለተነሱ ጥያቄዎች ተገቢ ምላሽ ለመስጠት፣ አስፈላጊ የሆኑ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ተመርጠው ተተግብረዋል። የመረጃ መተንተኛ መንገዶች ተለይተው የተሰበሰቡ መረጃዎች ተተንትነዋል።

በዚህም መሰረት የዚህ ጥናት ተጠኝዎች አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታቸውን መፈተሽ ነው። በዚህ በአንድ ትምህርት ቤት የሚገኙ ተማሪዎች በትክክል አፋቸውን በወላይተኛ ቋንቋ የፈቱትን ብቻ በመለየት ከነሱ ለጥናቱ የሆኑትን በቀላል ወይም በተራ እጣ ንሞና ስልት እና በአላማዊ ንሙና ስልት በመጠቀም ተመርጠዋል። ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን A፣ 72 ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን B፣ 68 ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን C፣ 64 እና ከስምንተኛ ክፍል /ሴክሽን D 60 ስሆን በአጠቃላይ 264 ተማሪዎች መካከል ከእያንዳንዱ ሴክሽን 0.5% በመወሰድ ከ264 ተማሪዎች መካከል በቀላል ወይም በተራ ንሞና አመራረጥ ሲልት አማካይነት 132 ተማሪዎችን በተጠኝነት ተመርጠዋል። ጥናቱን ለማካሄድ የጽሁፍ ፈተና እና የጽሁፍ መጠይቅ በስራ ላይ የዋሉ ስሆን ከተጠኝዎቹ የተገኘው መረጃ

የተተነተነውም የዓይነታዊ ወይም ገላጭ ስልትን በመጠቀም ነው። ከተጠኝዎች የተገኘውን ውጤት ለመተንተንም መቶኛ አማካይ ውጤት መደበኛ ልዩነት የተዛምዶ ስሌት እና t_test በስራ ላይ ወለዋል።

አብዛኞቹ ተማሪዎች በትምህርት ቤት ውስጥ በተፈጠረላቸው ጥቅት ምቹ ሁኔታዎች በመጠቀም ጥሩ የማንበብ ፍላጎት ያላቸውና የሌላቸው ተማሪዎች ቢኖራቸውም ከትምህርት ቤት ውጭ ተገብ እገዛ ስላልተሰጣቸው የንባብ ልምድ እንደሌላቸው ታይተዋል። በተማሪዎች አማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ውጤት መካከል የታየው የተዛምዶ ስሌትም ተሰልቶ አዎንታዊ ግንኙነት ያለው አሃዝ (0.45) ተገኝተዋል። ከዚህም ከጥናቱ ውጤት በመነሳት የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የተማሪዎች የንባብ ልምድ ችሎታ ውጤት መካከል የታየው ጥሩ አዎንታዊ ግንኙነት መሆኑን የጥናቱ ውጤት ያመለክታል። የተለያዩ መጽሀፍትን የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ለማሳደግ ተማሪዎች የተለያዩ መጽሀፍትን የማንበብ ፍላጎት፣ ተማሪዎች በምያነቡበት ጊዜ የምያሳዩአቸው ባህርያት፣ ከትምህርት ሰዓት ውጭ የተማሪዎች የንባብ ልምድ፣ ተማሪዎች በቤተ መጽሐፍት የተለያዩ መጽሀፍትን የመጠቀም ልምድ፣ መምህራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት የተለያዩ ስልት በተማሪዎች ላይ የምያደርገውን እገዛ እና በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የንባብ ልምድ የተለያዩ ተግባራትን መተግበር ስለ አንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ የተሻለ ፍላጎትና ግንዛቤን ያስገኛል። ይህም እያንዳንዱ ተማሪ የአማርኛ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ውጤት ከተገኘው አማካይ ውጤት የተሻለ መሆናቸውና አለመሆናቸውን ያመለክታል።

5.2. መደምደሚያ

የጥናቱን ውጤትና ማብራሪያ መሰረት በማድረግ ከሚከተለው መደምደሚያ ላይ ተደርጏል።

1. ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ማነስ ወይም ማደግ ሁኔታ አዎንታዊ ነው።
2. ተማሪዎችን የተለያዩ የቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራት፣ በንባብ ጊዜ ትግበራት እና በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራት ሂደት እርስ በእርስ ያላቸው ተራክቦና ክንዋኔ የማንበብ ክህላቸውን እንድሳለብት ያደርጋል።
3. ተማሪዎችን የተለያዩ የማንበብ ልምድ ተግባራትን ማለማመድና ማስተግበር፣ ተማሪዎች ጥልቅ የሆነ የአንብቦ መረዳትና የማገናዘብ ችሎታ እንድኖራቸው ያስችላል።
4. አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው የሆኑ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳትና የማንበብ ልምድ ችሎታቸውን እንድሻሻልና እንድሳለብት፣ የተለያዩ ስልቶች አማካይነት እንድለማመዱ ቢደረግ ያለው አስተዋጽኦ ከፍ ያለ ነው።

5.3. የመፍትሄ ሃሳቦች

ከጥናቱ ውጤትና መደምደሚያ በመነሳት አጥኝው የሚከተሉትን መፍትሄዎችንና አስተያየቶችን ሰጥተዋል።

1. ለተማሪዎች የምቀርቡ ምንባቦች ለደረጃው በሚመጥን መልኩ ተመርጠው ቢካተቱ፣ እንዲሁም የሚካተቱት ምንባቦች ቀጥታ የንባብ ልምድን ከማገልገላቸው ባሻገር አንብቦ መረዳትን ለማሳደግ በሚያስችሉበት ሁኔታ ቢካተቱ ይመረጣል።
2. የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ለማዳበር የሚመረጡ ምንባቦች ሳቢነት ያላቸውና ተነሳሽነትን የሚፈጥሩ የተማሪዎችን የመተንበይ ምክንያት የመስጠትና የራሳቸውን ሃሳብ እንድያንጸባርቁ የሚያስችሉ መሆናቸው ትኩረት ልሰጠው ይገባል።
3. የስርዓተ-ትምህርት አዘጋጆች በደረጃው በሚዘጋጁ አማርኛ መጽሀፍት ውስጥ የሚመረጡ ምንባቦች ከለሎች ምንባቦች አንጻር ተመጣጥነውና አሁን ካለበት በቁጥር ተሻሽለው ቢቀርብ የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳትና የንባብ ልምድ ችልታ ለማዳበር፣ አቅም ከማሳደጉም ባሻገር የንባብ ፍላጎት ሊያነሳሳ ይችላል።
4. ለስርዓተ-ትምህርት ባለሙያዎች፣ ለመምህራን እና በዚህ ርዕስ ጉዳይ ዙሪያ ምርምር ለሚያካሂዱ ባለሙያዎች እንደመነሻ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል።

5. ዋቢዎች

መኮንን ናና (2000):: በአማራ ክልል በአዊ ዞን በአዊኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን መገምገም ነው። ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት። ጽሁፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)።

መንግስት ቁምላቸው ። (2008) ። ቋንቋን በአጭር ልቦለድ ማስተማር፣ አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው የሆኑ ተማሪዎች፣ የአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለውን ሚና መፈተሽ፤ (በፓዊ ወረዳ በቀጠና ሁለት መንደር ሁለት 2ኛ ደረጃ ትምህርት-ቤት በ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት) ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ ጅምር ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)።

ማስተዋል ወበቱ። (1989) ። የከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ። በአድስ አበባ በሚገኝ አራት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ የተካሄደ ጥናት። የአርትስ ማስተርስ ዲግሪ ማሟያ ጽሁፍ አአዩ (ያልታተመ)።

በድሉ ዋቅጅራ። (1988) ። “ተሳታፊነት ጭምትነት የስብዕና አይነት ከድርሰት መጻሕፍትና ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለው ተዛምዶ በሶስት ኮሌጆች ተማሪዎች ላይ የተሰራ ጥናት” ። ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ አዲስ አበባ (ያልታተመ)።

በየነ ማሞ። (1985) ። በ9ኛ ክፍል የአማርኛ መማርያ መጽሀፍ ውስጥ የቀረቡ መልመጃዎች የቋንቋ ክሂሎች የሚያዳብሩ ናቸው። የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ጽሁፍ አአዩ (ያልታተመ)።

ተስፋዬ ሸዋዬ። (1986) ። አንብቦ የመረዳትና የመጻፍ ችሎታን ማዳበር። አድስ አበባ ትምህርት።

ተሾመ ፎርሲደ። (1997) ። በከንባታ ጠንባሮ ዞን የሚገኙ የሁለተኛ ደረጃ 10ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን የማገናዘብ ፍጥነታቸው የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ጽሁፍ አአዩ (ያልታተመ)።

አለምነሽ የኔነህ። (2001)። አዊኛ ቋንቋ ተናጋሪ ተማሪዎች አማርኛ ቋንቋን እንደ ሁለተኛ ቋንቋ ሲማሩ ያላቸው ተነሳሽነትና የትምህርት ውጤት ተዛምዶ ለድህረ ምረቃ የቀረበ ቴሲስ። ባህረ ዳር ዩኒቨርሲቲ። (ያልታተመ)።

አስቴር አስራት ። (2010) ። የቤተሰብ ዳራ የአንብቦ መረዳት ችሎታን የመተንበይ ድርሻ፤ በአምስተኛና በሰባተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት ለደክትሬት ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)።

አቡሽ አያሌው። (1998) ። ስኬታማ የጥናት ምስጥሮች። የመጀመሪያ ዕትም አድስ አበባ ኢትዮጵያ።

እመቤት እሸቴ :: (2011) :: አንብቦ የመረዳት እና የመጻፍ ክህሎት ቅንጅታዊ የይዘት አቀራረብ ትንተና ("በ7ኛ" ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ መጽሀፍ ተተኪነት) ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ ደብረ ብርሃን ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ) ::

ድንቅነህ ኬዕምሶ :: (2013) :: የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ተነሳሽነት ተዛምዶ፤ አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ የ10ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)::

ጌታቸው አዳኛ:: (1986) :: "ለአስረኛ ክፍል የተመረጡ አማርኛ ቋንቋ ማስተማሪያ ምንጫዎች የብቃት ደረጃ" :: ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ አዲስአበባ (ያልታተመ)::

ጌትነት ማሞ:: (1990) :: በጋሞኛ ቋንቋ አፈ ፊት የሆኑ ተማሪዎች የአማርኛ መዋቅር ዕውቀትና የአማርኛ ወህድ አሃዶችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ:: 2ኛ ዲግሪ ማሟያ ጽሁፍ አአዩ (ያልታተመ)::

ዘውዱ ሙብራ:: (2008) :: "ሚና ለዋጭ ዘዴ የአማርኛ አፈ ፊት የ7ኛ ክፍል ተማሪዎች አንብቦ መረዳት ችሎታና የማንበብ ተነሳሽነት ለማጎልበት ያለውን ሚና":: ለሶስተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ አዲስ አበባ (ያልታተመ)::

የኔሰዉ ደሰ (1990):: በአሮመኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ በአንብቦ የመረዳት ክህላቸውን ለማዳበር ተራክቦአዊ በክፍል ወስጥ ተጠቅሞ በማስተማር ያለው አስተዋጻኝ:: ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት:: ጽሁፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)::

ያሌው እንዳወቀ:: (2004) :: የምርምር መሰረታዊ መርሆዎችና አተገባበር:: ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ፣ ጎግዲ ማተሚያ ዲርጅት::

ያሌው እንዳወቀ:: (2009) :: የምርምር መሰረታዊ መርሆዎችና አተገባበር :: 3ኛ እትም ባህረ ዳር ዩኒቨርሲቲ::

Alderson, J.C. (2005). Diagnosing foreign language proficiency: The interface between learning and assessment. New York: The Tower Building.

Badraw . (1992) . " The Reading Dilemm: meeting Individual Needs " English Teaching from.

Brown, HD. (1994). principles of language learning and teaching Englewood cliffs: prentice Hall printers.

Campbell, J., Kelly, D., Mullis, I.V.S., Martin, M.O., & Sainsbury, M. (2001). Framework and specifications for PIRLS assessment 2001, second edition. Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College.

- Campbell, J.R., Kelly, D.L., Mullis, I.V.S., Martin, M.O., & Sainsbury, M. (2001). Framework and specifications for PIRLS assessment 2001 (2nd ed). Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Carrell. P. (1991). Second language Reading ability as language proficiency? Applied linguistics.
- Charles, A.P. (1983). Reading ability. New York; Oxford university press.
- Costantiono.M. (1999). Reading and second language learners. PDF Document.<http://ecei>.
- Cox, KE & Guthrie, J.T. (2001). Motivational and Cognitive contributions to students Amount of Reading-contemporary Educational Psychology.
- Creswell, J.W. (2009). Research Design, Qualitative, Quantitative & Mixed Method Approaches. (3rd ed.). University of Nebraska -Lincoln.
- Davies, F. (1985). Introducing reading. England: Penguin books ltd.
- Edge, J. (1983). Reading in a foreign Language. Of the Language studies unit (modern Language Department) university of Aston in Birmingham.
- Guthrie, J.T. Hoa L.W, Wigfield, A, Tonk, SM, Humenick, NM, & Littles, E. (2007). Reading motivation and Reading comprehension Growth in the Latter Elementary years. Contemporary Educational psychology.
- Gray, D. (2004). Doing Research in the Real world. SAGE publications Lon don.
- Green wood, J. (1989). An Introduction Journal for teachers of English to speakers of other Language Teaching Journal.
- Grellt, F. (1981). Developing Reading skil, Cambridge; cambridge university pres.
- Grellt, F. (1990). Developing Reading skill Apractical gudie to rEading comprehension. Exercises. Combridge CUP.
- Harmer j. (1991). the practice of English language. Teaching. London.
- Huang.Qian (2009). Background Knowledge and Reading teaching. Asiansocial science.
- Karl pearson, (1888). Candian psychological association-university of York www.york.ac.UK
- Lau, K, and Chan, D.W. (2003). Reading strategy use and motivation among Chinese good and poor readers in Hong Kong.Journal of research in reading 26(2):17790

- Lindsay and knight. (2006). Learning and Teaching English: A Course for teachers. oxford: oxford University press.
- Niles.Olives. (1972). "Reading skills Common to The Content Areas" In melnik Amelian and john inerritt. (ed). The reading curriculum Aylesbury; the open University press pp.
- Nutal, C. (1982) Teaching reading skills in a foreign language London Heinemann.
- Nuttal.c.(1987). Teaching Reading skill in foreign language. London> HEB.
- Omaggio, Alice. (1983). "Methodology in transition" the new focus on Proficiency" the modern language journal.
- Pettit and Cockriel. (1974). A factor study of literal reading Comprehension Test and the inferential Reading comprehension Test. Journal.
- Pressley, M. (2006). Reading instruction that works: The case for balanced teaching (3rded.). New york: Guilford Press.
- Schiefele, U, Scheffiner, E, Moller, & Wigfield, A. (2012). Dimensions of Reading motivation and their relations to reading behavior and competence. Reading research Quarterly.
- Texas Education Agency. (2002). Comprehension instruction. rivised iddition.
- Wigfield, A.and Guthrie, J.T. (1997). Relations of children's motivation for reading to the Amount and breadth of their reading. Journal of Educational Psychology.
- Williams, E. (1984). Readings in a foreign Language: English Language Teaching Journal.

አባሪዎች

አባሪ ሀ

የስምንተኛ ክፍል የአንብቦ መረዳት መስኪያ ፈተና

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የስነሰብ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ትምህርት ክፍል (ድህረ ምረቃ መርሀግብር)

ለስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች የተዘጋጀ የአንብቦ መረዳት መስኪያ ፈተና

ውድ ተማሪዎች፡- ይህ የአንብቦ መረዳት መስኪያ ፈተና የተዘጋጀው “የአንብቦ መረዳት እና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ” በሚል ርዕስ ለሚሰራው ምርምር መረጃ ለመሰብሰብ ነው። ስለዚህ ከዚህ በታች የቀረበውን ምንባብ መሰረት በማድረግ ለቀረቡት ጥያቄዎች በትክክል ምላሽ እንድትሰጡ እጠይቃለሁ።

ምንባብ አንድ

አንብቦ መረዳት

ልጆች ወደ ትምህርት ቤት የምሄዱት እውቀትና ጠቃሚ ልምድ ለመቅሰም ነው። ይህ ደግሞ ሊገኝ የምችለው በክፍል ውስጥ የምሰጠውን ትምህርት በመከታተል ብቻ ሳይሆን በተጨማሪ መጽሀፍትን አንብቦ የክፍሉን ትምህርት ማዳበር ስችል ነው። መምህራንም የተማሪዎች ሞደል በመሆናቸው በቀረቡላቸው የመማሪያና ማስተማሪያ መሳሪያዎች ብቻ እየተማሩ ማስተማር ብቻ ሳይሆን በአርአያነታቸው አንባብ መሆን ይኖርባቸዋል። የንባብ ልምድንም በተማሪዎቹ መፍጠርና ይህም የንባብ ልምድ አብረዋቸው እንድያድግ ያልተቆጠበ ጥረት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል።

በሰለጠኑ አገሮች የምኖሩ ህዝቦች የማንበቡን ነገር የምይዙት ከጨቅላነታቸው ወቅት ጀምሮ ነው። በመሆኑም የነሱ የንባብ ልምድ ጠዋት ቁርስ፣ ማታ እራት ከመብላት የተለየ አይደለም። ገና ህጻናት ሳሉ ከመጽሀፍት ጋር ተዋወቀው እድሜያቸው እስከፈቀደ ድረስ በንባብ እውቀት እየጨመሩ መሄድ የተለመደ ነው።

በአገራችን ግን የዚህ ዓይነቱ ባህል ከንደዘህ አይነቱ ደረጃ ደርሶ አይታይም። በርግጥ አንዳንድ ጠንካራ አንባብዎች በአገራችን አሉ። ይህ የንባብ ልምድ ከጥቅት ግለሰቦች ልምድነት አልፎ ወደ ህዝብ ባህልነት ደረጃ መሸጋገር ይኖርበታል። ይህ የመንግስትና የህዝባዊ ድርጅቶችን እርዳታና ትብብር የሚጠይቅ ብሆንም ነገሩ መጀመር ያለበት ከትምህርት ቤት ነው።

ምንጭ አድስ ዘመን ጋዜጣ፣ 2000 ዓ/ም ቁ 8፣ ገጽ 26

መመሪያ አንድ፡- ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ መልስ ስጡ።

የክፍል ደረጃህ/ሽ _____

ሴክሽን _____

ጾታ ወንድ _____

ሴት _____ ዕድሜ _____

1. በምንባቡ መሰረት ልጆች ጠቃሚ ልምድና እውቀት የሚቀስሙት ከምንድነው?
 1/ አካባቢያቸውን በመመርመር ነው 2/ ከምማሩበት ትምህርት ቤት ነው 3/ መጽሀፍትን በማንበብ ነው
 4/ ከመንግስታዊ ድርጅት ነው
2. በምንባቡ መሰረት ተማሪዎች የንባብ ልምድ እንድናራቸው የመጀመሪያውን ድርሻ መውሰድ ያለባቸው እነማን ናቸው?
 1/ መምህራን 2/ መንግስት 3/ ህብረተሰብ 4/ ህዝባዊ ድርጅት
3. በምንባቡ መሰረት “ጨቅላ” የሚለው ቃል ምን ትርጉም አለው?
 1/ ልጅ 2/ ኮረዳ 3/ ወጣት 4/ ጎረምሳ
4. በሰለጠኑት አገር “የንባብ ልምድ ጠዋት ቁርስ፤ ማታ እራት ከመብላት የተለየ አይደለም።” ሲባል ምን ማለት ነው?
 1/ ጠዋትና ማታ ምግብ ሲመገቡ ያነባሉ ማለት ነው።
 2/ አልፎ አልፎ ማንበብ ይወዳሉ ማለት ነው።
 3/ የንባብ ባህላቸው የዳበረ ነው ማለት ነው።
 4/ ማንበብ ለሰለጠኑት አገሮች ቀለል ነው ማለት ነው።
5. ልጆች በትምህርት ቤትና ከትምህርት ውጭ የንባብ ልምድን ሲያዳብሩ ምን ይጨምራሉ?
 1/ እውቀትን 2/ አስተሳሰብን 3/ ማህበራዊ መግባባትን 4/ ሁሉም ልክ ናቸው
6. የመጀመሪያው አንቀጽ ሀይለ ቃል በአንቀትጽ የትኛው ክፍል ይገኛል?
 1/ መጀመሪያ 2/ መካከል 3/ መጨረሻ 4/ መጀመሪያና መጨረሻ
7. የሰነድ አንቀጽ ዋነኛ ሀሳብ ምንድነው?
 1/ የንባብ ጠቀሜታን በመረጃ ያስረዳል። 2/ ንባብ ለተማሪዎች አስፈላጊ መሆኑን ያስረዳል 3/ በአገራችን የንባብ ልምድ አለመዳበሩን ይገልጻል። 4/ የሰለጠኑት አገሮች ጥሩ አንባብዎች መሆናቸውን ይገልጻል።
8. የንባብ ልምድ “ባህልን” ማሳደግ ማለት ምን ማለት ነው?
 1/ ልማድን 2/ እምነትን 3/ ፍላጎትን 4/ ስርዓትን
9. ” አረጋዊ ” ለምለው ቃል ተቃራኒ ፍቺ የምሆነው ከሚከተሉት ውስጥ የቱ ነው?
 1/ ሽማግሌ 2/ አዛውንት 3/ ወጣት 4/ ልጃገረድ
10. “ቀልብ” ለምለው ቃል ተመሳሳይ ፍቺ የሆነው የትኛው ነው?
 1/ ማስተዋል 2/ መቅበጥበጥ 3/ መረበሽ 4/ ችኩል
11. “ማዕረግ” ለምለው ቃል ተመሳሳይ ፍቺ የሆነው የትኛው ነው? 1/ ስልጣን 2/ ደረጃ 3/ ትምህርት 4/ ሙያ
12. ከምክተሉት ውስጥ ለምንባቡ ርዕስ ሊሆን የሚችለው የቱ ነው? 1/ የሰለጠኑ አገሮች 2/ የንባብ ልምድ 3/ ጠንካራ አንባብዎች 4/ ትምህርት ቤትና ልጆች

አባሪ ለ.

የስምንተኛ ክፍል የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሰነድ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ትምህርት ክፍል ድህረ ምረቃ መርሀግብር

ለስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች የተዘጋጀ የአንብቦ መረዳት መለኪያ ፈተና

ውድ ተማሪዎች፡- ይህ የአንብቦ መረዳት መለኪያ ፈተና የ” የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ፍተሻ” በሚል ርዕስ ለሚሰራው ምርምር መረጃ ለመሰብሰብ ነው። ስለዚህ ከዚህ በታች የቀረበውን ምንባብ መሰረት በማድረግ ለቀረቡት ጥያቄዎች በትክክል ምላሽ እንድትሰጡ እጠይቃለሁ።

ምንባብ ሁለት

አንብቦ መረዳት

ከመፃሕፍት ንባብ የሚገኙ የዕውቀት ዓይነቶች በአራት ዋና ዋና ክፍሎች ይመደባሉ። የመጀመሪያው፣ ዕውቀት ተግባራዊ ዕውቀት ይባላል። ከመፃሕፍት ንባብ የሚገኘው ይህን መሰሉ የዕውቀት ዓይነት ነገሮችን ለመፈብረክ ወይም የተፈብረኩ ቁሳቁሶችን ለመገጣጠምና ለመፈታታት መድሃኒቶችን ለመቀመምና ለማዘጋጀት፣ ምግቦችን ለማብሰልና ለመጠበቅ፣ መኪናዎችን ለመገጣጠምና ለማሽከርከር ወዘተ. የሚያስችሉትን ዕውቀቶች በቀላሉ ከንባብ ማግኘት ይቻላል።

ሁለተኛው፣ ለመረጃ የሚጠቅም የዕውቀት ዓይነት ነው። የመረጃ ዕውቀትን የሚያስጨብጡ፣ ስህተትን ደግሞ ላለመፈጸም ወይም ነገሮችን፣ አካባቢንና ሁኔታዎችን ቀድሞ ለማወቅ፣ አውቆም ለመዘጋጀት ግንዛቤ ያስጨብጣሉ። ወደ አንድ ሀገር ለመሄድ ያለበት መንገድኛ በዚያ ሀገር ያለውን የአየር ንብረት፣ ባህሉን፣ ቋንቋውን፣ ወዘተ. መፃሕፍትን በማንበብ ቀድሞ ቢዘጋጅ የሚያጋጥመውን ተግዳሮት ሊቀንስለት ይችላል። ለምሳሌ በአንድ ጉዳይ ላይ መረጃ ለማግኘት የፈለገ አንባቢ መረጃው ትክክለኛና ወቅቱን የጠበቀ መሆኑንም በሚገባ ሊያጠን ይገባል። የተሟላና ተገቢ መረጃ ማግኘት ድካምን ስለምያቃልል በመፃሕፍት ምርጫ ላይ ጥንቃቄ ማድረግ አግባብ ነው። በተለይም በዛሬዎ ተለዋዋጭና ፈጣን ዓለም የመረጃ ዓይነትና የቆይታ ዕድሜ የዚያኑ ያህል አጭር በመሆኑ የመረጃ ምንጮች አመራረጥ ላይ ከፍተኛ ትኩረት ሊደረግ ይገባል፤ የተሳሳቱ መረጃዎችም በሽብሽ ናቸውና።

ሶስተኛው፣ ለአጠቃላይ ግንዛቤ የሚረዳ የዕውቀት ዓይነት ነው። እንደህ ዓይነት ዕውቀት የሚገኘው በአብዛኛው ከመማሪያ መፃሕፍት ወይም ለአጠቃላይ ዕውቀትን ለማዳበር ግንዛቤን ለማስፋፋት ከተጻፉ መፃሕፍት ውስጥ ነው። ለምሳሌ “ የቻይናን የኢኮኖሚ ዕድገት ምስጥር ” ለማወቅ የምያነብ ሰው የኢኮኖሚ ጠቢብ ወይም የማህበራዊ ሳይንስ ዘርፍ ተመራማሪ ላይሆን ይችላል። ማንም ሰው አጠቃላይ ዕውቀት ማግኘት ሲፈልግ በአንድ ረዕስ ጉዳይ ላይ የተጻፈ መጽሀፍ አንስቶ ሊያነብ ይችላል። ቢያሻው ፍልስፍናዎችንም ሆነ ሃይማኖቶችን እያነጻጸረ ቢፈልግም የፖለቲካ ስርዓቶችን እየመረመረ ወይም የጂኦግራፍ አሊያም የታሪክ ዕውቀት ለማግኘት በመፈለግም መጻሕፍትን ሊያነብ ይችላል።

አራተኛው፣ ከንባብ የሚገኝ ተምኔታዊ ዕውቀት ይባላል። ተምኔታዊ ዕውቀት ከተጨባጭ እውነታ ጋር እየተነጻጸረ ይመዘን፣ ይለካ፣ ይሰፈር፣ ይመርመር፣ ወዘተ. ተብሎ ለሙግት የማይቀርብ ዕውቀት ነው። ለዚህ የዕውቀት ዘርፍ ምንጭ በመሆን የሚያገለግሉት የፈጠራ ጽሁፎች (ልቦለዶች፣ ኢልቦለዶች፣ ግጥሞች . . .) ናቸው። ለምሳሌ፣ የሳይንስ ልቦለድ ጽሁፍ የሚያነብ አንድ ሰው በታሪኩ ውስጥ የተጠቀሱትን ትንግርታዊ ሁኔታዎች የሚያነበው እየተገረመ እንጅ እንም ልሰማመዳቸው እያለና እየሞከረም ላይሆን ይችላል። ተምኔታዊ ዕውቀት መልካም ሲሆን ተደስተን፣ መጥፎ ሲሆን ደግሞ ተጸይፈን የምንገበየው እና “ አሃ “ ብለን የምንገረምበትና

የምንዝናናበት የእውቀት ዓይነት ነው። ተምኔታዊ ዕውቀት ምንጭ የሆኑ መፃሕፍት በአብዛኛው ስሜትን ዘና ለማድረግ የሚወሉ ዓይነት ናቸው።

በአጠቃላይ አንድን መጽሀፍ ለማንበብ የሚወስን ሰው በቅድሚያ የሚያነባቸውን የመፃሕፍት ዓይነት መለየት አለበት። የትኛውን ዕውቀት ለማግኘት፣ የትኞቹን መፃሕፍት ላንብብ ብሎ የማይመርጥ አንባቢ የሚገዛውን የዕቃ ዓይነት ሳይወስን ገበያ በሚወጣ ሸማች ይመስላል።

(ጌታቸው በለጠ። 2004፣ የጥበባት፣ ጉባኣ ገጽ 431__433 በመጠኑ ተሻሻሎ የተወሰደ)

መመሪያ አንድ፡- ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ መልስ ስጡ።

የክፍል ደረጃህ/ሽ _____

ሴክሽን _____

ጾታ ወንድ _____

ሴት _____

ዕድሜ _____

1. “የመረጃ ዕውቀት የሚያስጨብጡ መጽሀፍት ... “የተሰመረበት ቃል አገባባዊ ፍቺ የትኛው ነው?

- 1. የሚያስነኩ
- 2. የሚያስዳስሱ
- 3 . የሚቀሰቀሱ
- 4 .የሚያስገነዝቡ

2 . “ የተሳሳቱ መረጃዎችም በሽቦሽ ናቸው። “ ለተሰመረበት ቃል ተስማም የሆነው ቃል የቱ ነው?

- 1. ጥቂት
- 2. ብዙ
- 3 .ትልልቅ
- 4 . ትንንሽ

3. የምግብ አባላት ዕውቀትን ማግኘት የሚቻለው ከየትኛው የንባብ ዕውቀት ነው?

- 1. ከመረጃ
- 2. ለግንዛቤ ከሚረዳ
- 3. ከተግባራዊ
- 4 . ከተምኔታዊ

4. በምንባቡ መሰረት በዛረይቱ አለም የመረጃዎች የቆይታ ዕድሜ ምን ያህል ጊዜ ነው?

- 1. አጭር
- 2. ረጅም
- 3 .ዓመታት
- 4. ዘመናት

5. ለአጠቃላይ ግንዛቤ የሚረዳ ዕውቀትን ከየትኞቹ መፃሕፍት ማግኘት ይቻላል?

- 1. ከልቦለድ መፃሕፍት
- 2. ከኢ ልቦለድ መፃሕፍት
- 3. ከመማሪያ መጽሀፍት
- 4. ከፈጠራ መፃሕፍት

6.ከመፃሕፍት ንባብ የሚገኙ የዕውቀት ዓይነቶች በስንት ይመደባሉ?

- 1.በሁለት
- 2. በአምስት
- 3.በሶስት
- 4. በአራት

7. ወደ አንድ ሀገር የሚሄድ ተጓዥ ስለሚሄድበት ሀገር ሁኔታ ለመረዳት ቢፈልግ በየተኛው የንባብ ዕውቀት መታገዝ አለበት?

- 1. ለመረጃ በሚጠቅም
- 2. ለአጠቃላይ ግንዛቤ በሚረዳ
- 3. በተግባራዊ
- 4 .በተምኔታዊ

አባሪ ሐ

ሠንጠረዥ አባሪ1: የፖለቲካ አንድ ወጤት በተመለከተ

ተ.ቁ	ፆታ	ወጤት በ %	ተ.ቁ	ፆታ	ወጤት በ %	ተ.ቁ	ፆታ	ወጤት በ %
1	M	56	45	F	68	89	M	56
2	M	68	46	F	44	90	M	40
3	M	76	47	F	56	91	F	71
4	F	48	48	M	74	92	F	72
5	M	56	49	M	68	93	F	64
6	M	48	50	M	44	94	F	48
7	M	64	51	M	68	95	M	60
8	M	80	52	M	52	96	F	72
9	F	48	53	M	36	97	F	52
10	F	40	54	M	76	98	F	70
11	F	60	55	M	71	99	F	76
12	M	40	56	M	80	100	M	40
13	M	72	57	F	48	101	M	70
14	F	68	58	M	56	102	M	60
15	F	62	59	F	28	103	M	48
16	M	40	60	F	32	104	F	68
17	M	97	61	F	48	105	F	52
18	F	60	62	M	84	106	F	91
19	F	40	63	M	76	107	F	66
20	F	84	64	F	52	108	M	52
21	M	52	65	F	60	109	M	64
22	M	48	66	F	80	110	M	66
23	M	56	67	M	40	111	M	70
24	M	52	44	M	56	112	M	52

25	M	48	69	F	64	113	M	56
26	M	68	70	M	98	114	M	64
27	M	60	71	M	44	115	M	75
28	M	72	44	M	72	116	M	64
29	M	56	73	M	80	117	F	70
30	M	40	74	F	52	118	M	76
31	F	76	75	M	64	119	F	52
32	F	80	52	M	64	120	F	70
33	F	67	77	M	76	121	F	48
34	F	48	78	F	48	122	M	56
35	M	68	52	F	48	123	M	52
36	F	72	93	M	68	124	F	72
37	F	72	44	F	60	125	M	40
38	F	80	82	F	60	126	F	52
39	F	76	48	M	40	127	M	68
40	M	40	84	M	56	128	M	94
41	M	80	85	F	64	129	M	75
42	M	80	44	M	98	130	F	52
43	F	52	87	M	44	131	M	68
44	M	64	88	M	72	132	F	44
							Mean (አማካይ)	62.18
							Standard deviation	0.247487
							Variance	0.149

ለመፈተሽ በተሰጠው ፈተና ተማሪዎች ያገኙት ወጤት በመቶኛ መስፍርት፤ ከ65 በታች ያገኙ ዝቅተኛ፤ ከ66_75 ያገኙ መካከለኛ፤ ከ76_90 ያገኙ ከፍተኛ እና ከ91_100 ያገኙ በጣም ከፍተኛ Karl pearson, (1888) እና Gray, D. (2004) ያወጡት መስፍርት።

አባሪ መ

ሠንጠረዥ አባሪ 2፡ የምንባብ ሁለት ወ.ጤት በተመለከተ

ተ.ቁ	ፆታ	ወ.ጤት በ %	ተ.ቁ	ፆታ	ወ.ጤት በ %	ተ.ቁ	ፆታ	ወ.ጤት በ %
1	M	56	45	F	68	89	M	56
2	M	60	46	F	44	90	M	40
3	M	71	47	F	56	91	F	71
4	F	40	48	M	72	92	F	91
5	M	56	49	M	68	93	F	64
6	M	64	50	M	44	94	F	48
7	M	88	51	M	68	95	M	60
8	M	44	52	M	52	96	F	72
9	F	72	53	M	36	97	F	52
10	F	74	54	M	71	98	F	95
11	F	52	55	M	80	99	F	73
12	M	64	56	M	80	100	M	40
13	M	64	57	F	48	101	M	80
14	F	73	58	M	56	102	M	60
15	F	48	59	F	28	103	M	80
16	M	48	60	F	32	104	F	68
17	M	68	61	F	48	105	F	72
18	F	60	62	M	84	106	F	80
19	F	60	63	M	72	107	F	71
20	F	40	64	F	52	108	M	52
21	M	56	65	F	68	109	M	64
22	M	64	66	F	70	110	M	75
23	M	88	67	M	48	111	M	80
24	M	44	68	M	56	112	M	72

25	M	58	69	F	48	113	M	56
26	M	64	70	M	64	114	M	64
27	M	60	71	M	80	115	M	73
28	M	72	72	M	48	116	M	64
29	M	56	73	M	40	117	F	80
30	M	74	74	F	60	118	M	40
31	F	80	75	M	40	119	F	74
32	F	80	76	M	72	120	F	80
33	F	48	77	M	68	121	F	64
34	F	56	78	F	68	122	M	48
35	M	72	60	F	40	123	M	60
36	F	72	80	M	64	124	F	72
37	F	40	63	F	60	125	M	52
38	F	52	82	F	40	126	F	80
39	F	64	83	M	48	127	M	61
40	M	84	84	M	56	128	M	40
41	M	75	85	F	80	129	M	80
42	M	52	86	M	72	130	F	63
43	F	68	87	M	40	131	M	52
44	M	44	88	M	52	132	F	64
							Mean (አማካኛ)	65.772
							Standard deviation	0.908818
							Variance	0.278

ለመፈተሽ በተሰጠው ፈተና ተማሪዎች ያገኙት ወጤት በመቶኛ መስፍርት፤ ከ65 በታች ያገኙ ዝቅተኛ፤ ከ66_75 ያገኙ መካከለኛ፤ ከ76_90 ያገኙ ከፍተኛ እና ከ91_100 ያገኙ በጣም ከፍተኛ Karl pearson, (1888) እና Gray, D. (2004) ያወጡት መስፍርት።

አባሪ ሠ

የጽሁፍ መጠይቅ

የስምንተኛ ክፍል የጽሁፍ መጠይቅ መለኪያ ፈተና

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የስነ ሰብ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ትምህርት ክፍል (ድህረ ምረቃ መርሀግብር)

በስምንተኛ ክፍል በተሳታፊ ተማሪዎች የሚሞላ የጽሁፍ መጠይቅ

ውድ ተማሪዎች፡- የዚህ መጠይቅ ዋና ዓላማ የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ለመመርመር ታስቦ ለሚሰራው ጥናት መረጃ ማስገኘት ነው። በመሆኑም በመጠይቁ ለተካተቱት ጥያቄዎች እናንተ የምትሰጡት እውነተኛ ምላሽ ለጥናቱ ከግብ መድረስ ወሳኝ በመሆኑ መጠይቁን በትክክል በመሙላት እንድትተባበሩኝ በአክብሮት እጠይቃለሁ።

መመሪያ የመጠይቁ አሞላል ከጥያቄዎቹ ፊትለፊት ከተሰጡት ከ5-1 ቁጥሮች አንዱን ብቻ መርጣችሁ በመረጣችሁት ቁጥር ትይዩ የ (✓) ምልክት በማድረግ መልሱ።

አማራጮቹም የሚከተሉት ናቸው።

- 1 = በፍጹም አልስማማም
- 2 = አልስማማም
- 3 = እስማማለሁ
- 4 = በጣም እስማማለሁ
- 5 = እጅግ በጣም እስማማለሁ

ክፍል አንድ፡- የጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

መመሪያ አንድ፡- ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ መልስ ሰጡ።

የክፍል ደረጃህ/ሽ_____

ሴክሽን_____

ጾታ ወንድ_____

ሴት_____

ዕድሜ_____

ሠንጠረዥ አባሪ 3፡ የጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

ተ.ቁ	የጥያቄዎቹ ዝርዝር	አማራጮች				
		5	4	3	2	1
ሀ	የተማሪዎች የንባብ ፍላጎት					
1	መጽሀፍትን ማንበብ ማህበራዊ ተግባራትን ያጎለብታል።					
2	ከምንም ነገር በላይ መጽሀፍትን ማንበብ እወዳለሁ					
3	መጽሀፍትን ማንበብ የንባብ ክህልን ያዳብራል ።					
4	እራሴን ለማዘናናት አነባለሁ።					
5	ማንበብ ልማድ ማዳበር ለቋንቋ መማር ሂደት እወነተኛ አወድን ይፈጥራል					
ለ	ተማሪዎች በምያነቡበት ጊዜ የምያሳዩአቸው ባህርያት					
6	ምንባቡን ከማንበቤ በፊት የምንባቡን ርዕስ በማየት ያሰብኩትን ነገር እናገራለሁ።					
7	ምንባቡን በማነብበት ጊዜ አዳዲስ ቃላትና ሀረጎች ሲያጋጥሙኝ ትርጉሞቻቸውን ለማወቅ መዝገብቃላትን እጠቀማለሁ።					
8	በጽሁፍ ውስጥ ከተሰጠው መረጃ በመነሳት ቀጣይ ምን ሊመጣ እንደሚችል እገምታለሁ።					
9	የጽሁፍን ርዕስ በማንበብ ጽሁፉ ስለምን እንደሚያወራ እገምታለሁ።					
10	በጽሁፍ ውስጥ ያሉ ክስተቶችን በቀላሉ ለመያዝና የረጅም ጊዜ ትውስታ ለመፍጠር በእእምሮዬ ውስጥ ምስል እከስታለሁ።					
ሐ	ከትምህርት ሰዓት ዉጭ የተማሪዎች የንባብ ልምድ					
11	መጽሀፍትን ማንበብ ለለሎች ክህሎችን ያዳብራል።					
12	መኖሪያ ቤቱ ውስጥ በርካታ መጽሀፍት ስላሉ አነባለሁ።					
13	አልፎ አልፎ መጽሀፍትን በመግዛት አነባለሁ።					
14	በተሰበቸ የማነባቸውን መጽሀፍት ገዝተውም ሆነ ተወሰው ይሰጡኛል					
መ	ተማሪዎች የማንበብ ልምድ ለማጎልበት ከቤተ መጽሀፍት ጋር ያላቸው ቁርኝት					
15	መጽሀፍትን ለማንበብ ከቤተ መጽሀፍት ተወሻ አለውቅም።					
16	ወደበ መጽሀፍት ምን ያህል ጊዜ ትህዳለህ/ሽ።					

17	አዘውትረ በቤተ መጽሀፍት ውስጥ በመግባት አነባለሁ።					
ሠ	መም/ራን የንባብ ልምድ ለማጎልበት በተማሪዎች ላይ የምያደርገውን እገዛ					
18	ተማሪዎች ከመማሪያ መጽሀፍ ውጭ ለሎች ተጨማሪ ጽሁፎችን እንድያነቡ ያግዛሉ።					
19	መ/ራን የተለያዩ ለንባብ የምሆኑ መጽሀፍትን እየጠቆሙኝ አነባለሁ።					
20	መም/ራን በክፍል ውስጥ በአብዛኛው በግል የለሆላስ ሥልጣት ያስነብቡኛል።					
ረ	በትምህርት ሰዓት የተማሪዎች የንባብ ልምድ					
21	ከምንባቡ ውስጥ አስፈላጊ ወይም ጠቃሚ የሆኑ ነጥቦችን ሳገኝ ማስታወሻ አይዛለሁ።					
22	ያነበብኩትን ምንባብ በደንብ መረዳቴን ለማወቅ ከሌሎች የክፍል ጉዋደኞች ጋር እንደገና አነባለሁ ።					

ምንጭ፡- ያሌው እንዳውቀ። (2009) ። Karl pearson, (1888) እና Gray, D. (2004)

አባሪ ሰ

ሠንጠረዥ አባሪ 5: ተማሪዎች ለጽሑፍ መጠይቅ አንድ የሰጡትን ምላሽ የሚያሳይ ኮድ ሽት

የጽሑፍ መጥይቆች																							
የተማሪዎች ኮድ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Tot
1	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
2	2	3	2	1	2	3	2	4	2	2	4	3	2	3	3	2	1	2	3	2	3	3	57
3	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
4	1	2	2	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	2	3	55
5	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
6	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
7	2	1	4	3	2	3	2	2	3	3	4	2	3	1	2	2	3	4	3	1	3	2	58
8	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
9	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
10	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
11	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
12	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
13	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
14	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
15	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
16	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
17	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
18	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
19	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	2	2	77
20	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
21	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
22	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
23	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
24	3	3	3	2	3	1	3	1	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
25	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
26	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53

27	1	3	3	2	3	2	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	46
28	2	3	2	3	3	4	3	3	2	3	1	1	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
29	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
30	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	1	3	1	50
31	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
32	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
33	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
34	2	3	4	3	3	2	3	3	3	3	2	4	3	4	3	3	2	3	1	2	5	2	63
35	2	4	5	1	5	2	3	5	4	5	2	4	3	5	1	5	2	4	1	3	3	1	70
36	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
37	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	66
38	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
39	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
40	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	2	2	77
41	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
42	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
43	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	5	2	80
44	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	5	2	3	4	3	3	67
45	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
46	4	3	4	3	4	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	68
47	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
48	3	4	3	4	4	2	3	4	2	4	4	4	3	4	3	4	2	4	3	4	2	2	72
49	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	5	2	80
50	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
51	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
52	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
53	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	5	2	80
54	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	5	2	3	4	3	3	67
55	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
56	4	3	4	3	4	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	68
57	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
58	3	4	3	4	4	2	3	4	2	4	4	4	3	4	3	4	2	4	3	4	2	2	72
59	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	5	2	80

60	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
61	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
62	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	66
63	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
64	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	66
65	3	3	3	5	2	4	3	1	4	3	2	4	3	3	2	4	2	3	3	2	5	4	70
66	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
67	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	4	4	5	5	2	2	3	4	3	4	3	4	74
68	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3	4	4	3	4	73
69	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
70	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	66
71	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
72	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
73	2	3	4	3	3	2	3	3	3	3	2	4	3	4	3	3	2	3	1	2	5	2	63
74	2	4	5	1	5	2	3	5	4	5	2	4	3	5	1	5	2	4	1	3	3	1	70
75	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
76	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	66
77	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
78	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
79	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	2	2	77
80	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
81	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
82	3	4	3	2	4	3	3	4	1	4	3	2	2	3	1	2	3	3	4	3	2	3	61
83	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	4	3	2	3	3	2	4	2	3	4	3	3	66
84	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
85	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	2	4	3	66
86	3	3	3	5	2	4	3	1	4	3	2	4	3	3	2	4	2	3	3	2	5	4	70
87	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
88	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	4	4	5	5	2	2	3	4	3	4	3	4	74
89	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3	4	4	3	4	73
90	4	3	3	4	3	4	3	3	4	3	4	4	3	3	4	3	4	3	2	3	4	4	75
91	3	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	2	4	3	4	2	2	77
92	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53

93	1	3	2	3	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
94	3	1	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	2	3	45
95	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
96	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
97	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
98	2	3	3	2	3	1	3	3	1	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
99	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
100	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
101	3	3	1	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
102	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
103	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
104	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
105	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
106	2	3	3	1	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
107	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
108	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
109	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
110	2	3	2	1	2	3	2	4	2	2	4	3	2	3	3	2	1	2	3	2	3	3	57
111	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
112	1	2	2	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	2	3	55
113	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
114	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
115	2	1	4	3	2	3	2	2	3	3	4	2	3	1	2	2	3	4	3	1	3	2	58
116	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
117	2	3	2	1	2	3	2	4	2	2	4	3	2	3	3	2	1	2	3	2	3	3	57
118	2	4	1	2	3	3	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	2	4	3	2	56
119	1	2	2	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	1	3	2	4	3	2	2	3	55
120	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
121	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
122	2	1	4	3	2	3	2	2	3	3	4	2	3	1	2	2	3	4	3	1	3	2	58
123	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
124	3	1	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	45
125	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	1	3	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51

126	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
127	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
128	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51
129	2	4	3	3	4	3	3	2	1	1	3	5	4	3	3	2	2	4	3	3	4	3	65
130	1	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	48
131	2	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	3	4	3	1	53
132	1	3	3	2	3	1	3	3	2	3	1	2	3	3	2	3	1	3	2	2	3	2	51

ለመፈተሽ በተሰጠው ፈተና ተማሪዎች ያገኙት ወ.ጤት Karl pearson, (1888) እና Gray, D. (2004) ያወጡት መስፍርት።

**አባሪ ሽ
የጽሁፍ መጠይቅ**

የስምንተኛ ክፍል የአንብቦ መረዳት መስኪያ ፊተና

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የስነ ሰብ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ትምህርት ክፍል (ድህረ ምረቃ መርሀግብር)

በስምንተኛ ክፍል በተሳታፊ ተማሪዎች የሚሞላ የጽሁፍ መጠይቅ

ውድ ተማሪዎች፡- የዚህ መጠይቅ ዋና ዓላማ የአንብቦ መረዳትና የንባብ ልምድ ችሎታ ለመመርመር ታስቦ ለሚሰራው ጥናት መረጃ ማስገኘት ነው። በመሆኑም በመጠይቁ ለተካተቱት ጥያቄዎች እናንተ የምትሰጡት እውነተኛ ምላሽ ለጥናቱ ከግብ መድረስ ወሳኝ በመሆኑ መጠይቁን በትክክል በመሙላት እንድትተባበሩኝ በአክብሮት እጠይቃለሁ።

መመሪያ የመጠይቁ አሞላል ከጥያቄዎቹ ፊትሰፊት ከተሰጡት ከ5-1 ቁጥሮች አንዱን ብቻ መርጣችሁ በመረጣችሁት ቁጥር ትይዩ የ (✓) ምልክት በማድረግ መልሱ።

1= በጣም ዝቅተኛ

አማራጮቹም ፡-

2= ዝቅተኛ

3= መካከለኛ

4= ከኛፍተኛ

5= በጣም ከፍተኛ

ክፍል ሁለት፡- የጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

መመሪያ አንድ፡- ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ መልስ ስጡ።

የክፍል ደረጃህ/ሽ _____

ሴክሽን _____

ጾታ ወንድ _____

ሴት _____

ዕድሜ _____

ሠንጠረዥ አባሪ 6: የጽሁፍ መጠይቅ የተገኘ መረጃ

ተ.ቁ	የጥያቄዎቹ ዝርዝር	አማራጮች				
		5	4	3	2	1
ሀ	በቅድመ ንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ					
1	የክፍለ ጊዜው አንባቦ መረዳትንና የንባብ ልምድ ችሎታን ለማዳበር ያለው አስተዋጽኦ					
2	መ/ሩ (ሯ) ተማሪዎች ምንባቡን እንዲያነቡ የማድረግ ሁኔታ					
3	በምንባቡ ወስጥ የሚያገኙትን ለአዳድስ ቃላት ፍቺ የመስጠት ሁኔታ።					
4	በምንባቡ ወስጥ የሚያገኙትን ለአዳድስ ቃላት ፍቺ በጥቁር ሰለዳ ላይ ይጽፋሉ።					
5	በምንባቡ ርእስ ጉዳይ ላይ ቅድመ ንባብ ወይይት በተማሪዎች እንድካሄድ ያደርጋሉ።					
ለ	በንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ					
6	ምንባቡ ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ለተማሪዎቻቸው ያነባሉ።					
7	ተማሪዎች ድምጻቸውን ከፍ በማድረግ ተራ በተራ እንድያነቡ ያደርጋሉ።					
8	ምንባቡ በተማሪዎች በጸጥታ እንድያነቡ ያደርጋሉ።					
9	መ/ሩ(ሯ)ተማሪዎች መፅሀፎችን ወይም ዕሁፎችን ለክፍል ጓደኞቻቸው እንዲያነቡላቸው የማድረግ ሁኔታ					
ሐ	በድህረ ንባብ ጊዜ ትግበራ በተመለከተ					
10	የምንባቡን ፍረ ሀሳብን በማጠቃለል ለተማሪዎች ያቀርባሉ።					
11	መ/ሩ(ሯ) ከተማሪ መፅሀፍ ውጭ የተማሪዎችን የአንባብ መረዳት እና የንባብ ልምድ ፍላጎት የሚያነሳሳ ስልቶችን የማካተት ሁኔታቸው					
12	በጽሁፍ የሚመለሱ አጭር የክፍል የአንባብ የመረዳት ጥያቄዎች ለተማሪዎች ይሰጣሉ					

ምንጭ፡- ያሌው እንዳወቀ። (2009) ። Gray, D. (2004). Gray (2004) እና Karl pearson, (1888)

አባር በ

ሠንጠረዥ አባሪ 8: ተማሪዎች ለጽሑፍ መጠይቅ ሁለት የሰጡትን ምላሽ የሚያሳይ ኮድ ሽት

የጽሑፍ መጠይቆች													
የተማሪዎች ኮድ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1	2	3	27
2	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29
3	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
4	3	4	2	2	4	3	3	4	3	4	1	4	37
5	3	2	3	2	3	4	3	4	3	2	3	4	36
6	2	3	2	4	3	2	3	1	3	1	4	2	30
7	3	2	3	4	3	2	3	4	3	3	3	2	35
8	2	3	3	4	1	4	3	3	4	3	2	3	34
9	3	4	2	3	3	4	3	3	4	3	4	3	40
10	3	3	3	4	1	4	3	3	3	4	2	3	36
11	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29
12	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
13	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
14	3	4	3	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
15	3	4	3	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
16	1	2	3	1	3	2	3	4	3	2	4	2	30
17	2	1	3	1	2	3	3	2	2	3	2	3	28
18	3	2	2	3	4	1	5	3	4	3	2	4	36
19	2	2	3	1	4	3	3	2	2	2	3	1	28
20	3	2	3	4	3	4	3	4	3	4	1	3	37
21	3	2	3	4	3	4	3	3	4	2	1	3	35
22	1	2	3	1	2	3	3	4	2	3	4	3	31
23	2	3	3	4	2	4	4	1	3	3	3	4	36
24	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	2	3	38
25	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1	2	3	27
26	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29

27	1	3	3	2	3	4	3	2	4	3	4	3	34
28	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
29	3	4	3	3	1	4	3	4	3	2	4	3	37
30	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
31	3	3	2	4	3	4	3	2	4	3	4	3	38
32	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
33	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	42
34	3	3	3	4	3	4	3	4	3	1	4	2	37
35	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
36	2	3	2	4	3	2	3	1	3	1	4	2	30
37	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1	2	3	27
38	3	3	3	4	1	4	3	3	3	4	2	3	36
39	2	3	2	4	3	2	3	1	3	1	4	2	30
40	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
41	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
42	3	4	3	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
43	3	4	3	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
44	3	3	3	1	3	4	3	4	3	5	4	3	39
45	2	4	3	3	4	3	3	4	2	3	4	3	38
46	3	2	3	3	4	1	5	3	4	3	2	4	37
47	3	4	3	3	4	3	3	4	2	4	3	3	39
48	3	2	3	4	3	4	3	4	3	4	1	3	37
49	3	2	3	4	3	4	3	3	4	2	1	3	35
50	3	4	3	4	2	3	3	4	4	3	4	3	40
51	2	3	3	4	2	4	4	1	3	3	3	4	36
52	3	3	2	4	3	4	3	3	3	4	2	3	38
53	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
54	3	4	2	2	4	3	3	4	3	4	1	4	37
55	3	2	3	2	3	4	3	4	3	2	3	4	36
56	3	3	3	4	3	4	3	4	3	1	4	2	37
57	3	4	3	3	1	4	3	4	3	2	4	3	37
58	3	4	3	4	5	3	3	4	3	2	5	4	43
59	3	3	2	4	3	4	3	2	4	3	4	3	38

60	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
61	1	3	3	2	3	4	3	2	4	3	4	3	34
62	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
63	3	4	2	2	4	3	3	4	3	4	1	4	37
64	3	2	3	2	3	4	3	4	3	2	3	4	36
65	3	3	3	4	3	4	3	4	3	1	4	2	37
66	3	2	3	4	3	2	3	4	3	3	3	2	35
67	2	3	3	4	1	4	3	3	4	3	2	3	34
68	3	4	2	3	3	4	3	3	4	3	4	3	40
69	3	3	3	4	1	4	3	3	3	4	2	3	36
70	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	3	4	40
71	5	4	3	4	1	4	3	4	3	4	4	3	42
72	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
73	3	4	3	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
74	3	4	3	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
75	3	3	3	1	3	4	3	4	3	5	4	3	39
76	2	4	3	3	4	3	3	4	2	3	4	3	38
77	3	2	2	3	4	1	5	3	4	3	2	4	36
78	3	4	3	3	4	3	3	4	2	4	3	3	39
79	3	2	3	4	3	4	3	4	3	4	1	3	37
80	3	2	3	4	3	4	3	3	4	2	1	3	35
81	3	4	3	4	2	3	3	4	4	3	4	3	40
82	2	3	3	4	2	4	4	1	3	3	3	4	36
83	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	2	3	38
84	3	4	2	4	5	4	3	4	3	4	3	3	42
85	3	3	3	4	3	4	3	4	3	3	4	5	42
86	3	2	3	1	2	4	3	2	3	1	4	3	31
87	1	3	3	2	3	4	3	2	4	3	4	3	34
88	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
89	3	4	2	2	4	3	3	4	3	4	1	4	37
90	3	2	3	2	3	4	3	4	3	2	3	4	36
91	3	3	3	4	3	4	3	4	3	1	4	2	37
92	3	2	3	4	3	2	3	4	3	3	3	2	35

93	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
94	3	4	3	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
95	3	4	2	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
96	3	3	3	1	3	4	3	4	3	5	4	3	39
97	2	4	3	3	4	3	3	4	2	3	4	3	38
98	2	4	3	3	4	3	3	4	2	3	4	3	38
99	3	4	3	3	3	4	3	3	4	3	4	3	40
100	3	3	3	4	1	4	3	3	3	4	2	3	36
101	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	3	4	40
102	5	4	3	4	1	4	3	4	3	4	4	3	42
103	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
104	3	4	1	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
105	3	4	3	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
106	3	3	3	1	3	4	3	4	3	5	4	3	39
107	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1	2	3	27
108	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29
109	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
110	3	4	2	2	4	3	3	4	3	4	1	4	37
111	3	2	3	2	3	4	3	4	3	2	3	4	36
112	2	3	2	4	3	2	3	1	3	1	4	2	30
113	3	2	3	4	3	2	3	4	3	3	3	2	35
114	2	3	3	4	1	4	3	3	4	3	2	3	34
115	3	4	2	3	3	4	3	3	4	3	4	3	40
116	3	3	3	4	1	4	3	3	3	4	2	3	36
117	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29
118	3	2	3	4	1	4	2	4	3	2	4	2	32
119	3	4	3	2	3	3	5	2	3	4	3	2	35
120	3	4	3	4	1	4	3	3	3	3	2	4	37
121	3	4	3	2	5	4	3	2	1	4	3	4	38
122	3	3	3	1	3	4	3	4	3	5	4	3	39
123	2	4	3	3	4	3	3	4	2	3	4	3	38
124	3	2	2	3	4	1	5	3	4	3	2	4	36
125	3	4	3	3	4	3	3	4	2	4	3	3	39

126	3	2	3	4	3	4	3	4	3	4	1	3	37
127	3	2	3	4	3	4	3	3	4	2	1	3	35
128	3	4	3	4	2	3	3	4	4	3	4	3	40
129	2	3	3	4	2	4	4	1	3	3	3	4	36
130	3	3	3	4	3	4	3	3	3	4	2	3	38
131	3	2	3	1	2	2	3	2	3	1	2	3	27
132	1	2	3	2	3	4	3	2	2	3	4	2	29

ለመፈተሽ በተሰጠው ፊተና ተማሪዎች ያገኙት ወጤት Karl pearson, (1888) እና Gray, D. (2004) ያወጡት መስፍርት።

አባሪ ተ:

Correlation coefficient (r): correlation coefficient (r) between students understanding by reading results and students reading experience results was calculated by the formula:(karl pearson, 1888

$$r = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{(n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2) (n \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2)}}$$

Where, in the above formula the researcher was used (x) as students understanding by reading results (የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ወ.ጤት) (x) and (y) as students reading experience results (የተማሪዎች የንባብ ልምድ ወ.ጤት) (y)

$$n = 2$$

$$\sum (\text{understanding by reading}) (x) \ i = 0.51$$

$$\sum (\text{Reading experience}) (y) \ i = 1.070$$

$$\sum x_i^2 = 0.582$$

$$\sum y_i^2 = 0.23$$

$$\sum x_i y_i = 0.278$$

$$r = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{(n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2) (n \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2)}}$$

$$r = \frac{2(0.278) - (1.07)(0.511)}{\sqrt{(2(0.582) - (1.07)^2) (2(0.23) - (0.511)^2)}}$$

$$r = 0.1498$$

students understanding by reading results (የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ወ.ጤት) (x)

አባሪ ቸ

ሠንጠረዥ አባሪ 9: የሙከራ ፈተና ጥያቄዎች/The Pilot Study/ using Cronobac’s coefficient alpha spread sheet

የተማሪዎች መለያ ቁጥር	item1	item2	item3	item4	item5	item6	የትክክለኛ መልስ ድምር
1	X	X	X	X	X	X	0
2	X	X	X	√	X	X	1
3	√	X	√	X	√	X	3
4	√	√	√	X	X	√	4
5	√	√	X	√	X	√	3
6	√	X	√	X	√	X	3
7	X	X	X	X	√	X	1
8	X	√	X	√	X	√	3
9	X	X	X	X	√	X	1
10	X	√	X	X	X	√	2

Key: (X) for incorrect answer and (√) for correct answer

Calculating Cronbach’s Alpha using the formula given below.

$$\alpha = (K-1) - \frac{\sum \sigma^2}{\sigma_{total}^2}$$

Where,

K = the number of items,

$\sum \sigma^2$ = the sum of the k item score variances, and

σ_{total}^2 = the variance of scores on the total measurement.

Based on the findings, the Cronbach's alpha value for this study shows .817 which is satisfactory (between .65 —.95). The alpha value shows that the instrument is reliable.

Based on the findings, the Cronbach's alpha value for this study shows 0.817 which is satisfactory (between 0.65 -.95). The alpha value shows that the instrument is reliable. In fact, all items in the instrument have α level of more than 0.7. The highest alpha level is 0.847 and the lowest is .799.